

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่
กรณีศึกษา พื้นที่ชุมชน เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
และ ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

**A mechanism for development spatial researchers, case study community in
Thambon Nongteng, Kasang District Buriram Province and
community in Thambon Khograng, Lamphaimat District Buriram Province.**

โดย

สมมาตร ผลิตเกิด

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปี พ.ศ. 2557

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่
กรณีศึกษา พื้นที่ชุมชน เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
และ ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

**A mechanism for development spatial researchers, case study community in
Thambon Nongteng, Kasang District Buriram Province and
community in Thambon Khograng, Lamphaimat District Buriram Province.**

โดย

สมมาตร ผลิตเกิด

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปี พ.ศ. 2557

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วย

ประสพ บวรรัตนกุล นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองเต็ง

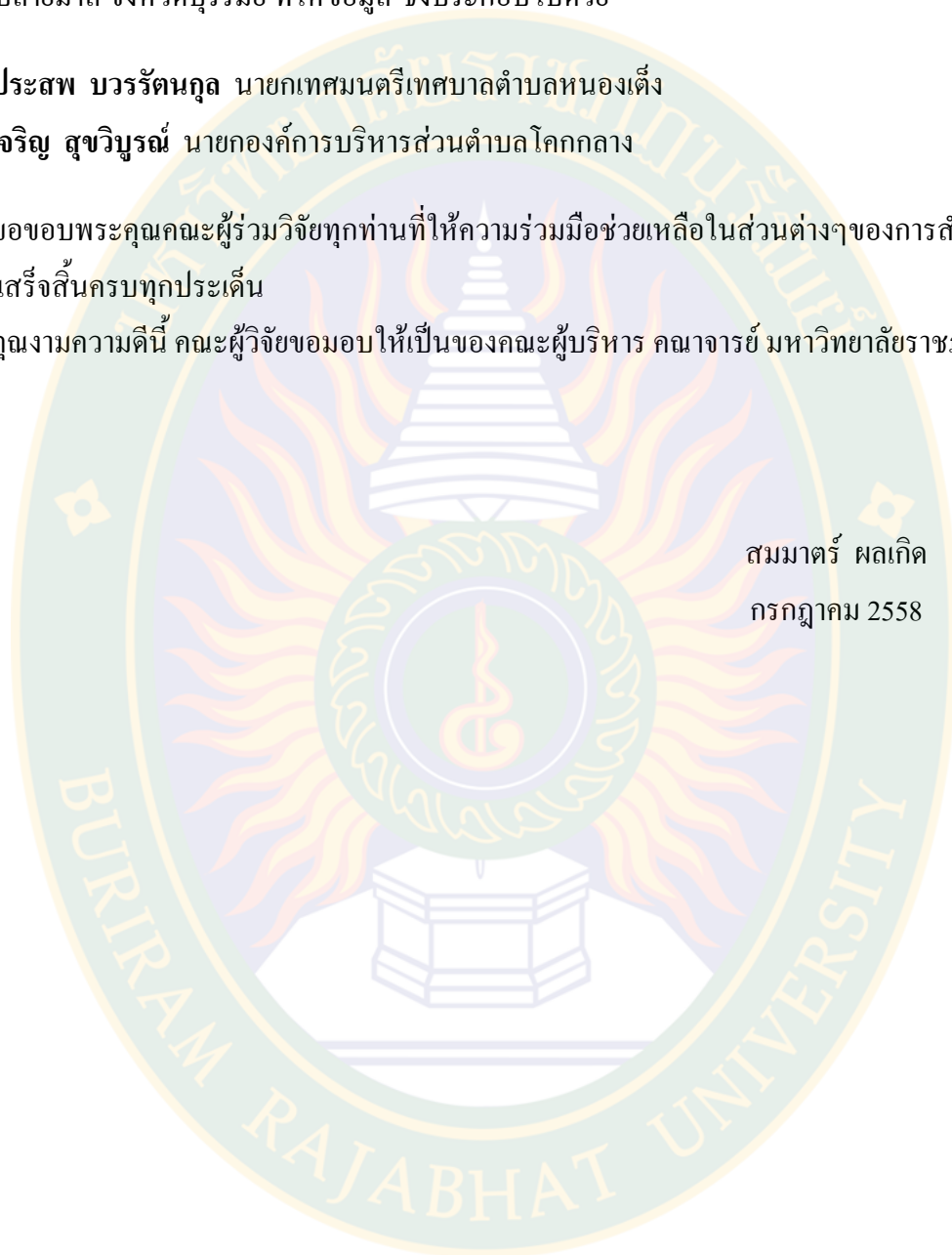
เจริญ สุขวิบูรณ์ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลโคกกลาง

ขอขอบพระคุณคณะผู้ร่วมวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในส่วนต่างๆของการสำรวจข้อมูลจนเสร็จสิ้นครบทุกประเด็น

คุณงามความดีนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบให้เป็นของคณะผู้บริหาร คณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ทุกท่าน

สมมาตร ผลเกิด

กรกฎาคม 2558

หัวข้อวิจัย กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชน เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

A mechanism for development spatial researchers, case study community in Thambon Khograng, Lamphaimat District and community in Thambon Nongteng, Kasang District.

ผู้ดำเนินการวิจัย รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด

หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้มีคุณภาพสามารถสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบและคล่องตัวสูง โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนด้วยวิธีการ สร้างความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายชุมชน คำหานักวิจัยร่วมกัน (ทีมนักวิชาการและทีมชาวบ้าน) พัฒนาโจทย์วิจัยโดยลงไปพื้นที่เป้าหมายร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก สกว. ร่วมสังเคราะห์ประเด็นกับพื้นที่เป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญจาก สกว. ร่วมวิพากษ์ประเด็นกับชาวบ้านในพื้นที่ ร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินงานวิจัย เป็นต้น ผลการดำเนินงาน ทำให้ได้งานวิจัยเชิงพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง และเป็นความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาของชาวบ้านให้สามารถนำไปดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้ อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วย 3 โครงการคือ โครงการยกระดับจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โครงการกระบวนการสร้างเสริมสุขภาวะด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านห้วย ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และโครงการกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนจัดการตนเองบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านเสม็ดตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

คำสำคัญ: ระบบสนับสนุน / กลไกหนุนเสริม / งานวิจัยเชิงพื้นที่

Research Title	A mechanism for development spatial researchers, case study community in community in Thambon Nongteng, Kasang District Buriram Province. and Thambon Khograng, Lamphaimat District Buriram Province.
Researcher	Sommat Pongoed
Organization	Research and Development Buriram Rajabhat University
Academic Year	2014

ABSTRAC

This research is qualitative research aimed at developing a management system for quality research can support the research area in a systematic and highly maneuverable. The objective of the research is as follows: The researchers developed a process to create a spatial context of the university to support research and development of spatial fit the context of our research universities to develop spatial issues based on their involvement with the community to raise the quality. People living in communities with the means. Created in collaboration with the Office of Research Fund (TRF). The community sort of joint research (academic teams and the locals) to develop our research into the target area, together with experts from TRF. Co-synthesizing it. target area and experts from the Fund. Together critical issues with the locals in the area. Jointly analyze the impact of research on operating results. It has research areas that are expected to be applied to the practical. And the need to address the problems of villagers to put into operation a success, effectively creating change happening in the community have a material consists of three projects: raise awareness for local regeneration. Sustainable forest Kok Lam Plai Mat district center. Buriram province The project supplements the state-building process with the local community, Wa, Nong Teng Krasang Buriram. And project management processes, empowering their communities on natural resources and environment of Nong Teng Ban Samet Krasang Buriram.

Keywords: support / enhancement mechanisms / research area.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
สารบัญ	ง
สารบัญรูปภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการเหตุผล.....	1
คำถามการวิจัยหลัก.....	2
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
เป้าหมายหลักการวิจัย.....	2
ขอบเขตพื้นที่ทำการวิจัย.....	3
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	3
กรอบการศึกษาวิจัย.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
วิธีการศึกษาแผนหลัก.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเชิงระบบ.....	5
แนวคิดการวิจัยแบบบูรณาการ.....	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย.....	18
แนวคิดการพัฒนา.....	22
งานวิจัยเชิงพื้นที่.....	26
การบูรณาการ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการดำเนินงานวิจัย	
3.1 วิธีดำเนินงาน	38
- การวิจัย	38
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย	39
3.2 กระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่	40
- การลงนามความร่วมมือพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่	40
- การตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	42
- จัดทำแผนแผนการดำเนินงาน	48
- การดำเนินงาน	51
- ผลการดำเนินงาน	52
3.3 ระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่	53
- ด้านกลไกหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่	53
- ด้านงบประมาณสนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่	61
บทที่ 4 ผลการวิจัยการสำรวจเขตพื้นที่	
4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง	64
- ประวัติความเป็นมาของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง	64
- ลักษณะที่ตั้งของพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง	65
- อาณาเขตของพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง	66
- จำนวนครัวเรือนและประชากร	67
- การคมนาคม	69
- ประปา	76
- การไฟฟ้า และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ	82
- การสื่อสาร	87
- สภาพแวดล้อม	88

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

- สภาพสังคมของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง.....	90
- ด้านศาสนา.....	90
- ความเชื่อและพิธีกรรม.....	91
- วัฒนธรรม.....	92
- ภาษา.....	92
- การแต่งกาย.....	92
- อาหาร.....	93
- ที่พักอาศัย.....	93
- ประเพณีวัฒนธรรม.....	94
- การศึกษา.....	94
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ.....	95
- กลุ่มอาชีพในชุมชน.....	95
- สภาพทางเศรษฐกิจ.....	96
- อาชีพเกษตรกรรม.....	96
- อาชีพปศุสัตว์.....	96
- อาชีพรับจ้างทั่วไป.....	97
- การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรม.....	97
- รายจ่ายของประชาชน.....	98
4.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง.....	99
- ประวัติความเป็นมาของตำบลโคกกลาง.....	99
- ลักษณะที่ตั้ง.....	99
- อาณาเขต.....	99
- คริวเรือนและประชากร ปี 2558.....	100
- การคมนาคม.....	101
- การประปา.....	106
- ไฟฟ้า และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ.....	118
- การสื่อสาร.....	126

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
- สภาพแวดล้อม.....	126
- ดิน.....	126
- พื้นที่ป่า.....	127
- แหล่งน้ำ.....	130
- สภาพสังคมของเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง.....	131
- ด้านศาสนา.....	131
- ความเชื่อและพิธีกรรม.....	132
- วัฒนธรรม.....	133
- ภาษา.....	133
- การแต่งกาย.....	134
- ที่พักอาศัย.....	134
- ประเพณี การละเล่น.....	135
- การศึกษา.....	135
- สถานที่พักผ่อน.....	136
- ด้านสุขภาพ.....	137
- กลุ่มอาชีพในชุมชน.....	137
- เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบล โคกกลาง.....	138
- อาชีพเกษตรกรรม.....	138
- อาชีพปศุสัตว์.....	138
- อาชีพรับจ้างทั่วไป.....	139
- การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรม.....	139
- รายจ่ายของประชาชน.....	140

บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผลการวิจัย.....	144
ข้อเสนอแนะ.....	145

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม.....	147
บุคลากร.....	154
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล.....	155
ภาคผนวก ข แบบสำรวจข้อมูลเขตพื้นที่.....	159

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่...	หน้า
ภาพที่...1 กรอบการศึกษา.....	3
ภาพที่...2 ความสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ.....	6
ภาพที่...3 ทฤษฎีระบบ (System Theory) (Kathryn & David,1998, p. 55).....	10
ภาพที่...4 ระบบการบริหาร โดยรวมและความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ.....	11
ภาพที่... 5 องค์การในฐานะเป็นระบบ (สมคิด บางโม, 2553, หน้า 36).....	11
ภาพที่...6 การลงพื้นที่ประชุมงานวิจัยเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็งอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์.....	55
ภาพที่...7 การประชุมงานวิจัยเขตพื้นที่.....	56
ภาพที่...8 การพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ณ เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี.....	57
ภาพที่...9 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการหนุนเสริมการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่.....	58
ภาพที่...10 พิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).....	59
ภาพที่...11 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือ และจัดการ กระบวนการดำเนินงานวิจัย เชิงพื้นที่ ณ ชุมชนบ้านสายยาว ต.ถลุงเหล็ก อ.เมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์.....	60
ภาพที่...12 หนองทำนบ.....	64
ภาพที่...13 ดันเต็ง.....	64
ภาพที่...14 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จมาเยี่ยมชม ความเป็นอยู่ของราษฎร.....	65
ภาพที่...15 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองเต็งและพื้นที่ใกล้เคียง.....	66
ภาพที่...16 ทางหลวงหมายเลข 226 นครราชสีมา – อุบลราชธานี.....	69
ภาพที่...17 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.7017 โนนแดง – ไร่ลวก.....	70
ภาพที่...18 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.2037 หนองขาม – บ้านจาน.....	71
ภาพที่... 19 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.2035 กระสัง – ทำนบ.....	72
ภาพที่...20 ถนนเส้น โนนแดง – กุดใหญ่.....	73
ภาพที่...21 ถนนเส้น ห้วยไต้ – ชำแระ.....	74
ภาพที่...22 สถานีรถไฟหนองเต็ง.....	75
ภาพที่...23 หนองเต็ง.....	76
ภาพที่...24 สระน้ำสาธารณะบ้าน โนนแดง.....	76
ภาพที่...25 สระน้ำสาธารณะบ้านละนูน.....	77

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

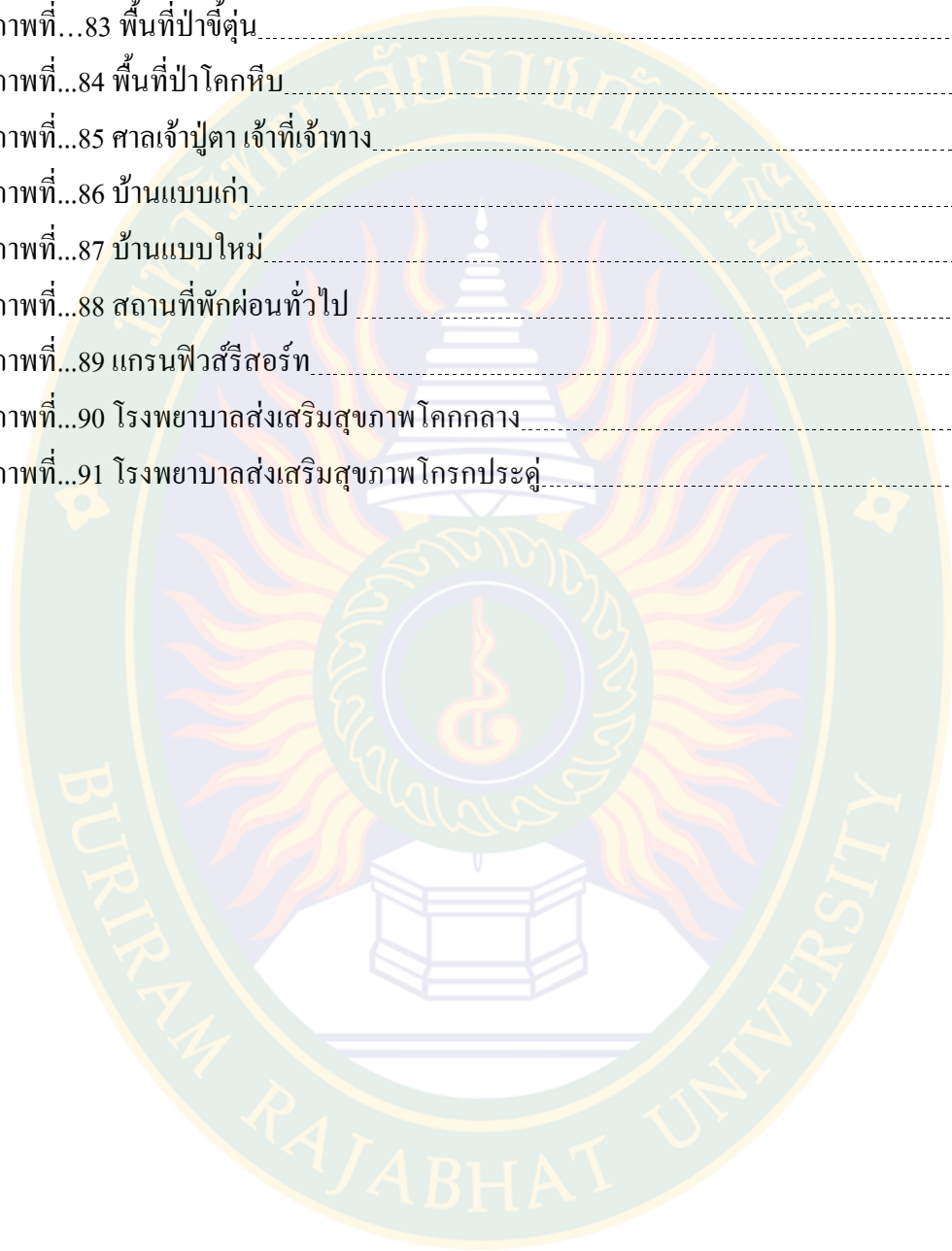
ภาพที่...	หน้า
ภาพที่...26 สระหนองบัว.....	77
ภาพที่...27 สระน้ำสาธารณะบ้านห้วย.....	78
ภาพที่...28 สระน้ำสาธารณะบ้านจวน.....	75
ภาพที่...29 สระน้ำสาธารณะบ้านเสม็ด.....	79
ภาพที่...30 หนองท่านบ.....	79
ภาพที่...31 สระน้ำสาธารณะบ้านห้วย.....	80
ภาพที่...32 หนองแวง.....	80
ภาพที่...33 สระน้ำสาธารณะบ้านมะระ.....	81
ภาพที่...34 หนองท่านบ.....	81
ภาพที่...35 ทางหลวงแผ่นดินแยกโนนแดง.....	82
ภาพที่...36 ทางโค้งโรงเรียนบ้านหนองเต็ง.....	83
ภาพที่...37 ทางโค้งข้ามทางรถไฟ.....	84
ภาพที่...38 สามแยกทางโค้งข้ามรถไฟ.....	85
ภาพที่...39 โค้งวัดคุรุราษฎร์บำรุง.....	86
ภาพที่...40 สภาพการสื่อสารในเขตพื้นที่.....	87
ภาพที่...41 สภาพพื้นที่ดินที่ใช้ในการ.....	88
ภาพที่...42 พื้นที่ป่าบริเวณแนวลำน้ำชี.....	89
ภาพที่...43 วัดคุรุราษฎร์บำรุง.....	91
ภาพที่...44 ศาลเจ้าที่บริเวณหนองท่านบ.....	91
ภาพที่...45 การแต่งกายของชาวบ้าน.....	92
ภาพที่...46 บ้านแบบใหม่.....	93
ภาพที่...47 บ้านแบบเก่า.....	93
ภาพที่...48 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านห้วย.....	95
ภาพที่...49 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพหนองเต็ง.....	95
ภาพที่...50 การเลี้ยงโคในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล.....	98
ภาพที่...51 เขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง.....	99
ภาพที่...52 ประชาในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง.....	100

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่...	หน้า
ภาพที่...53 ถนนเส้นลำปลายมาศ – นางรอง.....	101
ภาพที่...54 ถนนเส้น โลกกลาง – บ้านยาง.....	102
ภาพที่...55 ถนนเส้นสำโรง – โกรกประคู่ – หนองบัวโคก.....	103
ภาพที่...56 ถนนเส้นกวางงอย - หนองขวาง – บ้านขาด – ผไทรินทร์.....	104
ภาพที่...57 ถนนเส้นหนองขวาง – บ้านขาม.....	105
ภาพที่...58 สถานที่ตั้งประปาบ้าน โกรกประคู่.....	106
ภาพที่...59 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองโดนน้อย.....	107
ภาพที่...60 สถานที่ตั้งประปาบ้านคอนลอย.....	108
ภาพที่...61 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองฟักทอง.....	109
ภาพที่...62 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองพลวง.....	110
ภาพที่...63 สถานที่ตั้งประปาบ้านเก่า.....	111
ภาพที่...64 สถานที่ตั้งประปาบ้านใหม่ขี้ตุน.....	112
ภาพที่...65 สถานที่ตั้งประปาบ้าน โลกกลาง.....	113
ภาพที่...66 สถานที่ตั้งประปาบ้านกวางงอย.....	114
ภาพที่...67 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองขวาง.....	115
ภาพที่...68 สถานที่ตั้งประปาบ้าน โลกกลางน้อย.....	116
ภาพที่...69 สถานที่ตั้งประปาบ้านสำโรง.....	117
ภาพที่...70 ทางแยกถนนบ้าน โลกกลางเข้าบ้านเก่า.....	118
ภาพที่...71 โค้งหนองฟักทอง จุดที่ 1.....	119
ภาพที่...72 โค้งหนองฟักทอง จุดที่ 2.....	120
ภาพที่...73 ทางแยกวัดบ้าน โกรกประคู่.....	121
ภาพที่...74 โค้งโกรกประคู่.....	122
ภาพที่...75 สี่แยกคอนลอย.....	123
ภาพที่...76 สี่แยกคอนลอย.....	124
ภาพที่...77 โค้งสะพานข้ามลำน้ำมาศ.....	125
ภาพที่...78 สภาพดินเขตพื้นที่ตำบล โลกกลางในฤดูแล้ง.....	126
ภาพที่...79 พื้นที่ป่า หนองกง หนองเพ็ก หนองหัว.....	127
ภาพที่...80 พื้นที่ป่าหนองโป่ง.....	128

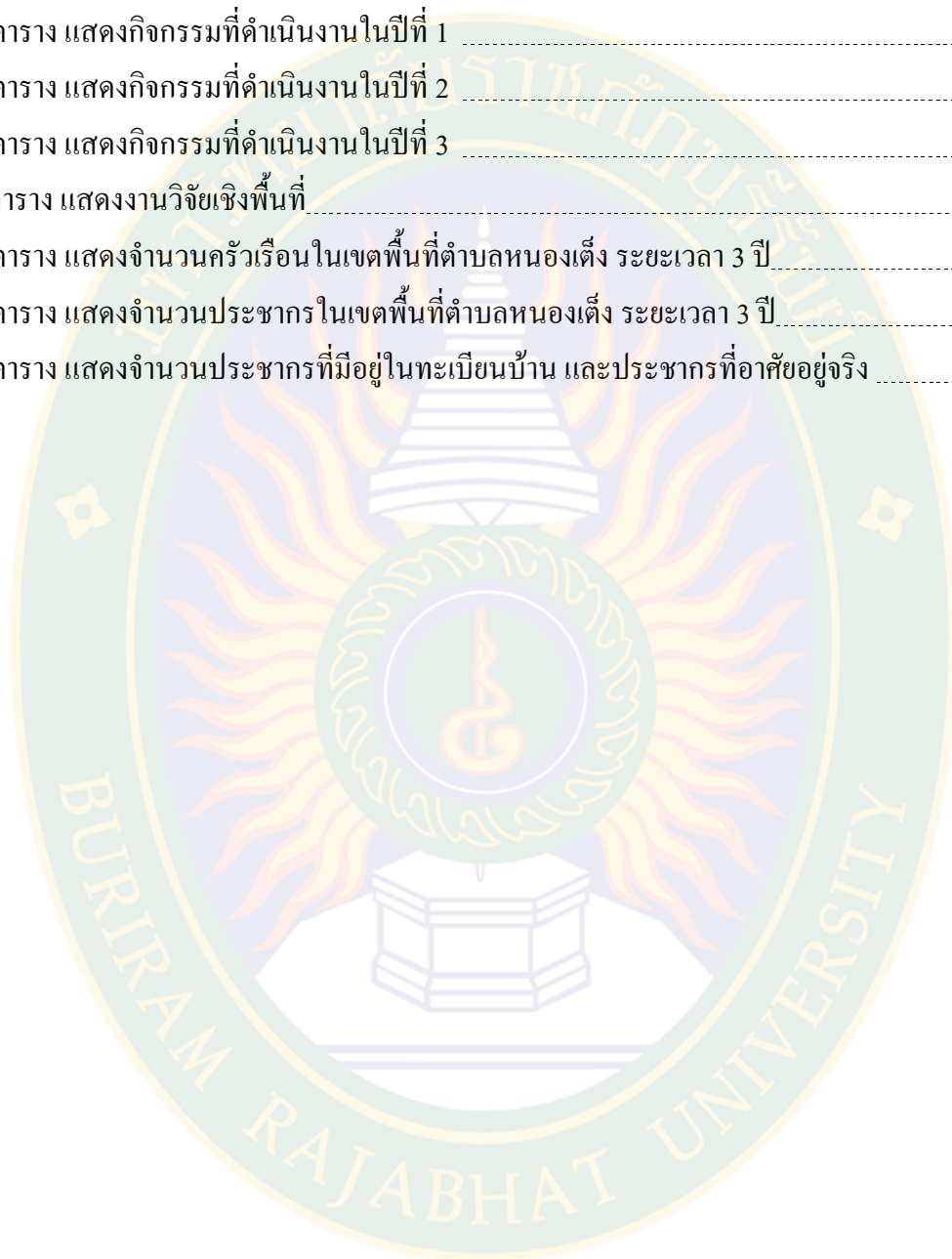
สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่...	หน้า
ภาพที่...82 พื้นที่ป่าโลกตาเผือก.....	128
ภาพที่...83 พื้นที่ป่าจืดุ่น.....	129
ภาพที่...84 พื้นที่ป่าโลกหีบ.....	129
ภาพที่...85 ศาลเจ้าปู่ตา เจ้าที่เจ้าทาง.....	133
ภาพที่...86 บ้านแบบเก่า.....	134
ภาพที่...87 บ้านแบบใหม่.....	134
ภาพที่...88 สถานที่พักผ่อนทั่วไป.....	136
ภาพที่...89 แกรนฟิวส์รีสอร์ท.....	136
ภาพที่...90 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโลกกลาง.....	137
ภาพที่...91 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโครกประดู่.....	137

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	4
ตาราง แสดงกิจกรรมที่ดำเนินงานในปีที่ 1	48
ตาราง แสดงกิจกรรมที่ดำเนินงานในปีที่ 2	49
ตาราง แสดงกิจกรรมที่ดำเนินงานในปีที่ 3	50
ตาราง แสดงงานวิจัยเชิงพื้นที่.....	52
ตาราง แสดงจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง ระยะเวลา 3 ปี.....	67
ตาราง แสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง ระยะเวลา 3 ปี.....	68
ตาราง แสดงจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน และประชากรที่อาศัยอยู่จริง	100

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นในการแก้ปัญหาจากโจทย์วิจัย พื้นที่จริงในชุมชน ท้องถิ่นหรือสังคม อันมีนักวิจัยหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและชาวบ้านในแต่ละกลุ่ม แต่ละชุมชนที่มีปัญหาและมีความต้องการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยไปช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาผลจากการวิจัยเชิงพื้นที่แสดงให้เห็นในหลายพื้นที่ หลายชุมชน สามารถแก้ไขปัญหาได้จริงควบคู่กับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

การศึกษาริบทชุมชนซึ่งหมายรวมถึง ความเป็นอยู่ อาชีพ รายได้ เศรษฐกิจ การศึกษา ความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ต่างๆ เป็นจุดสำคัญในการวิจัยเชิงพื้นที่ ที่บุคคลภายนอกหรือบุคคลภายในชุมชนเองก็ตาม ต้องคำนึงและร่วมกันค้นหาข้อมูลและวิเคราะห์ความเป็นตัวตนของชุมชน ดังนั้นนักวิจัยทั้งภายในและภายนอกชุมชนจึงต้องมีเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลริบทชุมชน ซึ่งเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลริบทชุมชนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ชุมชนมีหลายเครื่องมือที่นักวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งนักวิจัย และคนในชุมชนจะต้องแสวงหาวิธีการสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ในมิติต่างๆและเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยใช้ "การวิจัยเป็นเครื่องมือ" เพื่อการบูรณาการในระดับชุมชนหรือพื้นที่ จึงเป็นแนวทางใหม่ที่เรียกได้ว่าเป็นการทำงานแบบ "ฐานรากขึ้นสู่ข้างบน" อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามการสกัดความต้องการอันหลากหลายของชุมชนออกมาเป็นงานในระดับที่คณะทำงานมีศักยภาพเพียงพอที่จะตอบสนองได้เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จขั้นต้น บวกกับการชี้แนะให้ชุมชนตั้งอยู่ในวิถีอันควรนั้นเป็นจุดร่วมระหว่างคณะทำงานที่จะต้องตกลงกับชาวบ้านให้เข้าใจว่า เรามิได้สามารถให้ได้ทุกอย่างดังที่พวกเขา ร้องขอ แต่เราจะให้ได้ในสิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากชาวชุมชนมาร่วมกันก่อให้เกิด สร้างให้มีขึ้น และรักษาให้ยั่งยืนโดยคนในชุมชนนั่นเอง

การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ คือการบริหารจัดการที่ลงไปทำกระบวนการในพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้มาร่วมแก้ไขปัญหาในเรื่องใหญ่ที่ทุกคนในพื้นที่เห็นว่าจะต้องแก้ไข และจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่ ในลักษณะทำไป ปรับไป เรียนรู้ไป เพื่อพัฒนารูปแบบและกลไกการทำงานที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาได้มีการถอดวิธีการทำงานเป็น 6 ขั้นตอนคือ การเตรียมความพร้อม การพัฒนาเครื่องมือและวิทยาการการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล การทำแผนและข้อเสนอภาคประชาชน การบูรณาการแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดการความรู้สู่การขยายผลแต่ละชุมชนมี การดำเนินงานตามขั้นตอนเหล่านี้ แต่อาจมีวิธีปฏิบัติที่

แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความพร้อมและเงื่อนไขบริบทต่างๆ ของแต่ละชุมชน แม้จะมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นไม่มีความแตกต่างกันมาก เพราะวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนงานนี้คือ การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อจัดทำข้อเสนอภาคประชาชนโดยใช้กระบวนการสำรวจครัวเรือนและเชื่อมโยงข้อเสนอดังกล่าวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ผลการขับเคลื่อนงานของโครงการ โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลครัวเรือนและจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือ ได้นำไปสู่การรับรู้ปัญหาความยากจนในระดับครัวเรือน หมู่บ้าน ตำบล เป็นกระบวนการค้นหาเพื่อ “การรู้จักตัวเอง” และสะท้อนความต้องการของชุมชน ซึ่งมีการเชื่อมโยงไปสู่การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บนฐานการพึ่งตนเอง และเป็นช่องทางใหม่ในการสะท้อนความต้องการอย่างแท้จริงของท้องถิ่น และในการทำงานร่วมกับภาคทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถตอบสนองชุมชนได้ตรงเป้า ซึ่งใช้เวลาเพียง 6-8 เดือนกระบวนการดังกล่าวไม่เพียงทำให้ชุมชน และประชาสังคมตื่นตัวเท่านั้นแต่ได้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจในการทำงานระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนซึ่งนำไปสู่หุ่นส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการต่อไปในอนาคต

พื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ และพื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ดีในด้านการให้ความร่วมมือในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำในระดับหมู่บ้าน ตลอดจนชาวบ้านในพื้นที่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 กระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ควรมีรูปแบบอย่างไร
- 1.2.2 ระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร
- 1.2.3 ประเด็นที่ใช้ในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่สร้างผลกระทบในเชิงบวกอย่างไรต่อชุมชน

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย
- 1.3.2 เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย
- 1.3.3 เพื่อพัฒนาประเด็น โจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน

1.4 เป้าหมายการวิจัย

- 1.4.1 มหาวิทยาลัยมีนักวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 6 คน
- 1.4.2 มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 โครงการ

1.5 ขอบเขตพื้นที่ ที่ทำการวิจัย

1.5.1 พื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอคำปายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

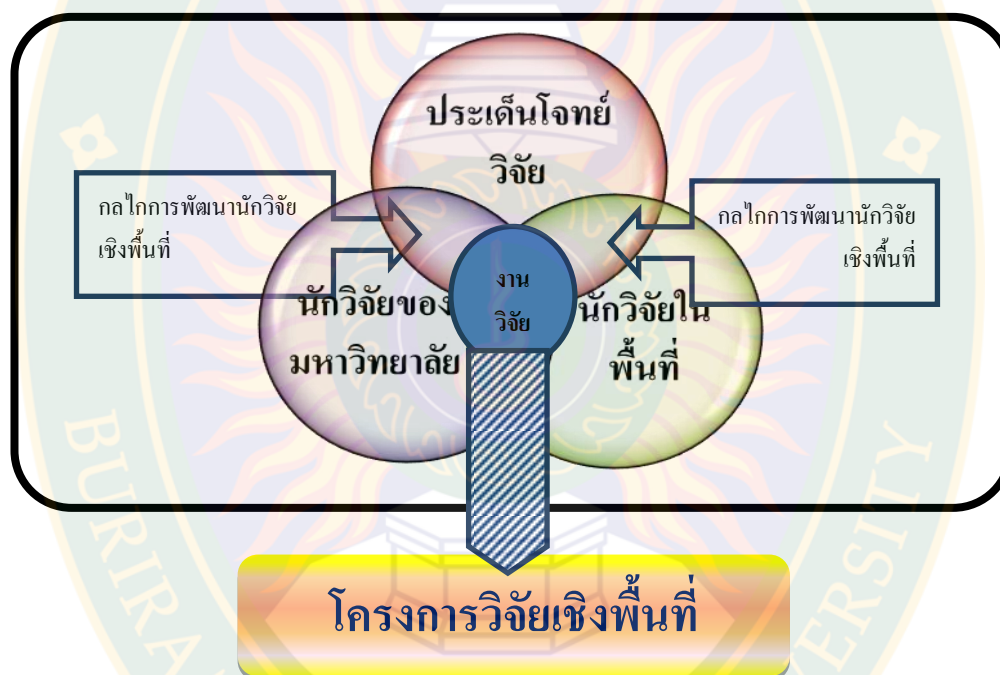
1.5.2 พื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

1.6 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 2 ปี

1.7 กรอบการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาริบทของชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการค้นหาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่อันจะนำไปสู่เป้าหมายคือ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม (ตามกรอบแนวคิด)

ภาพที่...1 กรอบการศึกษา

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.8.1 มีระบบสนับสนุนนักวิจัยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ดีขึ้น
- 1.8.2 นักวิจัยเรียนรู้และเข้าใจบริบทของพื้นที่ศึกษาได้อย่างลึกซึ้งทุกประเด็น
- 1.8.3 นักวิจัยเรียนรู้ถึงกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบบนพื้นฐานชุมชน
- 1.8.4 เกิดประเด็น โจทย์วิจัยที่จะนำไปขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน
- 1.8.5 มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชุมชน

1.9 ตารางวิธีการดำเนินงานวิจัย

ที่	กิจกรรม	เดือน											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	เวทีประเมินศักยภาพเพื่อเลือกพื้นที่วิจัยฯ (สกว.)	☉											
2	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 1 (ร่วมแนะนำตัวและบริบทชุมชนเป้าหมาย)		→										
3	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 2 (ร่วมเรียนรู้และพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ 1)			→									
4	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 3 (ร่วมเรียนรู้และพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ 2)				→								
5	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 4 (ร่วมเรียนรู้และพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ 3)					☉	→						
6	กระบวนการสังเคราะห์ประเด็น (สกว.)												
7	สรุปประเด็นและเขียน Proposal (สกว.)+ มรภ.								☉				
8	การพัฒนาโครงการวิจัยและการเขียนข้อเสนอการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก สกว.+ สวพ.บร									☉			
9	ดำเนินการจัดทำร่างเอกสารเช่นสัญญา											☉	
10	ดำเนินการทำเอกสารเช่นสัญญา												☉

1.10 นิยามศัพท์เฉพาะ

นักวิจัยเชิงพื้นที่ หมายถึง ผู้ที่ทำการศึกษาค้นหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ระบบสนับสนุน หมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการช่วยเหลือให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ

กลไกหนุนเสริม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ และสร้างกลไกการทำงานที่เหมาะสมกับพื้นที่และติดตามหนุนเสริมระหว่างทาง หรือการพัฒนาคุณภาพของงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยเชิงพื้นที่ หมายถึง คือการบริหารจัดการที่ลงไปทำกระบวนการในพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้มาร่วมแก้ไขปัญหาในเรื่องใหญ่ที่ทุกคนในพื้นที่เห็นว่าจะต้องแก้ไข และจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่

บริบทชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขต่าง ๆ ภายในพื้นที่ชุมชนนั้นๆ

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนและนโยบายในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แผนยุทธศาสตร์จะใช้ในระดับผู้บริหารหรือระดับนโยบาย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีนี้ต้องการสื่อให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ความเข้าใจใน แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนกรณีศึกษาในด้านระบบและกลไก ที่เอื้อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในภาพรวม และสื่อให้เห็นถึงประเด็นที่ยังเป็นคำถามที่ต้องการหาคำตอบในประเด็นการศึกษานี้ ซึ่งในการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆดังนี้

2.1 แนวคิดเชิงระบบ

2.1.1 ความเป็นมาของวิธีการเชิงระบบ

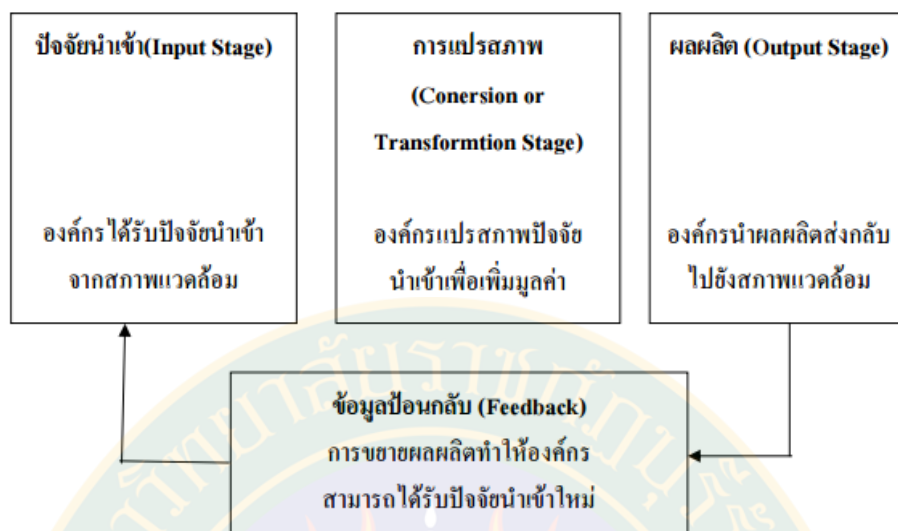
ทฤษฎีระบบ (System Theory) เกิดขึ้นเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1950 เริ่มจากนักชีววิทยา ชาวออสเตรีย ได้นำแนวคิดนี้มาใช้อธิบายความหมายของระบบต่าง ๆ ของ ระบบกายภาพ ระบบชีวภาพ และ ระบบสังคม เขามีความเห็นว่องครเปลี่ยนแปลงได้ เป็นระบบมีความเกี่ยวพันกันหลายด้านมีหลายระดับ และได้ให้ทัศนะถึงระบบไวว่า ระบบ คือ กลุ่มขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มี ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องของ ดังนั้นระบบน่าจะหมายถึง ส่วนต่าง ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยต่อกัน ซึ่งเมื่อรวมกันแล้ว จะกระทำหน้าที่บางประการ เพื่อให้ การกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ (วิเชียร วิทยาอุดม, 2548, หน้า 66-67)

ต่อมาในทศวรรษที่ 1960 แดเนล แคทซ์ (Daniel Katz) โรเบิร์ต คาห์น (Robert Kahn) และเจมส ทอมป์สัน (James Thomson) นักทฤษฎีเหล่านี้มีมุมมองเกี่ยวกับองค์กรเป็นระบบเปิด (Open System) ซึ่ง เป็นระบบองค์กรที่ได้นำทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาแปรสภาพ เป็น สินค้าและบริการ เพื่อ ส่งกลับไปยังสภาพแวดล้อมในที่ซึ่งสินค้าและบริการได้ขายให้กับลูกค้า

นอกจากนั้นผู้นำทางทฤษฎีเชิงระบบ เช่น ฟรีมอนท คาสท (Fremon Kast) เจมส โรเซนซเวจ (Jomes Rosenzweig) และ ริชาร์ด จอห์นสัน (Richard Johnson) ได้ให้ความหมายของระบบว่าเป็น การรวบรวมหรือการผสมกันของสิ่งหรือส่วนต่าง ๆ ที่ ประกอบด้วย 2 ส่วนขึ้นไป ที่ไม่สามารถแยกกัน ได้อย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) จึงเป็นวิธีการจัดการที่ผสมผสานหน้าที่การจัดการ กิจกรรมการ จัดการและการวางแผนเชิงกลยุทธ์เข้าด้วยกัน โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายนอก

ดังภาพที่ 2 แสดงถึงระบบหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input Stage) ขั้นตอน การแปรสภาพ (Conersion or Transformtion Stage) และขั้นตอนผลผลิต (Output Stage) และมีข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) (อำนาจ ชีระวนิช, 2553, หน้า 93-94)

ภาพที่...2 ความสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ

David Easton และ Thomas R. Dye เป็นนักวิชาการ ที่มุมมององคกรว่าเป็นองค์กร ระบบเปิด ที่ทำงานสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม และต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ระบบย่อยต่าง ๆ จะต้องทำงานสัมพันธ์กัน และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานขององคกรจะต้อง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ขององคกร (วันชัย มีชาติ, 2550, หน้า 59)

Hicks (1972, p. 461; Semprevivo, 1976, p. 1; Kindred, 1980, p. 6) กล่าวว่า ระบบ คือ การรวมตัวของสิ่งหลายสิ่ง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยแต่ละสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน หรือขึ้นต่อกันและกัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน เพื่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

Robbins, Bergman, Stagg, and Coulter (2006, p. 54) ให้นิยาม ระบบ คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกัน และสัมพันธ์ซึ่งกัน ซึ่งกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นเอกภาพหรือ บรรลุวัตถุประสงค์

Scott (1967, p. 122) นำแนวคิดและทฤษฎีระบบ เข้ามามีบทบาทกำหนดแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับองคกรและการบริหารโดยเน้นใหม่องคกรในสภาพ ที่เป็นระบบ

Chester Barnard ผู้เขียนหนังสือด้านการบริหารงาน โดยใช้วิธีการเชิงระบบ ขณะเดียวกัน Herbert Simon ผู้ซึ่งมององคกรในสภาพที่เป็นระบบที่มีการตัดสินใจต่าง ๆ ความสับสน ความซับซ้อนภายใน เขาพยายามศึกษาคนควา หาแนวทางนำความรู้ใหม่ ๆ เขามา ประยุกต์ใช้เป็นรากฐานกำหนดทฤษฎีองคกร ความรู้ใหม่ที่เขาสนใจคือ วิธีการเชิงระบบนั่นเอง สำหรับ Churchman และคณะ สนใจและสนับสนุนให้ใช้วิธีการเชิงระบบ ในการศึกษาวิเคราะห์ ขอแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Kast & Rosensweig, 1985, p. 109) ซึ่งเขาเป็นคนแรกที่นำ การวิจัยดำเนินงานมาใช้ในระยะแรก และได้ใช้วิธีทางคณิตศาสตร์มาวิเคราะห์องคกรทาง การทหารในช่วงสงครามโลกครั้งที่1 และในช่วงสงครามโลกครั้งที่2 ก็เริ่มใช้ในการปัญหา การดำเนินงาน ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการใช้แนวทางวิธีการเชิงระบบนั่นเอง (Bowditch, 1973, pp. 16-17)

2.1.2 ความหมายของวิธีการเชิงระบบ

วิธีการเชิงระบบหรือเทคนิคเชิงระบบ (System Approach) หมายถึง วิธีการนำเอาความรู้ เรื่องระบบ เขามาเป็นกรอบช่วยในการค้นหาปัญหา กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและชี้แนวทาง ความคิดเชิงระบบช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา

Schoderbek, Schoderbek and Kefalas (1990, pp. 6-10) เสนอว่า การแก้ปัญหาในปัจจุบันจำเป็นต้องมองที่ระบบมากกว่าพิจารณารายละเอียดของแต่ละปัญหา ดังนั้นจึงมองปัญหาโดยรวม หรือที่เรียกว่า Systems view or Systems Approach และโดยขยายความว่า วิธีการเชิงระบบ มีความแตกต่างกับ วิธีการเชิงวิเคราะห์ (Analytical Approach) ตรงที่วิธีการเชิงระบบเป็นกระบวนการ แยกแยะจากส่วนรวมทั้งหมดออกเป็นส่วน ๆ ที่เล็กกว่า เพื่อให้เข้าใจการทำหน้าที่ของส่วนรวม วิธีการเชิงระบบอยู่บนพื้นฐานของ ทฤษฎีระบบทั่วไป ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องของการรวมเอาแนวทาง ปฏิบัติต่าง ๆ มารวมกันเข้าเพื่อการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ

จากความหมายของนักการศึกษาหลายท่าน จึงอาจสรุปได้ว่า วิธีการเชิงระบบ (Systems Approach) หมายถึง วิธีการทางความคิดที่เป็นรูปแบบ ซึ่งแสดงให้เห็นวิธีการแก้ปัญหาย่าง เป็นระบบ โดยเน้นการมองปัญหาอย่างองครวม ทั้งนี้รูปแบบของวิธีการหาความรู้เกี่ยวข้องโดยตรง กับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวางรูปแบบการดำเนินการ โดยต้องเกี่ยวข้องกับรูปแบบปฏิบัติ ทั้งภายในและภายนอกโดยิระบบมาเป็นพื้นฐานความคิด

2.1.3 ความสำคัญของวิธีการเชิงระบบ

ในการศึกษาพฤติกรรมมองการจะศึกษาแนวคิดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเพียงเท่านั้นอาจจะทำให้ไม่ครอบคลุม พฤติกรรมองครทั้งระบบ ทฤษฎีระบบจะเอื้อ ต่อการอธิบายพฤติกรรมองครทุกระดับ ทั้งบุคคล กลุ่ม และองคร ดังนั้นการนำเอาทฤษฎีระบบเข้ามาใช้ในการบริหารงาน ด้วยเหตุผลที่ว่าสิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็ว องค์กรมีความซับซ้อนมากขึ้นจึงยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมองครใดทุกแง่มุม Bertalanfy (1969) นำระบบชีวะวิทยา ซึ่งเป็นระบบเปิดมาปฏิบัติสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ที่ช่วยให้แต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องของ ับองครสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น คำว่า “ระบบ” Systems จึงเป็นกลุ่ม องครประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้เกิด ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายขององคร (ชร สุนทรายุทธ, 2554, หน้า33-134)

ทัศนะเกี่ยวกับระบบใดให้ขอเสนอแนะว่าผู้บริหารจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน และคลุมเครือ ผู้บริหารไม่อาจจะควบคุมปัจจัยการผลิตทุกอย่างได้อย่าง เต็มที่ตามขอเสนอแนะของทฤษฎีสัมัยเดิม จึงมีความสำคัญที่จะต้องรับรู้และกำหนดความสัมพันธ์ ด้านสภาพแวดล้อมและการออกแบบระบบขอยภายใน หน้าที่หลักของผู้บริหารอย่างหนึ่ง คือ การพัฒนาความสอดคล้องระหว่างองคร และสภาพแวดล้อมขององคร และการออกแบบ ระบบขอยภายในที่ทำให้เป้าหมายประสพความสำเร็จ

อย่างมีประสิทธิภาพและให้ความพอใจ กับพนักงาน แนวความคิดระบบจะให้พื้นฐานที่สำคัญในการทำความเข้าใจขององค์กร จะเป็นรากฐาน แนวความคิดในขั้นตอนต่อไป (สมยศ นาวิการ, 2545, หน้า 27-28)

2.1.4 ขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ

วิธีการเชิงระบบมีขั้นตอนที่สำคัญเพื่อในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารและ การแก้ปัญหา จึงขอนำขั้นตอนวิธีการเชิงระบบของนักการศึกษา 3 ท่านที่น่าสนใจ คือ โอเบียน อุทัย บุญประเสริฐ และ เฮนรี เลมาน ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการเชิงระบบ กล่าวคือ โอเบียน จาก มหาวิทยาลัยอีสเทอร์นอชิงตัน ไดรบุว ในหนังสือ Management Information Systems: A Managerial and User Perspective ถึงวิธีการเชิงระบบกับการแก้ปัญหา โดยมีกิจกรรมสำคัญ 7 ประการ คือ

วิธีการเชิงระบบ	การแก้ปัญหาทั่วไป
1. ทำความเข้าใจปัญหา	1. ระบุปัญหา/โอกาสในเชิงบริบทของระบบ
2. พัฒนาทางเลือก	2. รวบรวมข้อมูลเพื่ออธิบายปัญหาและโอกาส
3. ปฏิบัติการแก้ปัญหา	3. ระบุทางเลือก/ทางเลือกในการแก้ปัญหา
	4. ประเมินในแต่ละทางเลือก
	5. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
	6. ปฏิบัติการตามทางเลือกที่เลือกไว้
	7. ประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามทางเลือก

2.1.5 วิธีการหรือเทคนิคเชิงระบบ

เป็นการทำงานจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่ต้องการของ งานนั้นทั้งระบบ โดยขั้นตอนที่สำคัญ ๆ ในเทคนิคเชิงระบบ ได้แก่

- 2.1.5.1 กำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไขและความต้องการในการพัฒนาของระบบให้ชัดเจน
- 2.1.5.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ย่อยที่สัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการในการพัฒนา และ สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์รวมของระบบใหญ่ทั้งระบบ เพื่อสร้างกรอบหรือขอบเขตในการทำงาน
- 2.1.5.3 ศึกษาถึงสิ่งแวดล้อมหรือข้อจำกัดในการทำงานของระบบและทรัพยากรที่หามาได้
- 2.1.5.4 สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือวิธีการในการพัฒนา
- 2.1.5.5 ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ด้วยวิธีการที่มีเหตุผลเป็นระบบ เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
- 2.1.5.6 ทดลองปฏิบัติทางเลือกที่ใดตัดสินใจเลือกไว้
- 2.1.5.7 ประเมินผลการทดลองหรือผลการทดสอบ
- 2.1.5.8 เก็บรวบรวมข้อมูลป้อนกลับอย่างเป็นระบบเพื่อปรับปรุงระบบนั้นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- 2.1.5.9 ดำเนินการเป็นสวนของระบบปกติ

จากแนวคิดจากการนำเสนอขั้นตอนวิธีการเชิงระบบของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น พอจะสรุปเป็นขั้นตอนหลัก ๆ ได้ 5 ขั้นตอนคือ

1. ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข
2. ระบุทางเลือกหรือทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหา
3. เลือกทางเลือก
4. ปฏิบัติตามแนวทางที่ใดเลือกไว้
5. ประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติตามทางเลือกและนำไปปรับปรุง

วันทนีย แสนภักดี, พรทิพย วีระสวัสดิ์ และธิดา พาหอม (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของ การจัดระบบงาน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร
3. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
  - 3.1 แผนภูมิต่าง ๆ
  - 3.2 แผนผังการจัดองค์การ
  - 3.3 คู่มือการปฏิบัติงาน
  - 3.4 เอกสารของกิจการ
  - 3.5 การสังเกตงาน
  - 3.6 จากการสนทนากับผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
4. การวิเคราะห์จัดระบบและปรับปรุงงาน

2.1.6 การประยุกต์ใช้วิธีการเชิงระบบ

การประยุกต์ใช้วิธีการเชิงระบบในภาพรวมนั้น อูทัย บุญประเสริฐ ได้สรุปขั้นตอน สำคัญ ๆ ไว้ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

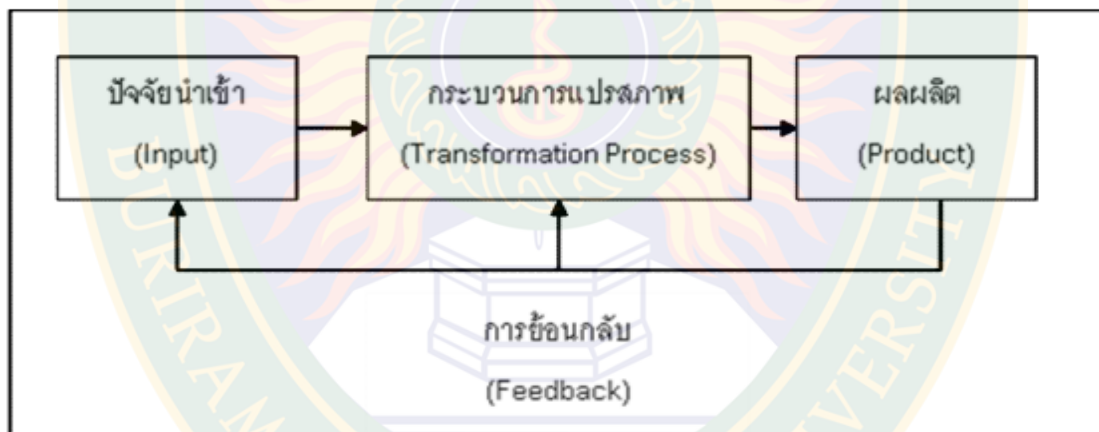
- 2.1.6.1 จะต้องทราบปัญหาที่จะต้องแก้ไขให้แน่ชัด ว่าเป็ปัญหาของระบบนั้นที่แท้จริง (Need Identification and Objective Setting)
- 2.1.6.2 คิดหาวิธีการหรือแนวทางเลือก (Alternative) ในการแก้ไขอันเป็นผลมาจาก การวิเคราะห์ระบบและทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมของระบบ ตลอดจนข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีต่อ การทำงานของระบบ
- 2.1.6.3 เลือกวิธีการใดวิธีหนึ่งที่พิจารณาว่าเหมาะสมที่สุด ดีที่สุด และนำออกปฏิบัติ (Designing and Implementing)
- 2.1.6.4 ประเมินผลการปฏิบัติ (Evaluation) เพื่อทราบผล และเพื่อให้ออกข้อมูลป้อนกลับ
- 2.1.6.5 รับข้อมูลป้อนกลับและปรับระบบต่อไป (Feedback and Modification)

วิธีการเชิงระบบนั้น หากพิจารณาในด้านประโยชน์ที่นำมาใช้งานด้านต่าง ๆ แล้ว จะพบว่า เหมาะกับปัญหาที่มีความซับซ้อนและลึกซึ้ง เพราะจะทำให้มองเห็นงานนั้นทั้งภาพรวมและ ส่วนปลีกย่อยอย่างทั่วถึงสัมพันธ์กัน เราสามารถนำแนวคิดของวิธีการเชิงระบบไปประยุกต์กับ การบริหารจัดการในองค์กรประเภทต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีโดยยึดสาระสำคัญและขั้นตอน การดำเนินงานของวิธีการเชิงระบบเป็นสำคัญ

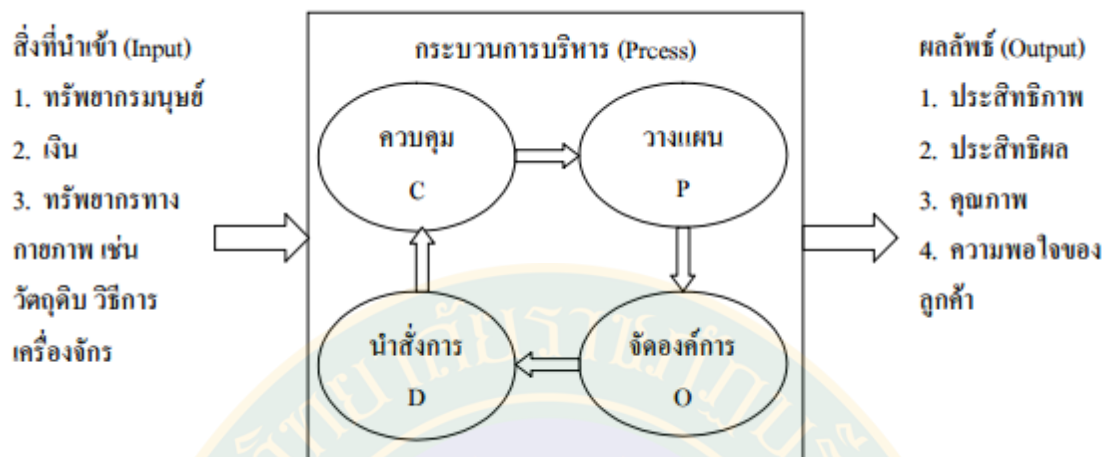
สรุปได้ว่าวิธีการเชิงระบบ เป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ การบริหารงานในองค์กรประเภทต่าง ๆ โดยที่พิจารณาการบริหารในลักษณะองค์รวมที่มีเป้าหมาย กระบวนการ ระบบย่อย และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยน ขาวสาร เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการบริหาร ประโยชน์จากการใช้วิธีการเชิงระบบ คือ วิธีการนี้ จะเป็นการประกันว่า การดำเนินงานจะดำเนินต่อไปตามขั้นตอนที่วางไว้ โดยช่วยให้การทำงาน 12 ตามระบบบรรลุตามเป้าหมาย โดยใช้เวลาดงบประมาณ และบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด แนวคิดวิธีการเชิงระบบเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะมีบทบาทในการสร้างสรรค์งานและ แก้ปัญหาในองค์กรได้เป็นอย่างดี ทฤษฎีระบบ (System Theory) ประกอบด้วย 4 ส่วนที่เกี่ยวข้องกันคือ (วิทยา ดานธำรงกุล, 2546, หน้า 62-63)

1. ปัจจัยนำเข้า (Input)
2. กระบวนการแปรสภาพในการจัดการ (Transformation Process)
3. ผลผลิต (Product)
4. การป้อนกลับ (Feedback)

ภาพที่ ...3 ทฤษฎีระบบ (System Theory) (Kathryn & David,1998, p. 55)

Certo (2006) ได้กล่าวถึงระบบการบริหารงานคือ ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการงาน และคนซึ่งจัดเป็น “สิ่งนำเข้า” (Input) โดยผ่าน “กระบวนการ” (Process) ในกิจกรรมการวางแผน การจัดการ การนำสั่งการ และการควบคุม ให้สามารถประสานทำงานรวมกันไปได้ เพื่อให้ได้ “ผลลัพธ์” (Output) ซึ่งก็คือ การบรรลุถึงเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ทั้งทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า โดยที่กระบวนการบริหารจัดการ นี้จะเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์ซึ่งกันและกันตลอดเวลา (พีเพิล อินไซต์, ม.ป.ป.)

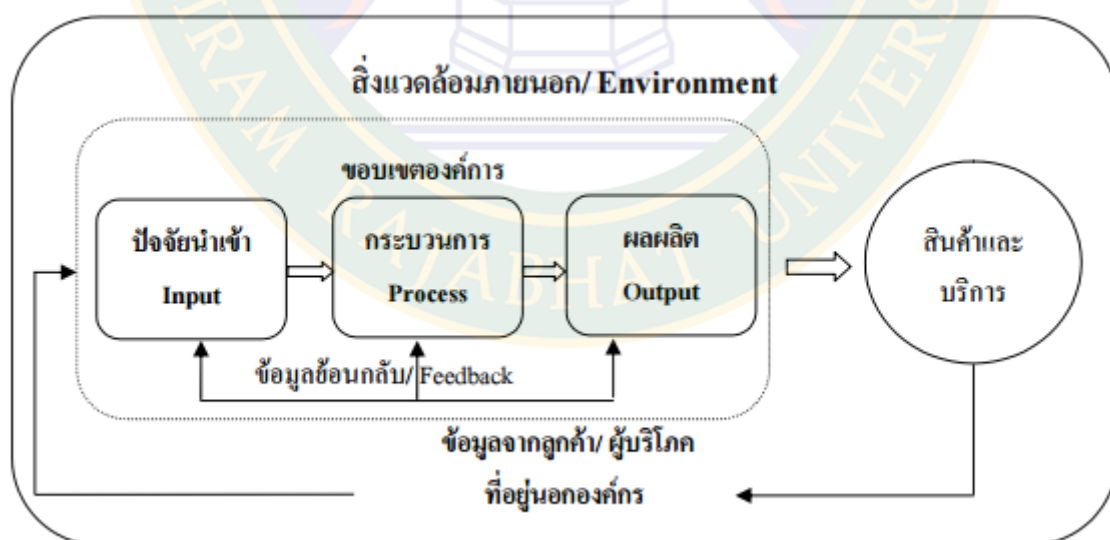
ภาพที่...4 ระบบการบริหาร โดยรวมและความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน

นอร์เบิร์ต วีเนอร์ (Norbert Wiener) เป็นวิทยาศาสตร์ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ ราว ค.ศ. 1948 ได้ให้แนวคิดในเรื่ององค์การว่า องค์การเป็นระบบหนึ่งประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า เช่น วัตถุดิบ แรงงาน ทุน
2. กระบวนการ เป็นกระบวนการผลิตซึ่งเปลี่ยนจากวัตถุดิบ เป็นสินค้าและบริการ
3. ผลผลิต ได้แก่ สินค้าและบริการ
4. ข้อมูลย้อนกลับ จากภายในองค์การ เช่น ข้อมูลพนักงานเกี่ยวกับผู้บริหาร เครื่องจักร

สารสนเทศ สภาพภายในโรงงานไม่ดี เป็นต้น

5. สิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การ ได้แก่ ผู้บริโภค สภาพเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม ประเพณี และค่านิยม ฯ สิ่งที้นำเข้า

ภาพที่... 5 องค์การในฐานะเป็นระบบ (สมคิด บางโม, 2553, หน้า 36)

สมคิด บางโม (2553, หน้า 305) เขียนในหนังสือ องค์กรและการจัดการ ใต้ให้ ความหมาย คำว่า การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management: RBM) คือ การบริหาร ที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลขององค์การเป็นหลักทุกด้าน การปฏิบัติงานขององค์กรมีผลสัมฤทธิ์เพียงใด พิจารณาได้จากผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายที่กำหนด (ผลสัมฤทธิ์ = ผลผลิต + ผลลัพธ์)

ผลผลิต (Output) หมายถึง งานหรือบริการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งมอบให้ประชาชน ผลผลิตเป็นผล งานที่เกิดขึ้นจากการทำงานของเจ้าหน้าที่ หรือเกิดจากกิจกรรมของสวนราชการ โดยตรง เช่น การสร้างถนน 10 กิโลเมตร การทำบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น

ผลลัพธ์ (Outcome) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากผลผลิตซึ่งมีความสัมพันธ์ โดยตรงกับ ประชาชนผู้มารับบริการ เช่น ประชาชนได้รับความสะดวกในการเดินทาง เป็นผลลัพธ์จากการสร้าง ถนน เป็นต้น

กระบวนการจัดการเชิงระบบ มีแนวคิดว่า กระบวนการจัดการมีลำดับขั้นตอน ต่อเนื่องกัน เป็นระบบ และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระเบียบ ตามมีปฏิสัมพันธ์กับระบบอื่น ๆ ตั้งแต่ ขั้นตอนป้อนเข้า (Input) ผ่านกระบวนการบริหารจัดการ (Process) จนถึงขั้นสุดท้าย คือ ผลสำเร็จ ออกมา (Output)

2.2 แนวคิดการวิจัยแบบบูรณาการ

การวิจัยแบบบูรณาการปัจจุบันอาจเป็นคำที่ได้ยินได้ฟังกันมากแล้ว โดยการวิจัยแบบบูรณาการนี้เป็นการผนวกรวมเอาระเบียบวิธีของการวิจัยมาผสมผสานกับแนวคิดของการบูรณาการเพื่อใช้ในการค้นหาข้อเท็จจริงหรือองค์ความรู้ต่างๆ หรือที่เรียกว่าการวิจัยนั่นเอง การวิจัยแบบบูรณาการในที่นี้จะขอแยกคำออกเป็น 2 คำคือคำว่า “การวิจัย” และ “บูรณาการ” เพื่ออธิบายความหมายและแนวคิดของคำทั้งสองก่อน จากนั้นจึงจะขอเสนอความหมายและหลักการของการวิจัยแบบบูรณาการ ดังนี้

2.2.1 การวิจัย

ความหมายของการวิจัยนั้นนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นที เทียมศรีจันทร์, (2543) การวิจัย (RESEARCH) เป็นเครื่องมือและเป็นปัจจัย พื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาทางด้าน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง ของชาติ รวมทั้งยังช่วยในการแก้ไขปัญหาต่างๆของมนุษย์ โดยการติดตามวิทยาการ ความก้าวหน้าในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของการวิจัยให้เกิด ผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างแท้จริง

สัมพันธ์ เตชะอริกและคณะ, (2548) การหาความรู้ ความจริง ด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ในการศึกษาพื้นที่หรือเรื่องราวของกลุ่มคน โดยมีข้อสงสัยว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เมื่อหลังเป็นอย่างไร มีการกำหนดโจทย์ปัญหาไว้ล่วงหน้า แล้วจึงดำเนินการค้นหาคำตอบ ซึ่งใช้กระบวนการในเชิงปริมาณหรือคุณภาพ ถ้าเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ต้องมีการกำหนดโจทย์ปัญหาที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในงานวิจัยเชิงคุณภาพจะกำหนดโจทย์เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนดสิ่งที่อยากรู้ไว้ในใจก็ได้

วรรณิ แกมเกตุ,(2551) การวิจัยคือกระบวนการ ในการแสวงหาความรู้ความจริง ของปรากฏการณ์ต่างๆด้วยวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่มีระบบ มีเหตุผล และมีความน่าเชื่อถือ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การวิจัยนั้นเป็นการค้นหาความรู้ ข้อเท็จจริงโดยใช้กระบวนการที่เป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน และเชื่อถือได้

2.2.1.1 การจัดแบ่งประเภทของการวิจัย

การจัดแบ่งประเภทของงานวิจัยนั้นสามารถจัดแบ่งได้หลายประเภท ซึ่งนักวิชาการหลายท่าน ได้จัดแบ่งประเภทของการวิจัยไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

วรรณิ แกมเกตุ, (2551) ได้จัดแบ่งประเภทวิจัยออกเป็น 6 แบบ คือ ประโยชน์ของการนำผลไปใช้ จุดมุ่งหมายของการวิจัย ลักษณะข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัย ระยะเวลาของการเกิดปรากฏการณ์ และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543 อ้างถึงในปรีวัตร เขื่อนแก้ว) แบ่งประเภทของการวิจัยไว้หลายรูปแบบตามเกณฑ์ในการแบ่ง ได้ดังนี้

ใช้ลักษณะวิธีวิจัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่ง John W. Best (1981) Walter R.Borgt และ M.K. Gall (1979) แบ่งการวิจัยการศึกษาออกเป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ โดยยึดลักษณะวิธีวิจัยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

1. การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research)
  - การวิจัยเชิงบรรยาย (Description research)
  - การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)
  - การวิจัยเชิงสังเกต (Observation research)
  - การวิจัยเชิงเหตุผลเปรียบเทียบ (Causal comparative research)
  - การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research)
2. การศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)
3. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)
  - การวิจัยเชิงทดลองอย่างแท้จริง (True experimental research)
  - การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research)

นอกจากนี้บุญชม ศรีสะอาด (2544 อ้างถึงในปริวรรต เขื่อนแก้ว) ยังได้แบ่งประเภทของการวิจัยที่แตกต่างเพิ่มเติมอีก 3 ชนิดคือ

1. แบ่งตามสาขาวิชา แบ่งได้เป็นหลายด้าน ยกตัวอย่างได้บางด้าน เช่น

1.1 การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ การวิจัยเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

1.2 การวิจัยทางมนุษยศาสตร์ ได้แก่ การวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของมนุษย์ เช่น ภาษาศาสตร์ ดนตรี ศาสนา โบราณคดี ปรัชญา เป็นต้น

1.3 การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การวิจัยทางชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ วิศวกรรม แพทย์ เป็นต้น

2. แบ่งตามชนิดของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ความจริง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิในสภาพปัจจุบันและมักใช้วิธีการทางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 การวิจัยเชิงวิพากษ์วิจารณ์หรือเชิงไม่ประจักษ์ (Nonempirical research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความรู้ ความจริง โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่แล้วในเอกสาร หนังสือ ตำรา ฯลฯ มักใช้การวิพากษ์วิจารณ์แทนการใช้วิธีการทางสถิติ

3. แบ่งตามการควบคุมตัวแปร แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีการจัดสถานการณ์ทดลอง และควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องแล้ววัดผลตัวแปรตามออกมา

3.2 การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) เป็นการวิจัยที่สามารถควบคุมตัวแปรอิสระที่ไม่ต้องการได้เพียงบางตัว เนื่องจากไม่สามารถสุ่มตัวอย่างให้เท่ากันได้

3.3 การวิจัยเชิงธรรมชาติ (Naturalistic research) เป็นการวิจัยที่ค้นหาความจริงของสถานการณ์ ใช้การสังเกตการณ์เป็นสำคัญ และสรุปผลโดยอาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินอนุมาน และอุปมาน

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การจัดแบ่งประเภทของการวิจัยนั้นมีการจัดแบ่งประเภทไว้หลายรูปแบบ ซึ่งแล้วแต่ว่าจะใช้กรอบการจัดแบ่งประเภทในลักษณะใด เช่นการจัดแบ่งตามข้อมูลการนำเสนอ การจัดแบ่งตามระเบียบวิธีของการวิจัย การจัดแบ่งตามลักษณะวิธีวิจัย การจัดแบ่งตามสาขาวิชา แบ่งตามประโยชน์ที่ได้รับ แบ่งตามวิธีการศึกษา แบ่งตามชนิดของข้อมูล แบ่งตามเวลา หรืออื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามแม้การจัดแบ่งประเภทของการวิจัยจะมีหลากหลายแต่การวิจัยนั้นจะต้องดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ เป็นขั้นตอนตามขั้นตอนและกระบวนการของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

2.2.2 การบูรณาการ

2.3.2.1 ความหมายของการบูรณาการ การบูรณาการมีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันดังนี้

บัณฑิตยสถาน, 2542 คำว่าบูรณาการของ ราชบัณฑิตยสถาน ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ไม่มีคำ ว่า “บูรณาการ” โดยตรง แต่มีคำ ว่า “บูรณ-, บูรณ” ซึ่งเป็นคำ กริยาวิเศษณ์ หมายถึง เต็ม อาทิ บูรณาการรวมหน่วย เป็นคำ นาม หมายถึง การนำ หน่วยที่แยกๆกันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและ บูรณะ เป็นคำ กริยา หมายถึง ซ่อมแซมทำ ให้กลับคืนดีเหมือนเดิม เช่น บูรณะวัด

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ, 2543 บูรณาการ หมายถึงการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เช่นเดียวกัน การเรียนการสอนที่ดำเนินการด้วยวิธีบูรณาการเราเรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครู

วัฒนา ระวังทุกข์, 2542 ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า “การนำศาสตร์ต่างๆมาผสมผสานกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ชนาธิป พรกุล, 2543 ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า “การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกชนิด ที่บรรจุอยู่ในแผนของหลักสูตร เป็นการเชื่อมโยงแนวนอนระหว่างหัวข้อและเนื้อหาต่างๆที่เป็นความรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย การบูรณาการทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง การบูรณาการความรู้เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในยุคที่มีความรู้ ข้อมูลข่าวสารมาก จึงเกิดเป็น หลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรบูรณาการ (Integrated curricula) ซึ่งพยายามสร้างหัวเรื่อง (Themes) ในโปรแกรมวิชาโดยนำความคิดหลักในวิชามาสัมพันธ์กัน และสัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546 ได้ให้ความหมายว่าการบูรณาการ ว่าคือการผนวก การประสาน การเติมเต็มการเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน

เรียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2536. (อ้างถึงในนที นิยมศรีจันทร์, นักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547) บูรณาการในความหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ ผู้เขียนเห็นว่ามีความหมายในภาษาอังกฤษ บางคำ มีความหมายทำนองเดียวกันกับคำ ว่า “บูรณาการ” ดังนี้

Integration เป็นคำ นาม หมายถึง 1.การทำให้รวมเป็นหน่วยเดียวกัน, การผสมกัน, การรวมกัน และ 2. [คณิต] วิธีการของจำนวนเต็ม

Integrate เป็นคำ กริยา หมายถึง vt. 1.เชื่อมผนึกเป็นส่วนเดียวกัน, ทำให้สมบูรณ์ (หรือครบถ้วนบริบูรณ์) 2.รวม, รวมเป็นส่วนเดียวกัน และ 3.จำนวนเต็ม

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าความหมายของการบูรณาการนั้น หมายถึงการเชื่อมผสมประสานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.2.2.2 วิจัยแบบบูรณาการ

จากความหมายของคำว่า “วิจัย” และ “บูรณาการ” ข้างต้น เมื่อนำมารวมกันเป็นคำว่า วิจัยแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นการหมายรวมของการวิจัย(การค้นคว้าหาความรู้และข้อเท็จจริงอย่างเป็นระเบียบ แบบแผน)โดยใช้การผสมผสานทั้งเรื่องคน ความรู้ งบประมาณ วิธีการที่เชื่อมโยงสอดคล้องเพื่อให้เกิดความรู้และข้อเท็จจริงอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม นอกจากนี้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงบูรณาการไว้ดังนี้

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (อ้างถึงในนที นิยมศรีจันทร์,สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,2547) “การวิจัยบูรณาการ” หมายความว่า การเชื่อมโยงความรู้ การแสวงหาความรู้ การศึกษาค้นคว้ากับการใช้ทรัพยากรอันมีจำกัด เพื่อก่อให้เกิดพลังสูงสุดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

การวิจัยแบบบูรณาการหมายถึง การวิจัยที่สร้างความเชื่อมโยงของส่วนต่างๆ ให้เป็นเนื้อเดียวกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมูลค่า/คุณค่าเพิ่ม ตัวอย่างของการบูรณาการได้แก่การดื่มยาและยาสมุนไพร ที่จะต้องนำวัตถุดิบมาผสมผสานให้เป็นเนื้อเดียวกัน การวิจัยแบบบูรณาการจึงควรมีลักษณะสำคัญคือ 1. การวิจัยที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ให้เป็นเนื้อเดียวกัน 2. สร้างมูลค่า 3. เกิดผลดีกับประชาชนจำนวนมาก

นอกจากนี้สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ยังได้กล่าวถึงการวิจัยการวิจัยแบบบูรณาการ ในเอกสารแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ปี 2549 อีกว่างานวิจัยแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยที่ผนวกสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน มีการรายงานผลงานวิจัยแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive) กับหน่วยงานบริหารนโยบายระดับชาติเพื่อนำไปสู่การดำเนินนโยบายที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศการวิจัยแบบบูรณาการจะช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนของงานวิจัย เนื่องจากมีการเชื่อมโยงหน่วยงานด้านการวิจัย หน่วยงานนโยบายระดับกระทรวง และภาคเอกชน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน มีการกำหนดภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยที่ทันต่อปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ

เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้นจะขอยกตัวอย่างกรอบการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยแบบบูรณาการของ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี2547(อ้างถึงในนที นิยมศรีจันทร์) ที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับกรอบข้อเสนอการวิจัยแบบบูรณาการทั้งด้านวิชาการและงบประมาณดังนี้

1. ข้อเสนอการวิจัยในเชิงบูรณาการ ด้านวิชาการ มีประเด็นพิจารณาหลัก ๆ ดังนี้

1.1 เป็นการวิจัยที่ส่วนใหญ่เป็นระดับแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัย (Research Program) ดำเนินการบูรณาการโดยการเชื่อมโยงแผนงานวิจัยย่อย (Research Sub-program) โครงการวิจัย (Research Project) และหรือโครงการวิจัยย่อย (Research Sub-project) ที่ธรรมชาติของการ

วิจัยมีความแตกต่างกันเข้าด้วยกัน เพื่อเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน ในแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยที่จัดทำ ขึ้นนี้

1.2 เป็นการวิจัยที่แต่ละสายอาชีพ (Career Path) มีปัญหาเป็นแบบองค์รวม (Holistic Problems) ซึ่งประกอบด้วยหลายสาเหตุ จึงมีความจำเป็นต้องใช้ผู้วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญการเฉพาะทาง (Excellence) ต่าง ๆ มาร่วมกันคิดและมาร่วมกันทำ การวิจัยกันเป็นทีมวิจัยหรือคณะวิจัย (Team Researching) เพื่อจัดแต่ละสาเหตุของปัญหาในแบบองค์รวม โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน

1.3 เป็นการวิจัยแบบสหสาขาวิชาการหรือพหุสาขาวิชาการ ได้แก่

- ประเภทหลายสาขาวิชาการ (Multidisciplinary Study) คือ มีมากกว่า 2 สาขาวิชาการ
- ประเภททวิสาขาวิชาการ (Interdisciplinary Study) คือ มี 2 สาขาวิชาการ

1.4 เป็นการวิจัยแบบเอกสาขาวิชาการ (Monodiscipline) ได้แก่ :

- ประเภท 1 สาขาวิชาการ (Intradisciplinary Study) ที่ประกอบด้วย สหกลุ่มวิชาหรือหลายกลุ่มวิชา (Multi - subdisciplines)

2. ข้อเสนอการวิจัยในเชิงบูรณาการ ด้านงบประมาณ มีประเด็นพิจารณาหลักๆ ดังนี้

2.1 เป็นการวิจัยที่หลายหน่วยงานอันประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน และหรือภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันคิดและมาร่วมกันทำ การวิจัยกันเป็นทีมวิจัยหรือคณะวิจัย (Team Researching) โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน

2.2 เป็นการวิจัยที่มีลักษณะเป็น เครือข่าย (Network) ในเชิงหุ้นส่วน (Partnerships) ที่รวมกันเป็นกลุ่ม (Cluster) ในรูปสมาคม (Consortium) โดยการร่วมสมทบค่าใช้จ่ายในการวิจัยและหรือมีส่วนร่วมในการนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2.3 เป็นการวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาล หรือเป็นการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนหรือนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Hot Issue)

2.4 เป็นการวิจัยที่มีผู้รับผิดชอบหลัก (Lead Minister) และผู้รับผิดชอบรอง (Supporting Minister) ที่ชัดเจน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวิจัยเชิงบูรณาการนั้นเป็นงานวิจัยที่สามารถผสมผสานองค์รวมของความรู้ วิธีการ งบประมาณ มาตรฐานองค์ความรู้และข้อเท็จจริงได้อย่างมีคุณภาพ

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยต้องอาศัยระบบ และกลไกต่างๆ เป็นตัวขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง ศิริลักษณ์ ดีไพบุลย์ กล่าววาระบบคือความเชื่อมโยงของ Element ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ นโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรม การดำเนินงาน ผลงาน และกลไก หมายถึง ระเบียบประกาศ คำสั่ง การมีหน่วยงาน การปฏิบัติ จำนวนคน คุณภาพของคน วัสดุ ครุภัณฑ์ จำนวนเงิน สถานที่ ฯลฯ ที่เอื้ออำนวยให้ระบบขับเคลื่อนไปได้ อีกทั้ง ยังต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญในการบริหารซึ่งมี 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) 4) การจัดการ (Management)

ในการขับเคลื่อนระบบบริหารผลการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายองค์กรต้องให้ความสำคัญกับปรัชญาพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมของพนักงาน (Top Down และ Bottom Up) 2) การสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการบริหารจัดการ (Manageability) 3) การพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และ 4) การสร้างแรงจูงใจอย่างเหมาะสม (Rewarding) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่องค์กรต้องการอย่างต่อเนื่อง

ระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน จึงเป็นการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนให้บุคลากรในองค์กรมีผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยเริ่มจากขั้น ตอนต่างๆ 5 ขั้น ตอนประกอบด้วย ขั้น ตอนการวางแผน (Plan) ผลลัพธ์ที่ต้องการจากตำแหน่งงาน ขั้น ตอนการติดตาม (Monitor) เพื่อทราบว่าเป้าหมายที่กำหนดกับผลที่ปฏิบัติได้จริงเป็นอย่างไร ขั้น ตอนการพัฒนา (Develop) ไม่ว่าจะโดยวิธีการสอนงาน (Coaching) หรือการให้คำปรึกษา ขั้น ตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด (Appraise) และขั้น ตอนการให้ผลตอบแทนตามผลงาน (Reward) อย่างเหมาะสม (จริยา บุญยะประภัสร์, 2552)

จากทฤษฎีการจัดการองค์กรกิจกรรมที่นักบริหารส่วนใหญ่ ทำจะแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) การจัดการแบบเดิม (Traditional Management) เช่น การตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุม 2) การติดต่อสื่อสาร (Communication) เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลประจำวัน และทำงานเอกสาร 3) การจัดการด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management) เช่น การจูงใจ การสร้างวินัย จัดการความขัดแย้ง งานบุคคล และ การฝึกอบรม และ 4) การสร้างเครือข่าย (Networking) เช่น การเข้าสังคม เล่นการเมืองในองค์กร และมีกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภายนอก

โดยกิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย (2552) กล่าวว่าการบริหารการวิจัย ต้องใช้หลักการบริหารโดยมองเป็น 2 มิติ คือ มิติที่ 1 การบริหารงานในแนวราบ เป็นการบริหารระดับมหาวิทยาลัยผ่านหน่วยงานต่างๆ ระดับคณะ มิติที่ 2 การบริหารงานในแนวตั้ง เป็นการบริหารซึ่งต้องผ่านคณะและภาควิชาต่างๆ ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในการบริหารในแนวตั้งนี้ คือ หัวหน้าภาควิชาและคณบดี ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องสัมผัสกับรูปการบริหารการวิจัยในระดับต่างๆ โดยปัจจัยการบริหารงานวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี ฝายวิจัย คณบดีรองคณบดีฝายวิจัย ผอ.สถาบันวิจัยและพัฒนา หัวหน้าภาควิชา ฯลฯ คุณสมบัติจะต้องเคยทำ

วิจัย ระบุปัญหาของการทำวิจัย เข้าใจงานวิจัยแบบสหวิทยาการ การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน ศูนย์เครื่องมือ กลาง ศูนย์/กลุ่มความเป็นเลิศด้านการวิจัย ระบบสนับสนุนอื่นๆ การบริหารกระบวนการสนับสนุนการวิจัย กระบวนการพัฒนาข้อเสนอโครงการ การประเมินโครงการการจัดประชุมวิชาการ การนำผลงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์ การบริหารบุคลากรงานวิจัย การพัฒนางานวิจัยควรพัฒนาศาสตร์ด้านต่างๆ พร้อมทั้งชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ดังต่อไปนี้) บุคลากรวิจัย เช่น การเพิ่มจำนวนอาจารย์ที่ทำวิจัย ระบบการจ้างอาจารย์ การจัดให้มีนักวิจัยเต็มเวลา 2) เงินทุนวิจัย ข้อมูลแหล่งทุนวิจัยต่างๆ 3) โครงสร้างพื้นฐาน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์การวิจัย ห้องทำงานนักวิจัยและนศ.บัณฑิตศึกษา คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ฐานข้อมูลวิจัย 4) มาตรการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการวิจัย การจัดประชุมวิชาการ การส่งเสริมอาจารย์ เข้าร่วมประชุมวิชาการทั้ง ภายในและต่างประเทศ การเชิญนักวิจัยชั้นนำบรรยายและแลกเปลี่ยนที่ มหาวิทยาลัย 5) การร่วมมือกับองค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนานักวิจัยและเพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยของมหาวิทยาลัย เพิ่มเครือข่ายนักวิจัย 6) การสรรหาและพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีความสามารถในด้านกรวิจัย 7) บัณฑิตศึกษา ส่งเสริมให้มีบัณฑิตที่เน้นการวิจัย ส่งเสริมหลักสูตรที่เน้นการทำวิทยานิพนธ์จัดหา นศ.ที่มีคุณภาพสูง 8) ส่งเสริมอาจารย์ใหม่ให้ทำวิจัย จัดระบบการจ้าง ระบบที่เลี้ยง จัดระบบกลุ่มวิจัย สนับสนุนทุนนักวิจัยและพัฒนาข้อเสนอโครงการ สนับสนุนให้ขอทุนจาก สกว. สวทช. วช. สวก. 9) การบริหารจัดการงานวิจัย 10) การติดตามประเมินผล

ควรสนับสนุนการวิจัย ด้านทรัพยากรบุคคล ควรสร้างและพัฒนาทั้ง นักวิจัยที่มีตำแหน่งอาจารย์ และตำแหน่งนักวิจัย และนักวิจัยในบัณฑิตศึกษา ด้านงบประมาณ ควรใช้ระบบคุณธรรม เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัย โดยเน้นผลลัพธ์ที่ได้จากผลงานวิจัยเป็นหลักด้านคุณภาพงานวิจัย ควรเน้นคุณภาพงานวิจัยเป็นหัวใจ สำคัญของการบริหารงานวิจัย โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในทุกชั้น ตอน ควรให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมหรือใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้มากขึ้น และควรมีหน่วยงาน/ คณะทำงาน จัดการดูแลทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากผลงานวิจัย ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย ควรมีการจัดตั้ง สถาบันวิจัยเฉพาะทาง จัดตั้งหน่วยงานเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่สังคม และด้านความร่วมมือทางวิจัย ควรทำวิจัยแบบคณะวิจัยในรูปแบบเครือข่ายวิจัย โดยผู้บริหารเครือข่ายวิจัยควรมีคุณสมบัติเป็นทั้งนักบริหาร ผู้ประสานงาน และนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่วิจัย และควรให้เครือข่ายวิจัยใช้ทรัพยากรทำวิจัย ร่วมกันให้มากที่สุด (ศิริโรจน์ ผลพันธิน, 2547)

2.3.1 ระบบการบริหารงานวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้พัฒนาระบบบริหารงานวิจัยแห่งชาติ NRPM เป็นระบบสารสนเทศการวิจัย ที่ออกแบบไว้ให้ผู้ใช้ อันประกอบด้วยนักวิจัย เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยของหน่วยงาน และ วช. สามารถดำเนินการส่งข้อเสนอโครงการวิจัย ประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย แก้ไข ข้อเสนอโครงการวิจัย ที่ต้องการเสนอของบประมาณแผ่นดินผ่านระบบเครือข่าย Internet ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการบริหารจัดการ โครงการวิจัยของหน่วยงานได้ โดยระบบได้แบ่งการบริหาร

งานวิจัยออกเป็น 3 ชั้นคือ ชั้น Pre Audit Ongoing และ Post Audit โดยชั้น Pre Audit เป็นการตรวจสอบ และการส่งข้อโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอรับทุน รวมถึงการพิจารณาทุน ชั้น Ongoing เป็นชั้น หลังจากที่ได้รับ การพิจารณาทุนแล้วและรายงานผลการดำเนินงานวิจัย และชั้น Post Audit เป็นการตรวจสอบหลังเสร็จสิ้น โครงการวิจัยแล้วโดยมีการจัดทำรายงานรูปเล่มเข้าระบบ

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาระบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น ตามระบบบริหารงานวิจัยแห่งชาติเพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินงาน โดยในการวิจัยนี้จึงได้ให้ชั้น Pre Audit เป็นชั้น เริ่มต้นตั้งแต่ก่อนได้โจทย์วิจัย จนกระทั่ง การส่งข้อโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอรับทุน รวมถึงการพิจารณาทุน ชั้น Ongoing เป็นชั้น หลังจากที่ได้รับ การพิจารณาทุนแล้ว มีการดำเนินการวิจัยและรายงานผลการดำเนินงานวิจัย และชั้น Post Audit เป็นการตรวจสอบหลังเสร็จสิ้นโครงการวิจัยแล้ว มีการจัดทำรายงานวิจัย การ จดสิทธิบัตร การตีพิมพ์เผยแพร่และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.3.2 การบริหารเชิงระบบตามวงจร PDCA

การทำงานตามวงจร PDCA เป็นกิจกรรมพื้นฐานการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดาเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยชั้น ตอน 4 ชั้น ตอน คือวางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) ปรับปรุง (Act) การดาเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ย่อมส่งผล ให้การดาเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นวงจร PDCA นี้ได้พัฒนาโดย ดร. ชิวฮาร์ท ต่อมา ดร. เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ชั้น ตอนแต่ละชั้น ตอนของวงจร PDCA มีรายละเอียดดังนี้ (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2544: 36, 45)

2.3.2.1 การวางแผน (Plan) การวางแผน หมายความว่ารวมถึงการกำหนดเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ในการดาเนินงานวิธีการ และชั้น ตอนที่จะเป็นเพื่อให้การดาเนินงานบรรลุเป้าหมายในการ วางแผนจะต้องหาความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นตามนโยบาย วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้ง องค์กร การ วางแผน ในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อม กัน 10 ด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพราะใช้เป็นเกณฑ์ใน การตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2.3.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตาม แผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่ เกี่ยวข้องเสียก่อนในกรณีที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะ ปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดาเนินการไปตามแผน วิธีการ และชั้น ตอนที่ได้กำหนดไว้และจะต้องเก็บ รวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดาเนินงานในชั้น ตอนต่อไป

2.3.2.3 การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) การตรวจสอบหรือการประเมินเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนมีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินงานใดๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการทำงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

2.3.2.4 การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Act) การปรับปรุงแก้ไขการทำงาน เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือ การค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วยสรุปได้ว่าการบริหารในระดับต่างๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุด คือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่งจนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมาก ย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลายๆ วง วงใหญ่ที่สุดคือวงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่นี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ของ 11 องค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนาแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็ต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลายๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็นการปฏิบัติ (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริงทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

เพื่อให้การบริหารงานวิจัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพจึงศึกษาสภาพการบริหารงานวิจัยปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามวงจรเดิม

2.4 แนวคิดการพัฒนา

คำว่า การพัฒนา ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้ เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง และการพัฒนาข้าราชการ เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไป ดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งอาจจำแนกออกได้เป็น 10 ลักษณะ คือ

2.4.1 ความหมายจากรูปศัพท์

โดยรูปศัพท์ การพัฒนา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ (ปกรณ์ ปริยากร. 2538, หน้า 5) ส่วนความหมายจากรูปศัพท์ในภาษาไทยนั้น หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยา ใช้คำว่า พัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโต ใด้งอกงาม ทำให้งอกงามและมากขึ้น เช่น เจริญทางไมตรี (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, 2538, หน้า 238)

การพัฒนา โดยความหมายจากรูปศัพท์จึงหมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ ความหมายดังกล่าวนี้ เป็นที่มาของความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่นๆ (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 2)

2.4.2 ความหมายโดยทั่วไป

การพัฒนา ที่เข้าใจโดยทั่วไป มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายจากรูปศัพท์ คือ หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526, หน้า 1) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าในปัจจุบันสภาพการณ์ของสิ่งนั้นดีกว่า สมบูรณ์กว่าก็แสดงว่าเป็นการพัฒนา (ปกรณ์ ปริยากร. 2538, หน้า 5)

การพัฒนา ในความหมายโดยทั่วไปจึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ความหมายนี้ นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่นๆ แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 2)

2.4.3 ความหมายทางเศรษฐศาสตร์

นักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความหมายของ การพัฒนา ว่า หมายถึง ความเจริญเติบโต โดยเน้นความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เช่น ผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้น รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อคนของประชากรเพิ่มขึ้น (ณัฐพล ชันธไชย. 2527, หน้า 2) มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น ประชากรมีรายได้เพียงพอที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคน

ได้ (เสถียร เขยประทับ. 2528, หน้า 9) ซึ่งอาจสรุปได้ว่า การพัฒนา เป็นกระบวนการทางสังคม ที่ผลิตออกมาในรูปซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ (สุนทรี่ โคมิน. 2522, หน้า 37)

จะเห็นได้ว่า นักเศรษฐศาสตร์ได้กำหนดความหมายของการพัฒนา โดยใช้ความหมายจากรูปศัพท์และความหมายโดยทั่วไป คือ หมายถึง ความเจริญเติบโต แต่เป็นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการเน้นความหมายเชิงปริมาณ คือ การเพิ่มขึ้น หรือการขยายตัวของเศรษฐกิจมากกว่าด้านอื่นๆ (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 2-3)

2.4.4 ความหมายทางพัฒนาบริหารศาสตร์

นักพัฒนาบริหารศาสตร์ได้ให้ความหมายของ การพัฒนา เป็น 2 ระดับ คือ ความหมายอย่างแคบและความหมายอย่างกว้าง ความหมายอย่างแคบ การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวระบบการกระทำทำให้ดีขึ้นอันเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพเพียงด้านเดียว ส่วนความหมายอย่างกว้างนั้น การพัฒนา เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบการกระทำทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นไปพร้อมๆ กัน ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

การพัฒนา ในความหมายของนักพัฒนาบริหารศาสตร์จะมีขอบข่ายกว้างขวางกว่าความหมายจากรูปศัพท์ ความหมายโดยทั่วไป และความหมายทางเศรษฐศาสตร์ที่กล่าวมาแล้ว เพราะหมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในด้านคุณภาพ (ดีขึ้น) ปริมาณ (มากขึ้น) และสิ่งแวดล้อม (มีความเหมาะสม) ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 3)

2.4.5 ความหมายทางเทคโนโลยี

ในทางเทคโนโลยี การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบอุตสาหกรรม และการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้วยนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงจากสังคมประเพณีนิยม เป็นสังคมสมัยใหม่ที่ทันสมัย (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2534, หน้า 95) หรือ การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของมนุษย์ด้วยเทคโนโลยีนั่นเอง (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ และพูนศิริ วิจารณ์. 2534, หน้า 13)

จะเห็นได้ว่า ความหมายของ การพัฒนา ในทางเทคโนโลยีแตกต่างออกไปจากความหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ทันสมัยด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความหมายอีกแนวทางหนึ่ง (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 3)

2.4.6 ความหมายทางการวางแผน

ในทางการวางแผน การพัฒนา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการชักชวน การกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้วยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจัง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันเป็นวงจร โดยไม่มีการสิ้นสุด (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2534, หน้า 91-92) ซึ่งองค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (The United National Educational, Scientific and cultural Organization : UNESCO. 1982, p. 305, อ้างถึงในอัจฉรา โพธิยานนท์. (2539, หน้า 11) สรุปได้ว่า การพัฒนาเป็นหน้าที่ (Function) ของการวางแผนและการจัดการ ดังนี้

D = f(P+M)

เมื่อ D = Development คือ การพัฒนา

P = Planning คือ การวางแผน

M = Management คือ การบริหารงานหรือการจัดการ

ดังนั้น การพัฒนา จะเกิดขึ้นได้ด้วยการวางแผนที่ดี มีการบริหารงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนา ในความหมายของนักวางแผน จะเป็นไปอีกแนวทางหนึ่ง โดยอาจสรุปได้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารหรือจัดการให้เป็นที่ไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ จะเห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาทางการวางแผนกำหนดให้การพัฒนาเป็นกิจกรรมของมนุษย์และเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เกิดจากการวางแผนโดยมนุษย์ ไม่ใช่การพัฒนาในความหมายนี้ (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 4)

2.4.7 ความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติ

ในขั้นของการปฏิบัติ การพัฒนา หมายถึง การชักชวนหรือการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจังและเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันในลักษณะที่เป็นวงจร ไม่มีการสิ้นสุด (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ และพูนศิริ วัจนะภูมิ. 2534, หน้า 13)

การพัฒนา ในความหมายของการปฏิบัติการนี้เป็นความหมายต่อเนื่องจากความหมายทางการวางแผนโดยมุ่งเน้นถึงการนำแผนและโครงการไปดำเนินการอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่อง เพราะถึงจะมีแผนและโครงการแล้วแต่ถ้าหากไม่มีการนำไปปฏิบัติการพัฒนา ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 4)

2.4.7 ความหมายทางพระพุทธศาสนา

พระราชวรมนี (ประยูรช ย์ยุโต, 2530, หน้า 16-18) ได้ให้ความหมายและอธิบายไว้ว่า ในทางพระพุทธศาสนา การพัฒนา มาจากคำภาษาบาลีว่า วัฒนนะ แปลว่า เจริญ แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ การพัฒนาคน เรียกว่า ภาวนา กับการพัฒนาสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่คน เช่น วัตถุสิ่งแวดลอมต่างๆ เรียกว่า พัฒนา หรือ วัฒนา เช่น การสร้างถนน บ่อน้ำ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องของการเพิ่มพูนขยาย ทำให้มากหรือทำให้เติบโตขึ้นทางวัตถุและได้เสนอข้อคิดไว้ว่า คำว่า การพัฒนา หรือ คำว่า เจริญ นั้นไม่ได้แปลว่าทำให้มากขึ้น เพิ่มพูนขึ้นอย่างเดียวนั้น แต่มีความหมายว่า ตัดหรือทิ้ง เช่น เจริญพระเกศา คือตัดผม มีความหมายว่า รก เช่น นุสยา โลกวฑฒโน แปลว่า อย่างเป็นคนรกโลกอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่ทำแล้วมีความเจริญจริงๆ คือ ต้องไม่เกิดปัญหาติดตามมาหรือไม่เสื่อมลงกว่าเดิม ถ้าเกิดปัญหาหรือเสื่อมลงไม่ใช่เป็นการพัฒนา แต่เป็นหายนะ ซึ่งตรงกันข้ามกับการพัฒนา

กล่าวได้ว่า การพัฒนา ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุขมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การพัฒนาในความหมายนี้ มีลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาในความหมาย

ทางการวางแผน คือ เป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น แตกต่างกันเพียงการวางแผนให้ความสำคัญที่วิธีการดำเนินงาน ส่วนพุทธศาสนามุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้น คือ ความสุขของมนุษย์เท่านั้น (สนธยา พลศรี.2547,หน้า 4)

2.4.9 ความหมายทางสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของ การพัฒนา ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ซึ่งได้แก่ คน กลุ่มคน การจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคม ด้วยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ (จิตยา สุวรรณชฎ. (2527, หน้า 354) การพัฒนาเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการที่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนต่อชีวิตและการทำงาน การเปลี่ยนแปลงสถาบันต่างๆ ทางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองอีกด้วย (Streeten. 1972, p. 3)

นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของ การพัฒนา โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม คือ มนุษย์ กลุ่มทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายในทางพุทธศาสนา คือ การเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มีความสุข และมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายทางการวางแผน คือ ด้วยวิธีการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักวางแผนเรียกว่า การบริหารและการจัดการนั่นเอง (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 5)

2.4.10 ความหมายทางการพัฒนาชุมชน

นักพัฒนาชุมชนได้ให้ความหมายของ การพัฒนา ไว้ว่า หมายถึง การที่คนในชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเอง และร่วมกันเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของตนเองชุมชนสังคมให้ดีขึ้น (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2525,หน้า 179) การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Mean) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือ คุณภาพชีวิต ชุมชน และสังคมดีขึ้น (ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534, หน้า 2)

นักพัฒนาชุมชนได้ให้ความหมายของ การพัฒนา ไว้ใกล้เคียงกับนักสังคมวิทยา คือ เป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสังคมมนุษย์ให้ดีขึ้น แต่นักพัฒนาชุมชนมุ่งเน้นที่มนุษย์ในชุมชนต้องร่วมกันดำเนินงานและได้รับผลจากการพัฒนาร่วมกัน

จากความหมายในด้านต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนา มีความหมายที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างการออกไปบ้าง ซึ่งถ้าหากพิจารณาจากความหมายเหล่านี้ อาจสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางแผน โครงการและดำเนินงาน โดยมนุษย์ เพื่อประโยชน์แก่ตัวของมนุษย์เอง (สนธยา พลศรี. 2547, หน้า 5)

2.5 งานวิจัยเชิงพื้นที่

เป็นการดำเนินการจากฐานรากขึ้นสู่ข้างบนเป็นส่วนสะท้อนว่า แนวทางในการให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติการวิจัยร่วมกันระหว่าง นักวิชาการ ร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ โดยมุ่งพัฒนาชุมชนเป็นหลัก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทำนายของคนทำงานซึ่งจะต้องแสวงหาวิธีการสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ในมิติต่างๆและเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยใช้"การวิจัยเป็นเครื่องมือ"เพื่อการบูรณาการในระดับชุมชนหรือพื้นที่(Community Base Research)จึงเป็นแนวทางใหม่ที่เรียกได้ว่าเป็นการทำงานแบบ "ฐานรากขึ้นสู่ข้างบน" อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การสกัดความต้องการอันหลากหลายของชุมชนออกมาเป็นงานในระดับที่คณะทำงานมีศักยภาพเพียงพอที่จะตอบสนองได้เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จขั้นต้น บวกกับการชี้้นำให้ชุมชนตั้งอยู่ในวิถีอันควรนั้นเป็นจุดร่วมระหว่างคณะทำงานที่จะต้องตกลงกับชาวบ้านให้เข้าใจว่า เรามิได้สามารถให้ได้ทุกอย่างดังที่พวกเขาเรียกร้อง แต่เราจะให้ได้ในสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากชาวชุมชนมาร่วมกันก่อให้เกิด สร้างให้มีขึ้นและรักษาให้ยั่งยืนโดยคนในชุมชนนั่นเอง

ในด้านการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่นั้นประกอบด้วยการจัดการกลไกทั้งหมด 4 ด้านดังนี้

2.5.1 การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ คือการบริหารจัดการที่ลงไปทำกระบวนการในพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้มาร่วมแก้ไขปัญหาในเรื่องใหญ่ที่ทุกคนในพื้นที่เห็นว่าคุณต้องแก้ไข และจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่ ในลักษณะทำไป ปรับไป เรียนรู้ไป เพื่อพัฒนารูปแบบและกลไกการทำงานที่เอื้อต่อการแก้ปัญหา โดยสามารถถอดวิธีการทำงานเป็น 6 ขั้นตอนคือ

- 2.5.1.1 การเตรียมความพร้อม
- 2.5.1.2 การพัฒนาเครื่องมือและวิทยากร
- 2.5.1.3 การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.5.1.4 การทำแผนและข้อเสนอภาคประชาชน
- 2.5.1.5 การบูรณาการแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.5.1.6 การจัดการความรู้และขยายผล

2.5.2 การจัดการนักวิจัยเชิงพื้นที่ คือการเตรียมคนเพื่อดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งในขั้นตอนนี้จะแยกนักวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มคือนักวิจัย(นักวิชาการ)ในที่นี้อาจเป็นอาจารย์ นักวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านกรวิจัย และนักวิจัยในพื้นที่(ชาวบ้านในชุมชน)ในที่นี้จะเป็นเจ้าของพื้นที่ที่เกาเคติดประเด็นเฉพาะที่กำลังทำวิจัยกันอยู่ในที่นี้อาจเป็น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ ครู หมอ หรือบุคคลอื่นๆที่อยู่ในพื้นที่แต่มีความสนใจที่จะดำเนินการให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆให้สำเร็จลุล่วงไปได้หรือทำให้สำเร็จได้โดยคนทุกคนในชุมชนได้ประโยชน์ร่วมกัน

2.5.3 การจัดการระบบสนับสนุนการวิจัย คือการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการสนับสนุนด้าน การวิจัยให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ร่วมกันก่อนดำเนินการ วิจัยสามารถแยกออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

2.5.3.1 ระบบสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย หมายถึงทรัพยากรต่างๆให้เกิดการทำงานวิจัย ได้แก่ ข้อมูล ทุนวิจัย เครื่องมือวิจัย เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ กระดาษโปสเตอร์ ปากกาเคมี ฯลฯ ซึ่งทุกอย่างจะต้องพร้อมเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและมีความถูกต้องชัดเจน

2.5.3.2 ระบบสนับสนุนให้เกิดการทำงานวิจัย หมายถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักวิจัยในระหว่างการดำเนินงานวิจัยของนักวิจัย ได้แก่ การฝึกอบรม การปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การร่วมปฏิบัติการ เป็นต้น

2.5.4 การบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อให้ระบบที่ดำเนินการ อยู่สามารถให้ผลอันเป็นเป้าหมายของระบบหรือบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ของระบบนั้น ด้วยเหตุนี้การ บริหารการวิจัยจึงหมายถึง การดำเนินการต่างๆเพื่อให้การวิจัยสามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการ วิจัยได้ อย่างไรก็ตาม ความหมายของการบริหารการวิจัยได้ขยายขอบเขตที่กว้างขึ้น กล่าวคือ หมายรวมถึง การดำเนินการต่างๆ เพื่อให้มีการผลิตหรือสร้างสรรค์การวิจัย การวางแผนการวิจัย การติดตามและ ควบคุมดูแลการวิจัยให้ดำเนินไปตามแผน การเผยแพร่และใช้ผลงานวิจัย ดังที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550: online) ได้กำหนดความหมายของการบริหารการวิจัยไว้ว่า การบริหารการวิจัย หมายถึง การจัดการ งานวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การพิจารณาข้อเสนอ การวิจัย การติดตามประเมินผล การประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการวิจัย การพัฒนาระบบ สารสนเทศการวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยและกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยมีขอบเขตหรือภาระกิจการ บริหารการวิจัยมักจะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการบริหารงานวิจัย ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งหรือสรรหา จากหน่วยงานนั้น เพื่อให้มีหน้าที่ในการบริหารและจัดการงานวิจัยของหน่วยงาน ตั้งแต่ระดับนโยบายไป กระทั่งถึงระดับของการปฏิบัติ ตัวอย่างของคณะกรรมการและภาระงาน เช่น คณะกรรมการบริหาร งานวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ตั้งขึ้นตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการบริหาร งานวิจัย พ.ศ. 2547 มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547: online)

2.5.4.1 ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน มาตรการและกลยุทธ์ในการบริหาร งานวิจัยและเงินอุดหนุนการวิจัย

2.5.4.2 กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนานักวิจัยในมหาวิทยาลัย ให้มีความสามารถและ ศักยภาพระดับสูง

2.5.4.3 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุน การวิจัย

2.5.4.4 พิจารณาคัดเลือกและกลั่นกรองข้อเสนอโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัย

2.5.4.5 พิจารณาจัดสรรประเภทเงินอุดหนุนวิจัยและจำนวนเงินที่สมควรได้รับ

2.5.4.6 คัดเลือกนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น หรือนักวิจัยในนามของมหาวิทยาลัย เพื่อรับรางวัลภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัย

2.5.4.7 พิจารณาการขออนุมัติเบิกเงิน ขอยกเวลา การขออนุมัติ เปลี่ยนหัวหน้าโครงการวิจัย การขอจัดซื้อ จัดจ้าง การตีพิมพ์ หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยทั้งหมด

2.5.4.8 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานวิจัย

2.5.4.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการวิจัยมอบหมาย

นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารการวิจัยจะต้องมีหน้าที่ในจัดทำและออกประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยคุณสมบัติของผู้รับเงินอุดหนุนวิจัย หลักเกณฑ์การจ่ายเงินอุดหนุนวิจัย หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนวิจัย หน้าที่ของผู้ขอรับเงินอุดหนุนวิจัย วิธีการรับและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนวิจัย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุหรือครุภัณฑ์ด้วยเงินอุดหนุนวิจัย การเผยแพร่วิจัยข้อมูลหรือข่าวสารอันเกี่ยวกับผลงานของโครงการในการลงพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาขอบเขตภาระงานด้านการบริหารการวิจัยและพันธกิจที่สำคัญแล้ว สามารถสรุปขอบเขตภาระงานการบริหารการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ซึ่งมีภาระงานสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารการวิจัยก่อนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย
  - 1.1 การประกาศเชิญชวนให้ทำวิจัย
  - 1.2 การอบรมหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย
  - 1.3 การพิจารณาหัวข้อการวิจัยและโครงร่างการวิจัยโดยคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ
  - 1.4 การให้ข้อเสนอแนะแก่โครงร่างการวิจัย
  - 1.5 การประกาศอนุมัติหัวข้อวิจัยและการทำสัญญา
2. การบริหารการวิจัยระหว่างการดำเนินการวิจัย
  - 2.1 การมอบเงินอุดหนุนการวิจัย
  - 2.2 การกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินการดำเนินการวิจัย
  - 2.3 การวางแผนดำเนินการวิจัย
  - 2.4 การจัดทำบัญชีและหลักการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย
  - 2.5 การให้คำปรึกษาหรือความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย

3. การบริหารการวิจัยหลังการดำเนินการวิจัย

- 3.1 การนำเสนอผลงานวิจัยแก่คณะกรรมการบริหารการวิจัย
- 3.2 การประเมินคุณภาพของรายงานวิจัย
- 3.3 การเผยแพร่ผลงานวิจัย
  - 3.3.1 การประชุมทางวิชาการ
  - 3.3.2 การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการหรือเว็บไซต์
- 3.4 การจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร
- 3.5 การกำกับและนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

โดยทั่วไป แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการวิจัยมักจะมุ่งไปที่การบริหารงานในระดับหน่วยงานหรือองค์กร แต่แท้จริงแล้ว แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการวิจัยส่วนบุคคลก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน นักวิจัยจะต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิจัยของตนเอง อย่างน้อยก็คือ การทำวิจัยให้ถูกต้องตามหลักวิธีวิทยาการวิจัย และการใช้ระยะเวลาและทรัพยากรต่างๆ ตามที่กำหนดไว้อย่างคุ้มค่า และตรงกับที่ขอไว้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยและหน่วยงานที่มอบหมายทุนวิจัย ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์จากผลการวิจัยแก่ทั้งสองฝ่าย และสังคมซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการวิจัยมากที่สุด

2.6 การบูรณาการ

การบูรณาการ คือการทำให้สมบูรณหรือการทำให้หน่วยย่อยๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งอาศัยกันอยู่เข้ามาาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมของความรู้มากกว่าเนื้อหาย่อย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้ดำเนินงานเห็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยที่ร่วมกันทำงานเสริมกันและกัน

2.6.1 ความหมายของการบูรณาการนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายมากมายหลายหลากสามารถจำแนกความหมายของการบูรณาการได้ดังนี้

2.6.1.1 กาญจนา คุณารักษ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ หมายถึง กระบวนการหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตพิสัย และพุทธิพิสัย หรือกระบวนการ หรือการปฏิบัติในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหา เพื่อให้ชีวิตมีความสมดุลนั่นเอง

2.6.1.2 เสริมศรี ไชยสร และคนอื่นๆ ได้ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ หมายถึง ลักษณะของการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นการผสมผสานเนื้อหาจากวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในสาขาเดียวกันหรือเป็นการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ต่างสาขากันก็ได้

2.6.1.3 บันลือ พลฤกษ์วัน ได้ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ 2 ด้านคือด้านแรกคือการบูรณาการที่พิจารณาที่ผลการดำเนินงาน ด้านที่สองคือการบูรณาการที่พิจารณาที่กระบวนการ

2.6.2 รูปแบบการบูรณาการแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่คือ

2.6.2.1 บูรณาการทั้งหมด (Total Integration) คือการรวมทุกทรัพยากรต่างๆที่มีในองค์กรเข้ามาดำเนินการไปสู่

2.6.2.2 บูรณาการเป็นบางส่วน (Partial Integration) เป็นการรวมรวมทรัพยากรบางส่วนที่เนื้อหาเกี่ยวข้องกับเข้ามาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาวรรณ สุขเกษม (2549) ได้ทำการศึกษาคำอธิบายการจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่าสถานภาพการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีจุดแข็ง คือ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัย กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงาน คณาจารย์ มีศักยภาพในการทำวิจัย จุดอ่อน คือ มหาวิทยาลัยไม่มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ไม่มีกรอบทิศทางงานวิจัยที่ชัดเจน ไม่มีปัจจัยหนุนเสริมการวิจัย งบประมาณที่จัดสรรสำหรับการวิจัยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก ทำให้นักวิจัยขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน งานวิจัยที่ทำมีการเผยแพร่ระดับชาติและนานาชาติน้อยมาก และการบริหารงานของมหาวิทยาลัยประกอบไปด้วยระบบงานย่อย 4 ระบบ คือระบบการพัฒนาวิทยุวิจัย ระบบการพัฒนาข้อเสนองานวิจัย ระบบการประเมินและติดตามผลงานวิจัย และระบบการเผยแพร่งานวิจัย

ศันสนีย์ อุดมอ่าง, 2549 ได้ทำการศึกษาระบบบริหารจัดการพัฒนาวิทยุวิจัย ประกอบด้วย 1) กำหนดและทบทวนยุทธศาสตร์การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 2) กำหนดกรอบการวิจัย 3) กำหนดพื้นที่เป้าหมาย 4) วางแผนการพัฒนาวิทยุวิจัย 5) วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและวิทยุวิจัยแบบมีส่วนร่วม 6) ตรวจสอบข้อมูลในพื้นที่ 7) ประเมินความเป็นไปได้ 8) จัดทำเอกสารสรุปวิทยุวิจัย โดยมีหน่วยจัดการงานวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล, 2550 ได้ทำการศึกษาระบบการบริหารจัดการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย พบว่ามีการบริหารจัดการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นขั้น ตอนทั้ง หก ขั้น ตอนได้แก่ ขั้น ตอนที่ 1 สถาบันจัดทำเอกสารเงื่อนไขของแหล่งทุน ขั้น ตอนที่ 2 สถาบันวิจัยและพัฒนาประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้สนใจส่งข้อเสนอโครงการวิจัย ทั้ง ทุนภายในและทุนภายนอก ขั้น ตอนที่ 3 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ขั้น ตอนที่ 4 การพิจารณาทุนภายในของคณะ ขั้น ตอนที่ 5 การพิจารณาทุนภายนอก ขั้น ตอนที่ 6 จัดทำสัญญารับทุน โดยภาพรวมพบว่า เป็นระบบที่มีขั้น ตอนที่ สามารถปฏิบัติได้ เป็นประโยชน์และมีความเหมาะสมทุกขั้น ตอน สำหรับขั้น ตอนที่ ต้องได้รับการปรับปรุงและแก้ไข คือ ขั้น ตอนการพิจารณาทุนและขั้น ตอนการทำสัญญา

ทัศนีย์ ปัทมสนธิ, 2549 ได้ทำการศึกษากระบวนการบริหารการติดตามและสนับสนุนการวิจัย สรุปว่า 1) ด้านการบริหารจัดการมีโครงสร้างการบริหารจัดการด้านการวิจัยอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังขาดผู้ประสานงานวิจัย ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญของการติดตามและสนับสนุนการวิจัย โดยเฉพาะการติดตามสนับสนุนในเชิงบวก 2) ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนการวิจัย การประชุมนักวิจัยหรือการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการวิจัย ช่วยให้นักวิจัยมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักวิจัยกับผู้ประสานงานวิจัยหรือสถาบันวิจัย นอกจากนี้ผลการประเมินการจัดอบรมเรื่องการวิจัยแบบ R&D พบว่าผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจในระดับสูง และเชื่อว่าสามารถนำไปสู่การวิจัยที่มีประสิทธิภาพต่อไปได้

อัจฉรา กลิ่นจันทร์, 2549 ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า ช่องทางที่เหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานวิจัย คือ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย วารสารตีพิมพ์ ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ และช่องทางการประชุมวิชาการ โดยนำผลงานไปใช้ศึกษาค้นคว้าอ้างอิง ใช้ในการพัฒนา ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และนำไปใช้ในการพาณิชย์ โดยต้องการด้านการให้มีหน่วยงานรับบริการสืบค้นข้อมูล บริการถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ บอกรับสมาชิก และการบริการส่งแฟกซ์ รวมทั้งให้บริการปรึกษาทางด้านการวิจัย โดยตั้งเป็นชมรม ปรึกษาทางอีเมลล์ ทางโทรศัพท์ และการบอกรับสมาชิก และเสนอแนะให้จัดนิทรรศการ มีกำหนดเวลาจัดงานที่แน่นอน มีวารสารเผยแพร่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ารับฟัง เนื้อหาการวิจัย จัดตั้งหน่วยงานวิจัยเพื่ออำนวยความสะดวก มีการติดตามผลงานวิจัยว่ามีความเป็นไปได้จริงควรมีการสนับสนุนและข่าวสารสาระต่างๆ ให้กับอาจารย์ที่ทำงานวิจัย ควรมีการจัดประชุมทางวิชาการเป็นประจำ

ศรุดา ชัยสุวรรณ, 2552 ได้ทำการศึกษา รูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ดังกล่าวมีความมุ่งเน้นประเด็นที่แตกต่างกับรูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งประกอบด้วย

1. การสร้างวัฒนธรรม ได้แก่ การสร้างจิตวิจัย การสร้างบรรยากาศการวิจัยการจัดการความรู้
2. การพัฒนานักวิจัย ได้แก่ การสร้างผู้นำนักวิจัย การพัฒนาอาจารย์นักวิจัยการฝึกและอบรมอาจารย์ผู้สอนการผลิตบัณฑิตวิจัย 3) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณการวิจัย ได้แก่ การอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการงบประมาณ 4) การติดตามและการประเมินผล ได้แก่ การจัดการต้นทาง การจัดการกลางทาง การจัดการปลายทาง

ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการระบบบริหารงานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยภูมิภาค: กรณีศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่า ตัวแบบกลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารงานวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ก็คือ การปรับโครงสร้างการบริหารในระดับ Macro-Structureพร้อมกับสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์ในระดับ Micro-Unit เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการปรับตัวในเชิงโครงสร้างด้วยการสร้างองค์กรสนับสนุนการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เน้นการวิจัยเฉพาะด้านหรือ

เฉพาะพื้นที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ มีขึ้น ตอนในการประกาศนโยบายวิจัยด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ที่ชัดเจน เน้นความเป็นเลิศเฉพาะด้านเฉพาะพื้นที่ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและจัดตั้ง โครงสร้างที่เป็นรูปธรรมเพื่อดำเนินการสนับสนุนการวิจัยดังกล่าว นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังต้องสร้าง สถาบันสนับสนุนการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยที่มีอุปกรณ์บุคลากร ระบบสารสนเทศ และองค์กร เครือข่ายนี้จะมีการพัฒนางานวิจัยร่วมกัน มีการสร้างระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในปัญหาภาคใต้เพื่อการ วิจัยทางนโยบาย และจัดประชุมวิชาการทางด้านงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ตัวแบบที่เชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคคือ ปรับปรุงแนวทางการวิเคราะห์ภาระงานในการเพิ่มอัตรากำลังพนักงาน โดยฝ่ายแผนของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา และเกณฑ์ ภาระการสอนของอาจารย์ โดยให้มหาวิทยาลัยเพิ่มเกณฑ์ภาระงานวิจัย ปัจจัยชี้ขาดการพัฒนาการวิจัยไม่ใช่ เพียงแค่โครงสร้าง แต่อยู่ที่ปัจจัยระดับปัจเจกด้วย ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ คือแผนการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนา ตนเองในการทำวิจัยในสาขาของตนเอง และสาขาเฉพาะทางที่มหาวิทยาลัยสนับสนุน นอกจากนี้ยังควรมี การพัฒนากลไกสนับสนุนสารสนเทศและพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศและสถาบันวิทยบริการ เมื่อพิจารณาโดยรวมตัวแบบแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มี องค์ประกอบสามด้านคือ กลไกการพัฒนาการบริหารงานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัย กลไกพัฒนานักวิจัย และกลไกการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์กับสังคม จุดเชื่อมต่อระหว่างสามองค์ประกอบ คือ การปรับ โครงสร้างการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยด้วยการแก้ปัญหาภาระงานสอนของอาจารย์เพื่อให้มีเวลา การพัฒนางานวิจัย องค์กรมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นที่จะต้องลดภาระงานด้านการสอนให้อยู่ในระดับที่ สอดคล้องกับภาระงานในการสร้างผลงานวิจัยของบุคลากร และจะต้องมีการคิดภาระงานเพื่อขยาย อัตรากำลัง โดยอาศัยการวิเคราะห์ภาระงานการวิจัยด้วย ไม่ใช่การคำนวณจากการสอน อย่างเดียว

ฉัตรนภา พรหมมา และคณะ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ระบบประกันคุณภาพงานวิจัยประกอบด้วย ระบบการพัฒนาโจทย์วิจัย ระบบการพัฒนาข้อเสนอ โครงการวิจัย ระบบการติดตามสนับสนุน และระบบเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

โรจน์จรรย์ย์ คำนัสวัสดิ์ และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความ เข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: กรณีศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี พบว่า ประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน 3 ประการที่ควรเร่งดำเนินการปรับปรุง/พัฒนา ได้แก่ ระบบสารสนเทศงานวิจัย ระบบพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและระบบเผยแพร่งานวิจัยเชิงรุก

กุลวลี โรจน์ไพศาลกิจ และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตอบสนองยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ชุมชน พบว่า ในการส่งเสริมศักยภาพของนักวิจัย คือ 1) การเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านระเบียบวิธีวิจัย 2) การกระตุ้นเตือนเป็นระยะ 3) การเรียนรู้จากตัวอย่าง ที่ดี 4) การเชื่อมโยง ประสานองค์ความรู้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างนักวิจัย 5) การสื่อสารหลายช่องทาง

ก้าน จันทร์พรหม และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่า การสร้างโจทย์วิจัยที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยเน้นที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นภาคใต้ และจัดให้มีโครงการการสร้างโจทย์วิจัยที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ภาคใต้ตอนบน เพื่อการบริหารงานวิจัยเชิงรุกและใช้เป็นต้นแบบให้นักวิจัยในมหาวิทยาลัย ส่วนการพัฒนาหน่วยวิจัยเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน โดยมีการสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มนักวิจัยที่สามารถพัฒนางานวิจัยไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในรูปของ “ทุนพัฒนาหน่วยวิจัย” มี 7 หน่วย ได้แก่ หน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมทางไม้ หน่วยวิจัยฟิสิกส์ทดลอง หน่วยวิจัยระบบซับซ้อน หน่วยวิจัยภูมิภาคศึกษาหน่วยวิจัยความหลากหลายของพรรณพืช หน่วยวิจัยไม้ผลเขตร้อน และหน่วยวิจัยการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ดังนั้นเพื่อให้หน่วยวิจัยสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและมีผลงานอย่างต่อเนื่อง สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงจัดให้มีโครงการพัฒนาหน่วยวิจัยเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เข้าใจกัน โดยทั่วไปว่า การจัดการความรู้ (Knowledge Management, KM) ทำให้เกิดกลุ่มวิจัย 4 ระดับดังนี้ กลุ่มวิจัย (Research Group, RG) หน่วยวิจัย (Research Unit, RU) หน่วยวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ (Research Unit for Excellence, RUE) ศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Research Center for Excellence, RCE)

สุจิตรา ประยูรพิทักษ์ และคณะ (2550) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยพายัพ มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาระบบวิจัยด้วยวิธีการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ในกลุ่มผู้บริหารและคณาจารย์ จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นและการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ด้านการบริหารจัดการงานวิจัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ใช้ทักษะการจัดการเชิงรุกตลอดกระบวนการ คือ การจัดการต้นน้ำกลางน้ำและปลายน้ำ รวมทั้ง การติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาระบบให้ทำงานได้เต็มศักยภาพ โดยการบริหารจัดการงานวิจัยในสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มีระบบวิจัยที่มีทิศทางชัดเจน จะสามารถกำกับคุณภาพงานวิจัย จำนวนงานวิจัยการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้ 2) มีระบบการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ ซึ่งการบริหารงานวิจัยที่มีลักษณะพลวัตรและความคล่องตัวสูง เน้นการใช้ทักษะการจัดการเชิงรุก เปิดโอกาสและยอมรับความหลากหลาย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อการพัฒนาบริหารจัดการให้สามารถทำงานได้เต็มศักยภาพ 3) ต้องมีองค์กรและการสรรหานบุคลากรเข้าสู่องค์กร บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการงานวิจัยและการทำงานเป็นทีม 4) การสร้างเครือข่ายการวิจัยอย่างใกล้ชิดทั้งภายในและภายนอกสถาบัน สามารถนำไปสู่การวิจัยเชิงบูรณาการและการใช้ทรัพยากรการวิจัยร่วมกัน ทั้งนี้การบริหารจัดการงานวิจัยมิใช่สูตรสำเร็จมีความจำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ต้องมีความ

เป็นพลวัต ดังนั้นแนวทางในการนำผลงานวิจัยไปสู่การประยุกต์ใช้ ต้องตระหนักว่าหน่วยงานที่ส่งเสริมการวิจัยในแต่ละสถาบันการศึกษานั้นต้องพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยของตนเองให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อม ศักยภาพและเอกลักษณ์ของตนเองโดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากกันเพื่อเป็นเครือข่ายการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยร่วมกันต่อไป

นรินทร์ สิริกุลรัตน์ และคณะ (2550) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างนวัตกรรมสำหรับการบริหารงานวิจัยแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่าปัจจัยนำเข้า สถาบันฯ ควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การบริการของสถาบันฯ ให้มากขึ้น เพื่อให้ นักวิจัย ได้ทราบว่าสถาบันฯ ให้บริการด้านใดบ้าง ทั้งนี้จะได้เป็นการขยายเครือข่ายนักวิจัยในสังกัดของสถาบันฯ มีการปรับปรุง Website ของสถาบันฯ โดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ให้ดูง่ายและน่าสนใจขึ้น ตลอดจนเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการบริการต่างๆ ที่แต่ละงานในสำนักงานเลขานุการสถาบันฯ ให้บริการจัดทำรายละเอียดการให้บริการและออกแบบแผ่นพับประชาสัมพันธ์เผยแพร่การให้บริการด้านกระบวนการ พบว่า ขั้นตอนบางขั้นตอนซ้ำซ้อน จึงได้มีการลดขั้นตอนการดำเนินงานบริหารจัดการโครงการวิจัย จัดทำแนวทางในการติดตามประเมินผล มีการระบุผู้รับผิดชอบดูแลติดตามโครงการวิจัย ตลอดจนการเบิกจ่ายเงิน จัดทำกรอบการบริหารงานวิจัยแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่นำหลักการของผังดุลคัมภ์มาประยุกต์ใช้ในการวัดผลด้านต่างๆ มีการกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและตัวชี้วัด มีการทำแผนปฏิบัติการของสถาบันฯ ตลอดจนจัดทำคู่มือสำหรับโครงการวิจัยที่เข้าร่วมเป็นโครงการนำร่อง

คมพล สุวรรณคุณ (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบและกลไกสนับสนุนให้คณาจารย์ประจำทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปี พ.ศ. 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณาจารย์ที่มีต่อระบบ ศึกษาความต้องการของคณาจารย์ที่มีต่อกลไก และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระบบและกลไกสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า คณาจารย์มีความคิดเห็นต่อระบบสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยคณะและมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($X=4.22$) ในขณะที่ความต้องการของคณาจารย์ที่มีต่อกลไกสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยคณะและมหาวิทยาลัย ก็อยู่ในระดับมาก ($X=4.57$) เช่นเดียวกัน การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระบบและกลไกสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า คณาจารย์ที่มีศักยภาพด้านการทำงานวิจัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คณาจารย์ที่มีอายุ สถานภาพ ตำแหน่งทางวิชาการ สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน คณาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน มีความต้องการต่อกลไกสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คณาจารย์ที่มีอายุ สถานภาพ ตำแหน่งทางวิชาการ สังกัดต่างกัน มีความต้องการต่อกลไกสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

Mark E. Welker Wake (2006) ได้ศึกษาความสำคัญของการวิจัยที่มีต่อพันธกิจของสถาบัน การวางแผนเพื่อการวิจัยและลำดับความสำคัญ วัฒนธรรมการวิจัย การเผยแพร่งานวิจัย การพัฒนาเศรษฐกิจ

ชุมชน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยได้สำรวจความคิดเห็นในทางบวกและลบต่อการบริหารจัดการการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเชื่อว่าบทบาทการวิจัยถือเป็นสิ่งสำคัญต่อพันธกิจของสถาบันในฐานะสถาบันการศึกษา 70% ด้านการวางแผนการวิจัยและการจัดลำดับความสำคัญ 65% เชื่อว่าสถาบันได้สร้างลำดับความสำคัญโดยวางแผนการวิจัยของเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัย 31% ก่อนข้างเห็นด้วยในการจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการศึกษา ทั้งนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่ามีกระบวนการตรวจสอบตรวจทานการลำดับความสำคัญของการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ หรือตรวจสอบโครงสร้างต้นทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัยว่ามีการวางแผนบนพื้นฐานของการจัดลำดับความสำคัญหรือไม่ พวกเขาไม่ได้เห็นด้วยอย่างรุนแรงว่าการวิจัยในสถาบันเป็นเรื่องที่รับทราบกันดีอยู่แล้วระหว่างคณะด้านวัฒนธรรมการวิจัย 35% ผู้ตอบแบบสำรวจเห็นว่า การวิจัยนั้นเป็นที่รับทราบและเข้าใจกันอย่างถ่องแท้อยู่แล้วระหว่างภาคคณะและบุคลากรในภาคคณะ ในขณะที่ 58% เห็นว่ามีความคิดเห็นที่ค่อนข้างเข้าใจเท่านั้น กิจกรรมที่แตกต่างกันจะใช้กระตุ้นวัฒนธรรมการวิจัยที่ฝังรากของสถาบันเหล่านี้ วิธีการต่างๆ ไปคือการเผยแพร่ภายในสถาบัน โดยใช้สื่อของสถาบันรวมถึงเว็บไซต์และการแข่งขันเพื่อให้ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนต่างๆ ด้านการเผยแพร่งานวิจัย วิธีการส่วนใหญ่ที่มหาวิทยาลัยเลือกใช้ (9 ใน 10 สถาบัน) คือ สื่อ และสิ่งพิมพ์ต่างๆของทางสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นนิตยสารศิษย์เก่า วารสารของทางสถาบัน กว่าครึ่งใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่งานวิจัยไปยังสื่อที่เกี่ยวกับการศึกษาอื่นๆ นิตยสารการวิจัย รายงานการวิจัยประจำปีเพื่อเผยแพร่งิจกรรมการวิจัยและผลการศึกษา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า 50% มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดย 80% ของสถาบันเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ของภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนเทคโนโลยี 84% ด้านแนวโน้มสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมการวิจัยโดยรวม จากการสำรวจพบว่า การลดลงของกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัยถือเป็นแนวโน้มที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดโดยมีการพูดถึงกว่า 40% ของผู้ตอบว่าไม่ว่าจะเพิ่มหรือจะลดลงนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในระดับประเทศของมหาวิทยาลัยต่างๆ

Sharon Stewart Cole (2010) ได้รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและคำแนะนำจากคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัย โดยศึกษาต่อยอดจากงานวิจัยของเคลฟี่ที่ได้ศึกษา“บริหารงานวิจัยให้เหมือนระบบชีวิต” ในวารสารการบริหารงานวิจัย (Cole, 2007 อ้างถึงใน Cole, 2010) ทำให้รับทราบมุมมองของเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัยในด้านความพยายามการระบุทิศทางในอนาคตของการจัดการงานวิจัย และระบุวิธีการสำหรับการสร้างความสัมพันธ์การทำงานที่เข้มแข็งระหว่างคณะวิจัยและเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัย แต่สำหรับแนวทางในการศึกษาคั้ง นี้ จะทำการเปรียบเทียบมุมมองเพื่อทำการกำหนดเป็นความสัมพันธ์ประเด็นที่มีความคิดเห็นตรงกันและข้อขัดแย้ง ร่วมกับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของการบริหารงานวิจัย การเพิ่มเติมทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลง การระบุวิธีการนำ ร่องการเปลี่ยนแปลงองค์กร มีการสร้างแบบจำลองเพื่อการจัดการรอบแนวความคิดใหม่รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานวิจัย บรรลุเข้าไปในระบบที่เหมือนมีชีวิต ผลการศึกษาคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัยจะต้องเป็นผู้สนับสนุนหลักที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงในโครงสร้างองค์กรการบริหารการวิจัย โดยมีรูปแบบเพื่อการ

พัฒนาและการปรับปรุงมากมายได้แก่ การสนับสนุนการบริหารเช่น การลดภาระงานเอกสาร การศึกษา ปัญหาเกิดใหม่และภาวะเบียด การเตรียมนำเสนอข้อเสนอต่างๆ ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุง ระบบสำหรับการรายงานสถานะทางการเงินและการจัดการด้านงบประมาณ การปรับปรุงการสื่อสารและการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัย การศึกษาเพื่อความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับ สิ่งจูงใจที่มีผลต่อแรงจูงใจของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บริหารงานวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหาร มหาวิทยาลัยในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีกว่าเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกัน

Laura Leal Rosales (2010) ได้ศึกษาการตั้งกองทุนใหม่เพื่อมาแทนกองทุน Texas Excellence (TEF) และกองทุนสนับสนุนการวิจัยของทางมหาวิทยาลัย (URF) โดยใช้ชื่อว่ากองทุนเพื่อการพัฒนาการ วิจัย (RDF) เพื่อสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพในการวิจัยของสถาบันการศึกษาทั่วไป (Texas Education Code, Chapter 62.091, 2005 อ้างถึงใน Rosales,2010) มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบผลกระทบของกองทุนเพื่อการพัฒนาการวิจัย (RDF) ซึ่งคาดว่าอาจมีส่วนส่งเสริมศักยภาพในการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วม โครงการ ด้วยวิธีการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในแหล่งข้อมูลภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงระดับ ทรัพยากรต่างๆ ของกองทุนเพื่อการพัฒนาการวิจัย (RDF) ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาครั้งนี้ยังจะทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในทรัพยากรภายนอกและลักษณะของระบบขององค์กรที่ต้องการ ตรวจสอบ สำหรับวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ กองทุนเพื่อการพัฒนาการวิจัยของ Texas Excellence (TEF) กองทุนสนับสนุนการวิจัยของทางมหาวิทยาลัย (URF) และกองทุนเพื่อการพัฒนาการวิจัย (RDF) ทั้งหมดนี้ถูกอ้างอิงว่าเป็นกองทุนรูปแบบเดียวกันทั้งสิ้นคือเป็นกองทุนเพื่อการพัฒนาการวิจัย (RDF) ที่เป็น กองทุนที่เกิดขึ้นล่าสุด การศึกษานี้แสดงผลกระทบที่เป็นบวกของกองทุนเพื่อพัฒนาวิจัยของรัฐ Texas ท่ามกลางสถาบันการศึกษาของรัฐ Texas ที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในด้านการวิจัย เฉพาะ/ระดับปริญญาเอกและมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท/ตรี ว่าหากยังคงมีการสนับสนุนของกองทุนเพื่อ พัฒนาวิจัยจากทางภาครัฐอย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาของรัฐ Texas ที่เข้าร่วมโครงการก็จะสามารถ พัฒนาศักยภาพในการวิจัยให้มีระดับสูงขึ้นไปได้ Paul Romer หนึ่งในนักพัฒนาทฤษฎีการเจริญเติบโต แนวใหม่ กล่าวว่าความคิดเป็นสินค้าซึ่งถูกผลิตและแจกจ่ายไปในทิศทางเดียวกันกับสินค้าอื่นๆ เขาได้ เชื่อมโยงทฤษฎีคุณประโยชน์คลาสสิกด้วยการใช้เทคโนโลยี (Romer, 1996อ้างถึงใน Rosales, 2010) ตามทฤษฎีนี้ ได้กล่าวว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสามารถคงไว้ได้โดยวิธีการที่สังคมรับมือกับความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี Romer ยืนยันว่ากิจกรรมวิจัยและการพัฒนานั้นมีความเกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ซึ่งจะเป็ นแรงผลักดันของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้นการใช้ตรรกะนี้อาจจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้น ของการวิจัยและศักยภาพของการวิจัยในรัฐ Texas ซึ่งยังจะส่งผลในด้านเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของรัฐอีกด้วย

จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องของกลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ในเรื่องต่างๆ สามารถที่จะสรุปได้ว่า การที่จะพัฒนากลไกในการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่จะต้องมีการจัดการนักวิจัยเชิง

พื้นที่ กล่าวคือ การเตรียมคนเพื่อดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งจะมีนักวิจัย 2 กลุ่ม คือนักวิจัย (นักวิชาการ) ในพื้นที่ อาจเป็นอาจารย์ นักวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านกรวิจัย และนักวิจัยในพื้นที่ (ชาวบ้านในชุมชน) ในพื้นที่จะเป็นเจ้าของพื้นที่ ที่เกาะติดประเด็นเฉพาะที่กำลังทำวิจัยกันอยู่ในพื้นที่นี้อาจเป็น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ ครู หมอ หรือบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่แต่มีความสนใจที่จะดำเนินการ ให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้หรือทำให้สำเร็จได้โดยคนทุกคนในชุมชนได้ประโยชน์ ร่วมกัน และควรสนับสนุนการวิจัย ด้านทรัพยากรบุคคล ควรสร้างและพัฒนาทั้ง นักวิจัยที่มีตำแหน่ง อาจารย์และตำแหน่งนักวิจัยในพื้นที่ ด้านงบประมาณ เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัย โดยเน้น ผลลัพธ์ที่ได้จากผลงานวิจัยเป็นหลัก ควรเน้นคุณภาพงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิจัย โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในทุกขั้นตอน ควรให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมหรือใช้ ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้มากขึ้น และควรมีหน่วยงานหรือคณะทำงาน จัดการดูแลทรัพย์สินทางปัญญาที่ เกิดจากผลงานวิจัย ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่สังคม และด้านความร่วมมือทางวิจัย ควรทำวิจัยแบบคณะวิจัยในรูปแบบเครือข่ายวิจัย โดยผู้บริหารเครือข่ายวิจัย ควรมีคุณสมบัติเป็นทั้งนักบริหาร ผู้ประสานงาน และนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่วิจัย และควรให้ เครือข่ายวิจัยใช้ทรัพยากรทำวิจัยร่วมกันให้มากที่สุดและเกิดประสิทธิภาพพร้อมทั้งประสิทธิผลในการทำ การวิจัย และต้องมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนให้นักวิจัยมีผลงานวิจัยที่สอดคล้องตาม เป้าหมายบริบทที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยเริ่มจากชั้น ตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ชั้น ตอนการวางแผน ขั้นตอนการติดตาม ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด และขั้นตอนการให้ผลตอบแทนตามผลงาน อย่างเหมาะสม ซึ่งกลไก ต่างๆ เหล่านี้จะไปส่วนช่วยในการหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่ ให้สามารถทำงานวิจัยได้อย่างเป็นระบบ และ ไม่หลงประเด็นที่จะศึกษาสามารถหาข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างแท้จริง ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยชุดนี้ใช้วิธีการศึกษาทั้งแบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายหลายประกอบด้วย การศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทางจนกระทั่งสรุปผลการวิจัย มีวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินงาน

3.1.1 การวิจัย การศึกษาในครั้งนี้เป็นการใช้กรณีศึกษาโดยมีภาพรวมของการศึกษาดังต่อไปนี้ การสืบค้นข้อมูล การลงพื้นที่จริง การทดลอง การสรุปผล และการอภิปรายผล ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างเข้มข้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1.1 การสืบค้นข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลระดับพื้นที่ในภาพรวม โดยการสืบค้นข้อมูลจากภาคเอกสาร ทั้งในระดับปฐมภูมิและระดับทุติยภูมิ สังคมและการเมืองการปกครอง ข้อมูลเชิงสถิติ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นต้น ตลอดจนข้อมูลจากภาคปฏิบัติ ได้แก่ ข้อมูลภาพจากการลงพื้นที่ ข้อมูลจากการสังเกต ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลจากการทำประชุมกลุ่มย่อย ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นต้น

3.1.1.2 การลงพื้นที่จริงเพื่อทำการตรวจสอบพื้นที่วิจัยในภาพรวม ว่ามีบริบทที่แตกต่างจากกรอบการศึกษาวิจัยที่ตั้งไว้อย่างไร สำหรับการตรวจสอบพื้นที่วิจัยนั้น จะดำเนินการอยู่ 4 ด้านหลักๆ ได้แก่ 1) การสำรวจทางด้านสังคม 2) การเก็บแบบสอบถาม 3) การประชุมกลุ่มย่อย 4) การตรวจสอบด้านการเมืองการปกครองและข้อมูลพื้นฐานจากองค์กรท้องถิ่น

3.1.1.3 การทดลอง เป็นการใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยเครื่องมือต่างๆ ได้แก่ การใช้แผนที่เส้นทางประวัติศาสตร์ชุมชน การใช้ผังเครือญาติ การใช้ปฏิทินวัฒนธรรม การใช้แผนผังความคิดการร่วมสำรวจพื้นที่ด้วยการเดินเท้าบันทึกข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น

3.1.1.4 การสรุปผลเป็นการสรุปจากเครื่องมือทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) ตารางเชิงองค์ประกอบของกลุ่มต่างๆในชุมชนแต่ละกลุ่ม 2) แบบสอบถาม 3) การสัมภาษณ์เชิงลึก 4) การใช้เวทีถอดความรู้

3.1.1.5 การอภิปรายผล อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของบริบทสังคมนั้นๆว่าเหตุใดจึงมีปรากฏการณ์ด้านนั้นหรือ บนเงื่อนไขของทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรอาศัยอยู่ 12,272 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 9,882 คน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาคำตอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยจะนำข้อมูลทั้งสองด้านมาประกอบเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดความแม่นยำมากยิ่งขึ้น เครื่องมือดังกล่าวประกอบด้วย

3.1.3.1 เครื่องมือในเชิงคุณภาพ เป็นการหาคำตอบด้วยการถอดความรู้จากตัวบุคคล และสภาพที่ปรากฏอยู่จริงในพื้นที่ ได้แก่

1. แผนที่หรือภาพถ่ายทางอากาศ ที่บ่งบอกลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และภาพถ่ายสภาพพื้นที่จริงที่บ่งบอกลักษณะปัจจุบันของพื้นที่
2. แบบสอบถาม เพื่อเป็นการแยกชนิดของรูปแบบเชิงพื้นที่และรูปแบบทางสังคม ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ที่ตั้ง ประชากร ชาติพันธุ์ แบบแผนประเพณี ความเชื่อ เป็นต้น
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการใช้เป็นบุคคลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศบาลตำบล นายอำเภอ เป็นต้น
4. แผนการดำเนินงานระยะสั้นและระยะกลางของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอโคกกลาง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในเชิงกายภาพ รวมทั้งการดำเนินเวทีถอดความรู้กลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน ข้อดีของการดำเนินการเช่นนี้คือการตรวจสอบข้อมูลกันเองในกลุ่ม ที่มีการอภิปรายร่วมกัน ดังนั้นถ้าหากฝ่ายหนึ่งผิดก็จะถูกอีกฝ่ายโต้แย้ง จะทำให้เกิดแง่มุมที่หลากหลายในการใช้เวทีถอดความรู้
5. เอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วค้นพบองค์ความรู้ในเรื่องนี้อย่างไร เป็นต้น

3.1.3.2 เครื่องมือในเชิงปริมาณ เป็นการหาคำตอบด้วยการใช้เครื่องมือวัดการใช้ตัวเลขทางสถิติ จากหน่วยงานราชการที่มีการเก็บข้อมูล แปรข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ มาสังเคราะห์ต่อยอดอีกครั้ง ได้แก่ 1. แผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ 2. ข้อมูลเชิงสถิติ 3. ขนาดประชากรผู้นำในแต่ละกลุ่ม 4. ปริมาณและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน 5. ข้อมูลทางเศรษฐกิจและอื่นๆ

3.1.4 สถิติที่ใช้ เนื่องจากเป็นการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์แบบตารางความสัมพันธ์ และการคำนวณค่าทางสถิติในรูปแบบต่างๆคือ แบบแจกแจงความถี่ แบบการหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน การหาค่ามีน และการหาค่าถ่วงน้ำหนักแบบปกติ รวมไปถึงการใช้การคำนวณสมการเชิงเส้นเพื่อการคำนวณแนวโน้มการเติบโตหรือแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

3.2 กระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่

การดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ สืบเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น เพราะฉะนั้นการดำเนินงานต้องทำเพื่อท้องถิ่นดังนั้นการวิจัยเชิงพื้นที่จึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งดำรงอยู่ได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น

กระบวนการดำเนินการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.2.1 การลงนามความร่วมมือพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่

บันทึกความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่
ระหว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จัดทำขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ ๔๓๙ ถนนจรัล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดย รองศาสตราจารย์มาลินี จุฑาปะมา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตั้งอยู่ที่ ชั้น ๑๔ อาคารเอสเอ็ม ทาวเวอร์ เลขที่ ๙๗๙/๑๗-๒๑ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) สนับสนุนให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community Based Research: CBR) ๒) ผลักดันให้เกิดการบูรณาการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การวิจัย การจัดการเรียนการสอนการทํานุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและการบริการวิชาการ ๓) พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รูปแบบความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สนับสนุนดังต่อไปนี้

๑. ด้านบุคลากร จะสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดมีส่วนร่วมในการทำงานวิจัย โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติราชการตามปกติ

๒. ด้านงบประมาณ จะสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ ๑ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) เพื่อใช้ในกิจกรรมช่วงพัฒนาประเด็นวิจัย ช่วงระหว่างดำเนินงานวิจัย และช่วงประเมินผลการวิจัย ส่วนในปีที่ ๒ และ ปีที่ ๓ จะสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัย กรณีเกิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นขึ้นในวงเงินปีละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

๓. ด้านระบบฐานข้อมูลความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จะทำหน้าที่วางแผนการทำงานและกำหนดยุทธศาสตร์การตอบสนองระบบวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สนับสนุนกลไกการดำเนินงานช่วงพัฒนาประเด็นวิจัย ช่วงระหว่างดำเนินงานวิจัยและช่วงประเมินผลการวิจัยและทบทวนข้อมูลภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการเรียนการสอนที่จะตอบสนองการพัฒนากำลังคนของพื้นที่และร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อสร้างระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวางแผนร่วมกัน

๔. ด้านการประสานงานและการอำนวยความสะดวก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จะทำหน้าที่ประสานงานทุกด้านในพื้นที่วิจัย เพื่อให้เกิดกิจกรรมการหนุนเสริมนักวิจัย การพัฒนาประเด็นการวิจัยและพัฒนา งานวิจัยให้มีคุณภาพสูง ได้แก่ ๑) จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ร่วมกับภาคีในพื้นที่เพื่อกำหนดประเด็นกลุ่มวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ พัฒนารอบการวิจัยและโจทย์วิจัยจากพื้นที่ เพื่อนำไปสนับสนุนการวิจัยร่วมกับการเรียนการสอน ๒) การสังเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาคนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น ชาวบ้านและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ในชุมชนท้องถิ่นและการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในชุมชนท้องถิ่น ๓) การวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยวิเคราะห์รากฐานของปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนจากรากฐานข้อมูลที่เป็นจริงในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็น

กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการไปถึง ๔) อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ พาหนะ อุปกรณ์ เครื่องมือและทรัพยากรอื่นๆ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

๑. สนับสนุนทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” หนุนเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เกิดทักษะทางวิชาการและสามารถดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การสนับสนุนให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์และการสนับสนุนให้เกิดระบบและกลไกสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

๒. สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยกรณีเกิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นขึ้นในปีที่ ๒ และ ปีที่ ๓ วงเงินปีละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

ระยะเวลาความร่วมมือ

ความร่วมมือนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่มีการลงนามเป็นต้นไป เป็นระยะเวลา ๓ (สาม) ปี และอาจขยายความร่วมมือได้อีกหากเป็นความประสงค์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย โดยจะทำการตกลงในรูปแบบของอนุสัญญาเพิ่มเติมและหรือแก้ไขข้อตกลงดังกล่าวข้างต้นและจะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองฝ่ายหรือหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะยุติบันทึกความร่วมมือนี้ให้แจ้งอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖ (หก) เดือน

บันทึกความร่วมมือฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความตรงกัน เพื่อแสดงถึงเจตนาจริงใจและความตั้งใจของทั้งสองฝ่ายในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้เพื่อสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ จึงได้ร่วมกันลงนามไว้เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

(ลงนาม).....

(รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

(ลงนาม).....

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ)
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ลงนาม).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด)
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
พยาน

(ลงนาม).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ แก้วส่อง)
ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
พยาน

(ลงนาม).....

(อาจารย์พิสมัย ประชานันท์)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
พยาน

3.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่นั้นสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะดำเนินการจัดเป็น โครงการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ภายใต้กรอบข้อตกลงร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยประกาศเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีรายละเอียด ดังนี้

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ / ๒๕๕๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่

*****

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะดำเนินการจัดโครงการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ภายใต้กรอบข้อตกลงร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยมีระยะเวลา ๓ ปี พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ดังนั้น สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงแต่งตั้งให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ ดังรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

๑.๑ รศ.มาลีนี	จุฑาปะมา	ประธานกรรมการ
๑.๒ รศ.ดร.สมมาตร	ผลเกิด	รองประธานกรรมการ
๑.๓ ผศ.เกรียงศักดิ์	ชูสุวรรณ	กรรมการ
๑.๔ ผศ.ดร.สุพัตรา	รักการศิลป์	กรรมการ
๑.๕ ผศ.พงศ์เพชร	ตั้งศักดิ์ดา	กรรมการ
๑.๖ ผศ.รัตติกร	รัตกุล	กรรมการ
๑.๗ ผศ.ดร.พรทิพา	ดำเนิน	กรรมการ
๑.๘ ผศ.ดร.ศิริฉวี	จุฑาปะมา	กรรมการ

๑.๙ ผศ.บุหงา...

๑.๕ ผศ.บุหงา	ชูสุวรรณ	กรรมการ
๑.๑๐ ผศ.ดร.นวมินทร์	ประชนันท์	กรรมการ
๑.๑๑ อาจารย์ ดร.โกวิท	วัชรินทรานุกร	กรรมการ
๑.๑๒ อาจารย์ ดร.ชนพล	ตีรชาติ	กรรมการ
๑.๑๓ ผศ.สุปรีชา	นามประเสริฐ	กรรมการ
๑.๑๔ อาจารย์วิชา	นาจำปา	กรรมการ
๑.๑๕ อาจารย์ ดร.กระพั่น	ศรีงาน	กรรมการ
๑.๑๖ ผศ.บุญส่ง	ทรัพย์เวชการกิจ	กรรมการ
๑.๑๗ อาจารย์ ดร.ผดุงชาติ	ยังดี	กรรมการ
๑.๑๘ ผศ.เอมอร	แสวงวโรตม์	กรรมการ
๑.๑๙ รศ.ประยงค์	ธรรมสุภา	กรรมการ
๑.๒๐ อาจารย์วีระ	เนตราทิพย์	กรรมการ
๑.๒๑ ผศ.ดร.นฤมล	สมคุณา	กรรมการ
๑.๒๒ อาจารย์ ดร.เชาว์	การวิชา	กรรมการ
๑.๒๓ ผศ.ดร.สมศักดิ์	จิวัฒนา	กรรมการ
๑.๒๔ อาจารย์ ดร.ธนิน	กระแสร์	กรรมการ
๑.๒๕ อาจารย์ ดร.ธิตี	ปัญญาอินทร์	กรรมการ
๑.๒๖ อาจารย์พิสมัย	ประชนันท์	กรรมการและเลขานุการ
๑.๒๗ อาจารย์สนิท	พาราษฎร์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ อำนวยการให้คณะกรรมการแต่ละฝ่ายดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อย

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน

๒.๑ รศ.ดร.สมมาตร	ผลเกิด	ประธานกรรมการ
๒.๒ อาจารย์พิสมัย	ประชนันท์	รองประธานกรรมการ
๒.๓ ผศ.ครุปรกรณ์	ละเอียคอ่อน	กรรมการ
๒.๔ อาจารย์ ดร.เชาวลิต	สิมสวย	กรรมการ
๒.๕ ผศ.สุธีรา	สุนทรารักษ์	กรรมการ
๒.๖ ผศ.สายใจ	ทันการ	กรรมการ
๒.๗ อาจารย์ ดร.พัชนี	กุลทานันท์	กรรมการ
๒.๘ ผศ.น.สพ.ดร.ดำรง	กิตติชัยศรี	กรรมการ
๒.๙ อาจารย์วัชร	วชิรภัทรกุล	กรรมการ

๒.๑๐ ผศ.ดร.ปรีชา...

๒.๑๐ ผศ.ดร.ปรีชา	ปาโนรัมย์	กรรมการ
๒.๑๑ อาจารย์สุภารัตน์	ปิ่นะภา	กรรมการ
๒.๑๒ อาจารย์พิชิต	วันดี	กรรมการ
๒.๑๓ อาจารย์วัลลภ	หอมระหัด	กรรมการ
๒.๑๔ อาจารย์ฤทัยภัทร	ให้ศิริกุล	กรรมการ
๒.๑๕ อาจารย์นธิโรจน์	ศุภกฤษสุวรรณกุล	กรรมการ
๒.๑๖ อาจารย์กนกเกล้า	แก้วเกล้า	กรรมการ
๒.๑๗ อาจารย์สถิธิศักดิ์	พงผือฮี	กรรมการ
๒.๑๘ อาจารย์สุจิตรา	ยางนอก	กรรมการ
๒.๑๙ อาจารย์จริยาภรณ์	ปีตาทะสังข์	กรรมการ
๒.๒๐ อาจารย์คคนางค์	ช่อชู	กรรมการ
๒.๒๑ อาจารย์จตุพร	ดอนโสม	กรรมการ
๒.๒๒ อาจารย์อุทิส	ทาหอม	กรรมการ
๒.๒๓ อาจารย์ฟ้าประทาน	เต็มขุนทด	กรรมการ
๒.๒๔ อาจารย์เทวिका	กิริติบุรณะ	กรรมการ
๒.๒๕ อาจารย์ ดร.เชาวลิต	ลิมสวย	กรรมการและเลขานุการ
๒.๒๖ นางธนภร	จรูญรักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๒๗ นางสาวพัชรียา	วิสายอน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๒๘ นางสาวเสาวนิตย์	วิงมุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๒๙ นางสาวนิตยา	อุ๋นรัมย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ดำเนินงานจัดโครงการฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๓.๑ ผศ.ดร.บัญญัติ	แก้วส่อง	ประธานกรรมการ
๓.๒ รศ.ดร.อดุลย์	อภิรัตน์	รองประธานกรรมการ
๓.๓ รศ.ดร.สมมาตร	ผลเกิด	กรรมการ
๓.๔ ผศ.สงวน	สหวงศ์	กรรมการ
๓.๕ นายคำเดื่อง	ภายี	กรรมการ
๓.๖ อาจารย์พิสมัย	ประชนันท์	กรรมการและเลขานุการ
๓.๗ ดร.เชาวลิต	ลิมสวย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ กลั่นกรองโครงการวิจัยและประเมินโครงการวิจัย และตรวจรับรายงานผลการวิจัย

๔. คณะกรรมการฝ่าย...

๔. คณะกรรมการฝ่ายหนุนเสริมการวิจัย

๔.๑ อาจารย์ ดร.เชาวลิต	ลิมสวย	ประธานกรรมการ
๔.๒ อาจารย์กนกเกล้า	เกล้าเกล้า	รองประธานกรรมการ
๔.๓ อาจารย์จริยาภรณ์	ปิตาทะสังข์	กรรมการ
๔.๔ อาจารย์อุทิศ	ทาหอม	กรรมการ
๔.๕ อาจารย์ฤทัยภัทร	ให้ศิริกุล	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่ จัดเตรียมการติดต่อประสานงานนักวิจัยและพื้นที่วิจัยร่วมจัดเวทีถกแถลงงานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อเสนองานวิจัย

๕. คณะกรรมการนักวิจัยในโครงการ

๕.๑ อาจารย์อุทิศ	ทาหอม	ประธานกรรมการ
๕.๒ อาจารย์พิชิต	วันดี	รองประธานกรรมการ
๕.๓ อาจารย์สำราญ	ธุระตา	กรรมการ
๕.๔ อาจารย์คณางค์	ช่อชู	กรรมการ
๕.๕ อาจารย์จตุพร	คอน โสม	กรรมการ
๕.๖ อาจารย์เขมิกา	อารมณี	กรรมการ
๕.๗ อาจารย์ฤทัยภัทร	ให้ศิริกุล	กรรมการ
๕.๘ อาจารย์ชุลีกันต์	สายเนตร	กรรมการ
๕.๙ อาจารย์สุจิตรา	ยางนอก	กรรมการ
๕.๑๐ ผศ.จารณี	ม้าแก้ว	กรรมการ
๕.๑๑ อาจารย์สรรเพชร	เพียรจัด	กรรมการ
๕.๑๒ อาจารย์ธัญริศม์	ยุทธสารเสนีย์	กรรมการ
๕.๑๓ อาจารย์ผกามาศ	มูลวันดี	กรรมการและเลขานุการ
๕.๑๔ อาจารย์อุดมพงษ์	เกศศรีพงษ์ศา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ร่วมพัฒนาข้อเสนอการวิจัยเชิงพื้นที่จนสามารถนำไปดำเนินการเป็นข้อเสนอการวิจัยเชิงพื้นที่

๖. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

๖.๑ ผศ.บุญหา	ชูสุวรรณ	ประธานกรรมการ
๖.๒ ผศ.ครุปรกรณ์	ละอียดอ่อน	รองประธานกรรมการ
๖.๓ นางสาวเสาวลักษณ์	พระพรหม	กรรมการ

๖.๔ นางพนา...

๗.๔ นางพจนา	ตรีวิเศษ	กรรมการ
๗.๕ นางสาวเสาวนิตย์	วิงมุล	กรรมการ
๗.๖ นางชนกร	จรรยาภิษฐ์	กรรมการและเลขานุการ
๗.๗ นางสาวพัชรียา	วิสาขอน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ อำนวยการและประสานงานด้านเอกสารและรายการเบิกจ่ายการเงิน

๘. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

๘.๑ อาจารย์นิธิโรจน์	ศุภกฤษฎสุวรรณกุล	ประธานกรรมการ
๘.๒ อาจารย์สิทธิศักดิ์	พงศืออี	รองประธานกรรมการ
๘.๓ อาจารย์จงกล	ศิริประภา	กรรมการ
๘.๔ นายสุพิชัย	ขางาม	กรรมการ
๘.๕ นายภานุวัฒน์	แก้ววงศ์	กรรมการ
๘.๖ นางสาวกิตติญา	กิมรัมย์	กรรมการ
๘.๗ นายรัชพงษ์	วรรณวาส	กรรมการ
๘.๘ อาจารย์พิชิต	วันดี	กรรมการและเลขานุการ
๘.๙ นางสาวนิตยา	อุ๋นรัมย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโครงการ

๙. คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

๙.๑ ผศ.ศรุทกรณ์	ละเอียดอ่อน	ประธานกรรมการ
๙.๒ อาจารย์วัลลภ	หอมระหัด	กรรมการ
๙.๓ อาจารย์สุดารัตน์	ปีนระภา	กรรมการ
๙.๔ อาจารย์จตุพร	ดอนโสม	กรรมการ
๙.๕ อาจารย์สุจิตรา	ยางนอก	กรรมการและเลขานุการ
๙.๖ นางสาวเสาวนิตย์	วิงมุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ จัดทำแบบประเมิน และสรุปผลการจัดโครงการเสนอต่อผู้บริหาร

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความอดทนวิริยะ เพื่อให้เกิดผลดีแก่ทางราชการ

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

3.2.4 การดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้ดำเนินงานตามแผนกิจกรรมในปีที่ 1 – 3 โดยมีรายละเอียดในการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาโจทย์วิจัย มีวิธีการต่างๆ ดังนี้
  - อบรมการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นอย่างไร (สกว.)
  - อบรมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(PAR)(สกว.)
  - อบรม System Thinking ขั้นที่ 1. (สกว.)
  - เวทีประเมินศักยภาพเพื่อเลือกพื้นที่วิจัยฯ (สกว.)
  - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 1(ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพชุมชน)
  - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 2 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางสังคมในชุมชน)
  - อบรมกระบวนการถอดบทเรียนในชุมชน (สกว.)
  - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 3 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางสังคมในชุมชน)
  - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 4 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางเศรษฐกิจในชุมชน)
  - อบรมกระบวนการสังเคราะห์ประเด็น (สกว.)
  - เวทีค้นหาประเด็น (เพื่อยกระดับฯ) ครั้งที่ 1
  - เวทีค้นหาประเด็น (เพื่อยกระดับฯ) ครั้งที่ 2
  - เวทีสรุปประเด็น (เพื่อยกระดับฯ) (สกว.)
  - การพัฒนาโจทย์วิจัยและการเขียนข้อเสนอวิจัยฯ
2. การดำเนินงานวิจัย
  - อบรม Networking การสร้างเครือข่ายทางสังคม
  - ลงพื้นที่ทบทวนประเด็นและ เลือกกลุ่มเป้าหมาย
  - ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 1
  - ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 2
  - อบรม AAR. (After Action Review) ตั้งสติทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
  - ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 4
  - ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 5
  - อบรม System Mobilization การขับเคลื่อนพลังทางสังคม
  - ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 7

- ลงพื้นที่เชิงประเด็น...(รายประเด็น) 8
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน (สกว. + นักวิจัย) ครั้งที่ 1
- เวทีสรุปผลการดำเนินงาน (นักวิจัย+ชุมชน+ผู้นำ)
- เวทีสรุปผลการดำเนินงาน (นักวิจัย+ชุมชน+ผู้นำ)
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน (สกว. + นักวิจัย) ครั้งที่ 2
- การนำเสนอผลงาน(สกว+นักวิจัย+ชุมชน)
- การเขียนรายงานผลการดำเนินงาน

3.4.5 ผลการดำเนินงาน

จากการพัฒนาระบบและกลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่แบบบูรณาการภายใต้บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทำให้มีงานวิจัยเชิงพื้นที่ขึ้นมา 3 โครงการ ดังตาราง ตารางแสดงงานวิจัยเชิงพื้นที่

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	ผู้ร่วมวิจัย	สังกัด
1	การยกระดับจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	1.นายอุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
		2.นายทรงเดช ชวดรัมย์	บ้านโกรกประคู้ ต.โคกกลาง อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์
2	กระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนจัดการตนเองบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	1.นายอุทิศ ทาหอม	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		2.นางบุญ หวังอยู่	บ้านเสม็ด ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์
3	กระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านห้วย ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	1. นางคณางค์ ช่อชู	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
		2. นางอัมรา เกื้อรัมย์	ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์

3.3 ระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่

การสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นการหนุนเสริมและผลักดันการหากระบวนการจัดโครงสร้างพื้นฐานด้วยวิธีการต่างๆ ทำให้งานวิจัยราบรื่นและสมบูรณ์ในทุกๆด้าน ซึ่งจะทำให้นักวิจัยมีแนวทางและกระบวนการในการทำงานวิจัยอย่างถูกต้อง ไม่หลงประเด็นและสามารถทำงานวิจัยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถที่จะผลักดันให้นักวิจัยนำผลงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่นต่างๆให้เกิดผลได้ในทุกๆด้าน

ซึ่งการสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่

3.3.1 ด้านกลไกหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่

กลไกการหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่เป็นการช่วยผลักดันให้นักวิจัยสามารถทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งสิ่งที่จะช่วยหนุนเสริมนักวิจัยประกอบไปด้วย

3.3.1.1 การจัดทีมหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นการจัดทีมหนุนเสริมโดยคำสั่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนิน โครงการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ฝ่ายหนุนเสริม ประกอบไปด้วย อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย อาจารย์กนกเกล้า แก้วกล้า อาจารย์จริยาภรณ์ ปิตาทะสังข์ อาจารย์อุทิศ ทาหอม อาจารย์ฤทัยภัทร ให้อสิริกุล ซึ่งมีการจัดประชุมทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อหนุนเสริมในการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ นอกจากนั้นมีการเลือกทีมหนุนเสริมเพื่อที่จะมาช่วยในการผลักดันงานวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ มีการทำความเข้าใจร่วมกันในการทำงานวิจัยระหว่างนักวิจัยและทีมหนุนเสริมอีกด้วย

การหนุนเสริมงานวิจัยในปีที่ 1

- อบรมการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นอย่างไร (สกว.)
- อบรมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(PAR)(สกว.)
- อบรม System Thinking ขั้นที่ 1. (สกว.)
- เวทีประเมินศักยภาพเพื่อเลือกพื้นที่วิจัยฯ (สกว.)
- อบรมกระบวนการถอดบทเรียนในชุมชน (สกว.)
- อบรมกระบวนการสังเคราะห์ประเด็น (สกว.)
- การพัฒนาโจทย์วิจัยและการเขียนข้อเสนอวิจัยฯ
- เวทีการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานปีถัดไป

การหนุนเสริมงานวิจัยในปีที่ 2

- อบรม Networking การสร้างเครือข่ายทางสังคม
- อบรม AAR. (After Action Review) ตั้งสติทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
- อบรม System Mobilization การขับเคลื่อนพลังทางสังคม
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน (สกว. + นักวิจัย) ครั้งที่ 1
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน (สกว. + นักวิจัย) ครั้งที่ 2

การหนุนเสริมงานวิจัยในปีที่ 3

- อบรม การประเมินผลแบบเสริมพลัง
- อบรม AAR. (After Action Review) ตั้งสติทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา ครั้งที่ 2
- อบรมการประเมินทีมงานวิจัย แบบมีส่วนร่วม
- อบรมการประเมินเครือข่าย แบบมีส่วนร่วม
- เวทีสรุปประเด็นร่วมกัน (สกว. + นักวิจัย)

ภาพที่ ...6 การลงพื้นที่ประชุมศึกษางานวิจัยเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่...7 การประชุมงานวิจัยเขตพื้นที่

ภาพที่...8 การพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ภายใต้แนวคิดเชิงระบบ
ณ เชื้อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่...9 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการหนุนเสริมการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่

ภาพที่...10 พิธีลงนามความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่ระหว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
กับ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ภาพที่...11 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือ
และจัดการ กระบวนการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่
ณ ชุมชนบ้านสายยาว ต.ดงเหล็ก อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์

3.3.1.2 การประสานงานพื้นที่วิจัย

การประสานงานพื้นที่วิจัยต้องมีการติดต่อสื่อสารกันคนในพื้นที่ที่อยู่ตลอดเวลาซึ่งนักวิจัยต้องมีเครือข่ายในการติดต่องานและประสานงานกับคนในพื้นที่อีกต่อหนึ่งเพื่อความสะดวกในการประสานงานในการทำงานวิจัย ซึ่งการประสานงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบไม่เป็นทางการ เป็นการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานในเบื้องต้น ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน โดยทั่วไปของพื้นที่ รวมถึงทำความเข้าใจกับผู้นำท้องถิ่น และหาแนวร่วมผู้ที่ทำงานวิจัยและประสานงานกับคนในพื้นที่เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลในการทำงานวิจัย ซึ่งการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งต้องมีการประสานงานและนัดหมายกับคนในพื้นที่ล่วงหน้าเพื่อที่จะได้สะดวกต่อการทำงาน อาจจะมีการนัดหมายกับผู้นำท้องถิ่น หรือผู้ที่คาดว่าจะจะเป็นนักวิจัยเชิงพื้นที่ในการประสานงานล่วงหน้าเพื่อเตรียมงานวิจัย

2. แบบเป็นทางการ เป็นการลงพื้นที่ไปพบปะ ประชุม ปรึกษาหารือในการทำงานวิจัย ซึ่งอาจจะมีพิธีการต่างๆ รวมถึงเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไปในการสัมมนาหาแนวทางในหาการทำงานวิจัย ซึ่งจะมีคนในพื้นที่มาร่วมรับฟังและหาแนวทางในการทำงานวิจัย ซึ่งผู้ที่มานั้นอาจเป็นผู้นำชุมชน หรือประชาชนที่สนใจในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสถานที่ในการประชุม อบรมนั้นอาจจะเป็นศาลากลางหมู่บ้าน หรือศาลาวัดที่มีความสะดวกต่อการทำงานให้ประชาชนในพื้นที่สะดวกต่อการมาร่วมประชุม อบรมในแต่ละครั้ง รวมทั้งอาจมีการเชิญวิทยากรมาแนะนำบรรยายวิธีการต่างๆ เพื่อไม่ให้หลงประเด็นและสามารถทำงานวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ได้

3.3.1.3 การประสานนักวิจัยของมหาวิทยาลัย

การประสานนักวิจัยของมหาวิทยาลัย เป็นการติดต่อพูดคุย ประชุม ปรึกษาหารือเพื่อที่จะแนะแนวทางและร่วมผลักดันให้สามารถทำงานวิจัยได้อย่างถูกต้องตรงประเด็นมีความสมบูรณ์ ซึ่งในการนัดหมายประชุมในแต่ละครั้งจะต้องใช้เวลาราชการเท่านั้นเพื่อไม่ให้ก้าวก่ายเวลาอื่นๆของนักวิจัย ซึ่งในการนัดหมายแต่ละครั้งจะเป็นในช่วงของวันพุธ ตอนบ่าย เพราะช่วงนี้อาจารย์ที่เป็นนักวิจัยจะไม่ค่อยมีสอน แต่อาจารย์บางคนอาจจะมีสอน ฉะนั้นต้องมีการแจ้งล่วงหน้าเพื่อที่จะให้อาจารย์นักวิจัยได้เตรียมตัวล่วงหน้าในการเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้ง การประสานงานงานในแต่ละครั้งต้องมีความมั่นคงและแน่นอนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และต้องมีการถามคำแนะนำกับอาจารย์นักวิจัยก่อนทุกครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความไม่เข้าใจและป้องกันการความคลาดเคลื่อนในการประสานงาน

3.3.1.4 การจัดโครงการหนุนเสริมนักวิจัย

การจัดโครงการหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่และเป็นเครื่องมือในการนำไปใช้ทำงานวิจัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่นให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้แล้วสามารถทำให้ชุมชนมีเกิดความรู้ ความเข้าใจในการทำงานวิจัย และสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

การจัดโครงการหนุนเสริมนักวิจัยประกอบไปด้วย 3 โครงการหลัก ได้แก่

1. การยกระดับจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยคือ นายอุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา และ นายทรงเดช ชวครรัมย์
2. กระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนจัดการตนเองบนฐานทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยคือ นายอุทิศ ทาหอม และ นางบุญหวังอยู่
3. กระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านหัว ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยคือ นางคณางค์ ช่อชู และ นางอัมรา เกือรัมย์

3.3.2 ด้านงบประมาณสนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่

งบประมาณสนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่เป็นการจัดสรรงบประมาณให้นักวิจัยตามบันทึกข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดังรายละเอียด ดังนี้

3.3.2.1 การสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ประสานงานโดยตรงในการนำงบประมาณมาใช้จ่ายเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักวิจัยดำเนินงานวิจัย ด้วย 2 วิธีการหลัก วิธีการที่ 1 คือ การสนับสนุนเงินในรูปแบบโครงการวิจัย โดยนำเงินที่ได้จากโครงการวิจัยไปสนับสนุนการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ วิธีการที่ 2 คือ การตัดยอดค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นไปตามระบบการเบิกจ่ายว่าด้วยงานพัสดุ ของมหาวิทยาลัยแล้วนำเงินที่ได้ไปสนับสนุนการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ของนักวิจัย ดังนั้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ในด้านงบประมาณจึงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงระหว่างการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ที่งบประมาณที่ได้สนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่ที่จะนำมาจากโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ (โครงการแม่) ซึ่งจะให้อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายและเป็นการลดขั้นตอนในการเบิกจ่ายงบประมาณให้สั้นลงจึงทำให้นักวิจัยเชิงพื้นที่เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาโจทย์วิจัยโดยที่ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการจัดการเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวกับการเงินจึงเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ักวิจัยในช่วงการพัฒนาโจทย์วิจัย ซึ่งการสนับสนุนงบประมาณเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ักวิจัยนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อนักวิจัยได้เซ็นสัญญาโครงการวิจัยแล้ว

2. ช่วงดำเนินงานวิจัย ในช่วงการดำเนินงานวิจัยเป็นช่วงที่ได้รับงบประมาณจากการสนับสนุนภายใต้ MOU บันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่จะร่วมกันพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ (3.2 กระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ หัวข้อที่ 3.2.1 การลงนามความร่วมมือพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ บทที่ 3 หน้าที่ 17) โดยที่โครงการ 1 โครงการ จะได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัย 150,000 บาท และจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 100,000 บาท รวมเป็น 250,000 บาท ต่อโครงการ ซึ่งทำให้โครงการวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้

แล้วเสร็จตามกระบวนการดำเนินงาน ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยจะต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้านอื่น เช่น งบประมาณสนับสนุน โครงการทุนเสริม ฝึกอบรม ถอดบทเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือให้นักวิจัยได้ดำเนินการโครงการวิจัยได้อย่างรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา

3.3.2.2 การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ในช่วงระหว่างดำเนินงานวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จะดำเนินการหนุนเสริมและติดตามอยู่หลายขั้นตอน เช่น ภายหลังจากเซ็นสัญญาทุกโครงการจะต้องเข้าอบรม ฝึกการใช้จ่ายงบประมาณ การเก็บหลักฐาน การส่งเบิกหลักฐานเพื่อเบิกจ่าย นอกจากนั้นยังต้องฝึกอบรมวิธีการเก็บข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัยควบคู่ไปกับการทำงานวิจัยซึ่งจะทำให้การดำเนินงานวิจัยมีความเรียบร้อยสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จะแบ่งงวดงาน และ งดเงินออกเป็น 3 งวด ได้แก่ งวดที่ 1 ภายหลังจากเซ็นสัญญาโครงการนักวิจัยจะได้เงิน 30 % งวดที่ 2 ภายหลังจากส่งรายงานความก้าวหน้านักวิจัยจะได้เงิน 50 % ภายหลังจากส่งสรุปโครงการวิจัย นักวิจัยจะได้เงิน 20 % รวมเป็น 100 % ทั้งหมดนี้นักวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์และชาวบ้านเป็นนักวิจัยร่วมกันเซ็นสัญญา คู่กัน จะได้รับค่าตอบแทนในรูปของเบี้ยประชุมเท่านั้น บางโครงการแถบไม่มีค่าตอบแทนเลย

บทที่ 4

ผลการวิจัยการสำรวจเขตพื้นที่

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และ เขตพื้นที่ตำบล โลกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ ที่มีความเป็นมาช้านาน และมีการพัฒนาเป็นลำดับมาเรื่อยๆ ความเจริญเข้าไปเกือบทั่วถึงทุกพื้นที่ ทั้งด้าน การคมนาคม ประปา ไฟฟ้า และการสื่อสาร ความเป็นอยู่ต่างๆ ของประชาชนเกือบทุกครัวเรือนได้รับประโยชน์จากรัฐสวัสดิการ ที่ทางภาครัฐได้ จัดสรรให้

4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

*“บายศรีงามเด่น ชุ่มชุ่มเย็นลำน้ำชี ปลายามมีบึงกุศใหญ่ ส้าใยไหมงามสง่า
ทรงคุณค่าวัฒนธรรม บารมีสูงล้ำหลวงพ่อเชย”*

เทศบาลตำบลหนองเต็ง เป็นพื้นที่ ที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรเป็นจำนวนมาก แต่เดิมอยู่ภายใต้เขตปกครองของเทศบาลตำบลสองชั้นก่อนที่จะแยกตัวมาจัดตั้ง เป็นตำบลหนองเต็ง และยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลหนองเต็งในปัจจุบัน

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

ประวัติความเป็นมาของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเริ่มเมื่อปี 2453 เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวบ้านคอโค อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุรินทร์ได้ข้ามลำชีมาทางทิศตะวันออกในเขตตำบลสองชั้น อำเภอเมืองฯ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีหนองน้ำสมบูรณ์ ชื่อหนองท่านบ ริมหนองน้ำสองฝั่งมีต้นเต็งขนาดใหญ่ 2 ต้นขนาดห้าคนโอบเป็นที่สังเกตเด่นชัดของคนทั่วไป ต่อมาเลยเรียกติดปากว่าหนองเต็งตามชื่อต้นไม้ เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านครั้งแรกมีจำนวนครัวเรือนยี่สิบกว่าครัวเรือน เรียกว่าบ้านหนองเต็ง ตำบลสองชั้น อำเภอเมืองฯ จังหวัดบุรีรัมย์ และต่อมามีปี 2506 มีการแบ่งเขตการปกครองใหม่แยกเป็นกิ่งอำเภอกระสังออกจากอำเภอเมืองฯ ต่อมาปี 2508 บ้านหนองเต็ง ตำบลสองชั้น ได้ยกระดับเป็นตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ตั้งแต่นั้นมา

ภาพที่...12 หนองท่านบ

ภาพที่...13 ต้นเต็ง

เขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะรัง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นมายาวนาน และเป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จมาเยี่ยมชมความเป็นอยู่ของราษฎร บริเวณบ้านกุคใหญ่ ตำบลหนองเต็ง ในทันทีที่พระองค์ท่านได้ทรงทอดพระเนตรเห็นราษฎรของพระองค์ ซึ่งกำลังลอบปออยู่ริมหนองกุคใหญ่ รอยนตพระที่นั่งได้หยุด พร้อมกับที่ทั้งสองพระองค์เสด็จฯ ทรงประทับลงบนพื้นดินที่ร้อนระอุด้วยแดดในยามบ่าย เพื่อสอบถามทุกข์สุขของราษฎรอย่างไม่ถือพระองค์ เป็นภาพพระจริยวัตรที่งดงามยิ่งในหัวใจคนไทย คราวที่ทรงเสด็จเยี่ยมราษฎร เมื่อ ๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๒

ภาพที่...14 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จมาเยี่ยมชมความเป็นอยู่ของราษฎร

4.1.2 ลักษณะที่ตั้งของพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

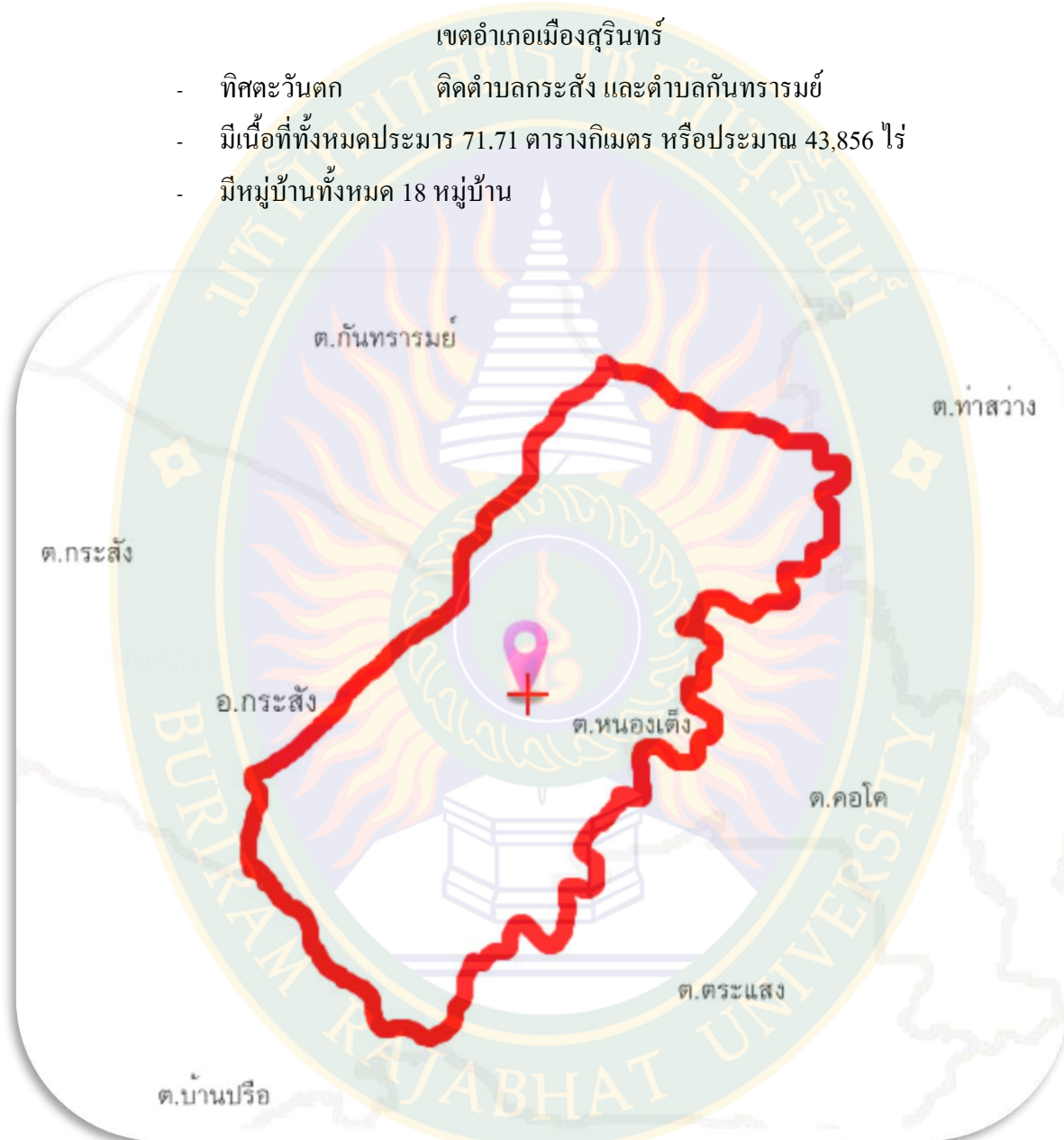
เทศบาลตำบลหนองเต็ง เป็นตำบลหนึ่งในสามสิบตำบลของอำเภอกะรัง จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอมาทางทิศตะวันออก ประมาณ 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดกับ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีความลาดเทจากทาง ทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตก เมื่อถึงฤดูฝนน้ำจะไหลท่วมไร่นาของราษฎรเนื่องจากมีพื้นที่ ที่ติดลำน้ำชี ทำให้เกิดความเสียหายในบางปี แต่ในปีจะมีฝนแล้งทำให้พื้นที่ ที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำไม่มีน้ำในการอุปโภคและบริโภค

4.1.3 อาณาเขตของพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

เทศบาลตำบลหนองเต็งมีอาณาเขตและพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลชุมแสง
- ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบ้านปรือ
- ทิศตะวันออก ติดลำน้ำชี ตำบลท่าสว่าง ตำบลคอโค และตำบลกระแสด
เขตอำเภอเมืองสุรินทร์
- ทิศตะวันตก ติดตำบลกระสัง และตำบลกันทรารมย์
- มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 71.71 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,856 ไร่
- มีหมู่บ้านทั้งหมด 18 หมู่บ้าน

ภาพที่...15 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองเต็งและพื้นที่ใกล้เคียง

4.1.4 จำนวนครัวเรือนและประชากร

จำนวนครัวเรือนและประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้หมู่บ้านต่างๆ มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เพราะมีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์และไม่ห่างจากตัวเมืองบุรีรัมย์ อีกทั้งยังใกล้กับตัวเมืองสุรินทร์ทำให้มีประชากรเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน		
		ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1	บ้านหนองเต็ง	144	146	149
2	บ้านโนนแดง	307	313	316
3	บ้านละนูน	138	140	154
4	บ้านโคกขมิ้น	106	106	107
5	บ้านห้วยเหนือ	230	240	242
6	บ้านจาน	217	223	225
7	บ้านเสม็ด	186	194	196
8	บ้านหนองเต็งน้อย	194	197	199
9	บ้านห้วยใต้	166	170	173
10	บ้านชำระ	48	49	50
11	บ้านหนองแวง	156	159	162
12	บ้านมะระ	249	252	253
13	บ้านทางโค้ง	42	42	46
14	บ้านหนองขาม	159	159	162
15	บ้านตะครอง	130	131	132
16	บ้านหนองท่านบ	98	104	108
17	บ้านหนองเต็งใหญ่	167	170	171
18	บ้านตะโก	58	58	61
รวม		2,676	2,795	2,897

ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง ระยะเวลา 3 ปี

ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลหนองเต็ง

หมู่ ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน								
		ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านหนองเต็ง	273	317	590	272	312	584	274	313	587
2	บ้านโนนแดง	612	584	1,196	619	578	1,197	621	587	1,208
3	บ้านละนูน	326	345	671	327	342	669	327	339	666
4	บ้านโคกขมิ้น	199	219	418	200	217	417	201	224	425
5	บ้านหัวเหนือ	518	576	1,094	525	577	1,102	519	577	1,096
6	บ้านจาน	506	470	976	505	480	985	508	457	983
7	บ้านเสม็ด	425	413	838	429	418	847	423	425	848
8	บ้านหนองเต็งน้อย	423	430	853	426	426	852	431	425	856
9	บ้านหัวใต้	371	397	768	370	391	761	381	391	772
10	บ้านชำระ	118	105	223	121	106	227	124	110	234
11	บ้านหนองแวง	304	318	622	301	315	616	303	314	617
12	บ้านมะระ	531	521	1,052	535	527	1,062	582	527	1,055
13	บ้านทางโค้ง	102	102	204	96	102	198	101	103	204
14	บ้านหนองขาม	318	347	665	323	348	671	327	353	680
15	บ้านตะกรอง	263	286	549	263	283	546	265	288	553
16	บ้านหนองทำนบ	211	209	420	215	207	422	216	205	421
17	บ้านหนองเต็งใหญ่	378	386	764	377	396	773	377	402	779
18	บ้านตะโก	156	134	290	158	133	291	161	127	288
รวม		6,034	6,159	12,193	6,062	6,158	12,220	6,087	6,185	12,272

ตารางแสดงจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็ง ระยะเวลา 3 ปี

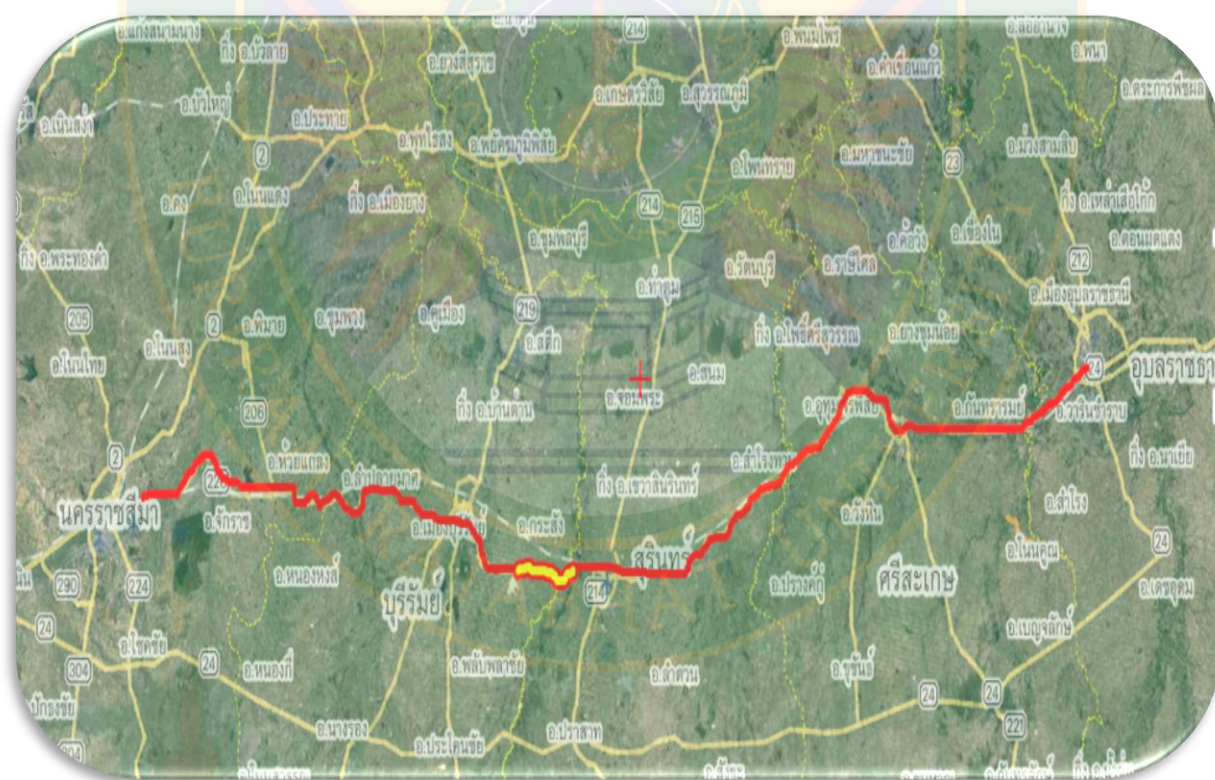
ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลหนองเต็ง

4.1.5 การคมนาคม

การคมนาคมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง มีสภาพที่ง่ายต่อการเดินทางเพราะเป็นพื้นที่ ที่ติดกับจังหวัดสุรินทร์ ทำให้มีถนนหลายเส้นประชาชนสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งถนนที่ประชาชนนิยมเดินทางกันอย่างแพร่หลาย และสะดวกต่อการเดินทาง มีถนนเส้นต่างๆ ดังนี้

4.1.5.1 ถนนทางหลวง แผ่นดิน สาย 226 นครราชสีมา – อุบลราชธานี เป็นถนนเส้นหลัก ตัดผ่านหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบไปด้วยจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตัดผ่านพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเป็นระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ประกอบด้วย บ้านห้วยเหนือ บ้านห้วยใต้ บ้านโนนแดง และบ้านละมุน

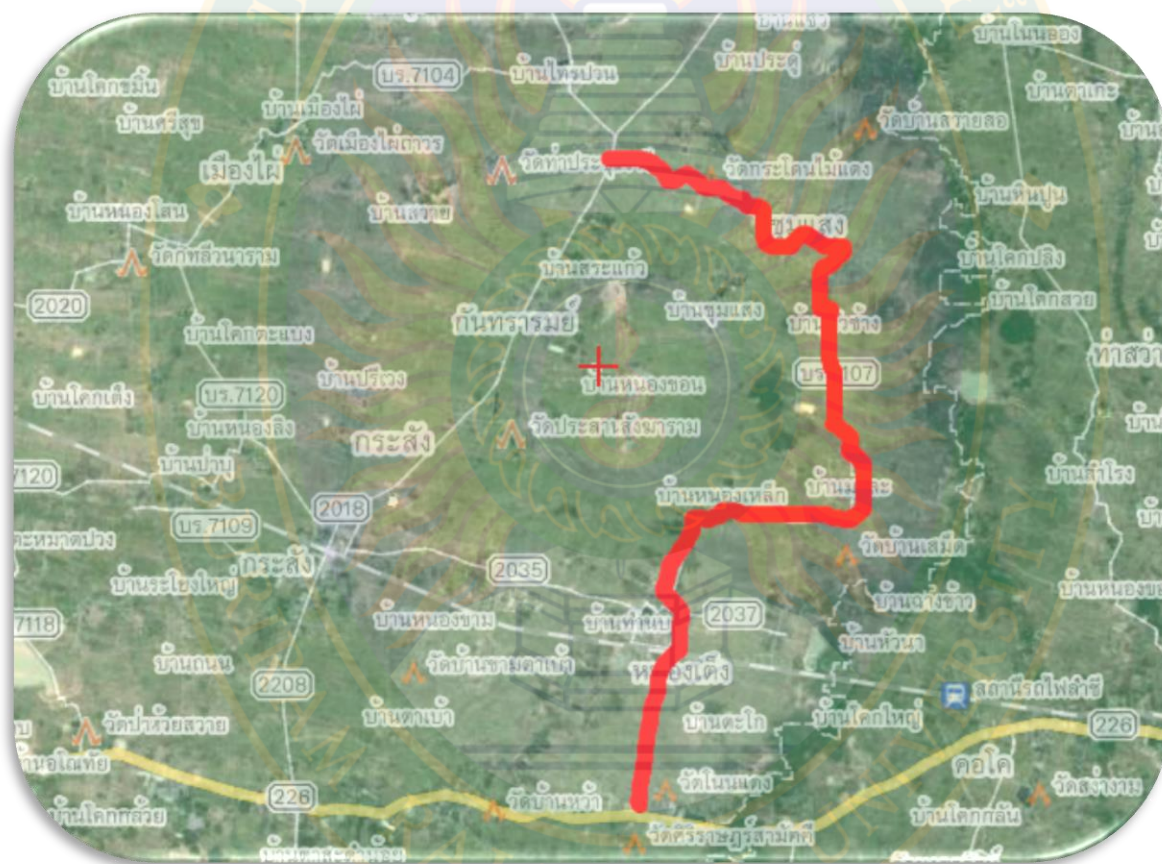
- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนลาดยาง สองเลน และสี่เลนได้มาตรฐาน ไม่มีส่วนไหนที่ชำรุด หรือเป็นหลุมเป็นบ่อ รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้
- มีการจราจร คับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก แต่จะติดขัดเฉพาะช่วงที่มีเทศกาลเท่านั้น
- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

ภาพที่...16 ทางหลวงหมายเลข 226 นครราชสีมา – อุบลราชธานี

4.1.5.2 ทางหลวงชนบท บร.7017 โนนแดง – ไร่ลวก เป็นถนนเส้นรองที่ลงมาจากถนนหลวงเส้น 226 ลงมาทางบ้านโนนแดง และมุ่งตรงสู่บ้านทำนบ บ้านหนองเต็งใหญ่ บ้านหนองเต็ง บ้านเหล็ก บ้านเสม็ด บ้านมะระ แล้วเข้าสู่บ้านกาบอ๊ก ในเขตตำบลชุมแสง แล้วไปสุดที่บ้านไร่ลวก มีระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนลาดยาง สองเลน ได้มาตรฐาน แต่มีส่วนที่ชำรุด หรือเป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้
- มีการจราจร ไม่คับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก แต่จะติดขัดเฉพาะช่วงที่มีเทศกาลเท่านั้น
- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

ภาพที่...17 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.7017 โนนแดง – ไร่ลวก

4.1.5.3 ทางหลวงชนบท บร. 2037 หนองขาม – บ้านจาน เป็นถนนที่ต่อมาจาก ถนนทางหลวงชนบท บร.7017 ตัดผ่านบ้านหนองขาม ตรงสู่บ้านจาน มีระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนลาดยาง สองเลน ได้มาตรฐาน แต่มีส่วนที่ชำรุด หรือเป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้
- มีการจราจร ไม่คับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก
- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

ภาพที่...18 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.2037 หนองขาม – บ้านจาน

4.1.5.4 ทางหลวงชนบท บร. 2035 กระสัง – ทำนบ เป็นถนนที่มาจากตัวอำเภอกระสัง ตรงเข้าบ้านสู่บ้านทำนบ ซึ่งตัดผ่านบ้านหนองตะเคียน บ้านสวนใหม่ และบ้านทำนบ มีระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนลาดยาง สองเลน ได้มาตรฐาน แต่มีส่วนที่ชำรุด หรือเป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้
- มีการจราจร ไม่คับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก
- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

ภาพที่... 19 ทางหลวงชนบทหมายเลข บร.2035 กระสัง – ทำนบ

4.1.5.5 ถนนเส้น โนนแดง – กุดใหญ่ เป็นถนนกริด ผสมถนนลูกรังเป็นระยะ และมีขนาด เล็กตัดลงมาจากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 226 ผ่าน บ้านโนนแดง ตรงเข้าสู่บ้านกุดใหญ่ ก่อนที่จะเป็นแยก สู่บ้านหนองหว้าและบ้านชำแระ มีระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนคอนกรีต และ ถนนลูกรัง แต่มีส่วน ที่ชำรุด หรือ เป็นหลุมเป็นบ่อบ้าง รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้
- มีการจราจร ไม่คับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก
- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่

ภาพที่...20 ถนนเส้น โนนแดง – กุดใหญ่

นอกจากถนนเส้นต่างๆแล้ว เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งยังมีสถานีรถไฟหนองเต็งอีกหนึ่งแห่ง ที่เป็นเส้นทางคมนาคมหลักที่ประชาชนให้ความนิยมใช้บริการมากที่สุด เป็นเส้นทางรถไฟสาย กรุงเทพฯ – อุบลราชธานี

ระยะทางจากหนองเต็ง ไปอุบลราชธานี มีระยะทางประมาณ 167 กิโลเมตร

ระยะทางจากหนองเต็ง ไปกรุงเทพมหานคร มีระยะทางประมาณ 400 กิโลเมตร

ระยะทางจากหนองเต็ง ไปอำเภอกระสัง มีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร

ระยะทางจากหนองเต็ง ไปเมืองบุรีรัมย์ มีระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร

ภาพที่...22 สถานีรถไฟหนองเต็ง

4.1.6 การประปา

ประปาในเขตพื้นที่ตำบลหนองเต็งมีทั้งหมด 12 แห่ง มีทั้งน้ำประปาแบบฝิวดิน และน้ำประปาแบบบาดาล สามารถกักเก็บน้ำให้ประชาชนได้ใช้อย่างเพียงพอในแต่ละปี ซึ่งประกอบไปด้วยประปาตามหมู่บ้านต่างๆ ดังนี้

4.1.6.1 ประปาบ้านหนองเต็ง เป็นประปาฝิวดิน ที่นำน้ำมาจากหนองเต็งมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตร มีประชาชนบ้าน หนองเต็ง บ้านหนองขาม และบ้านหนองเต็งใหญ่ รวม 482 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...23 หนองเต็ง

4.1.6.2 ประปาบ้านโนนแดง เป็นประปาฝิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำสาธารณะในหมู่บ้านมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตร มีประชาชนบ้านโนนแดง 316 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...24 สระน้ำสาธารณะบ้านโนนแดง

4.1.6.3 ประปาบ้านละนน เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำสาธารณะใน หมู่บ้านมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตร มีประชาชน บ้านละนน 145 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...25 สระน้ำสาธารณะบ้านละนน

4.1.6.4 ประปาบ้านโลกขมื่น เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากหนองบัว มากักเก็บไว้ในถัง คอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตร มีประชาชนบ้าน โลกขมื่น 199 หลังคาเรือนที่ได้ ใช้ประโยชน์

ภาพที่...26 สระหนองบัว

4.1.6.5 ประปาบ้านห้วยเหนือ เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำ สาธารณะใน หมู่บ้านมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตร มีประชาชน บ้านห้วยเหนือ 242 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...27 สระน้ำสาธารณะบ้านห้วย

4.1.6.6 ประปาบ้านจาน เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากหนองน้ำ สาธารณะใกล้ลำน้ำชี มากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน บ้านจาน 225 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...28 สระน้ำสาธารณะบ้านจาน

4.1.6.7 ประปาบ้านเสม็ด เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำ สาธารณะในหมู่บ้านมา กักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน บ้านเสม็ด 196 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

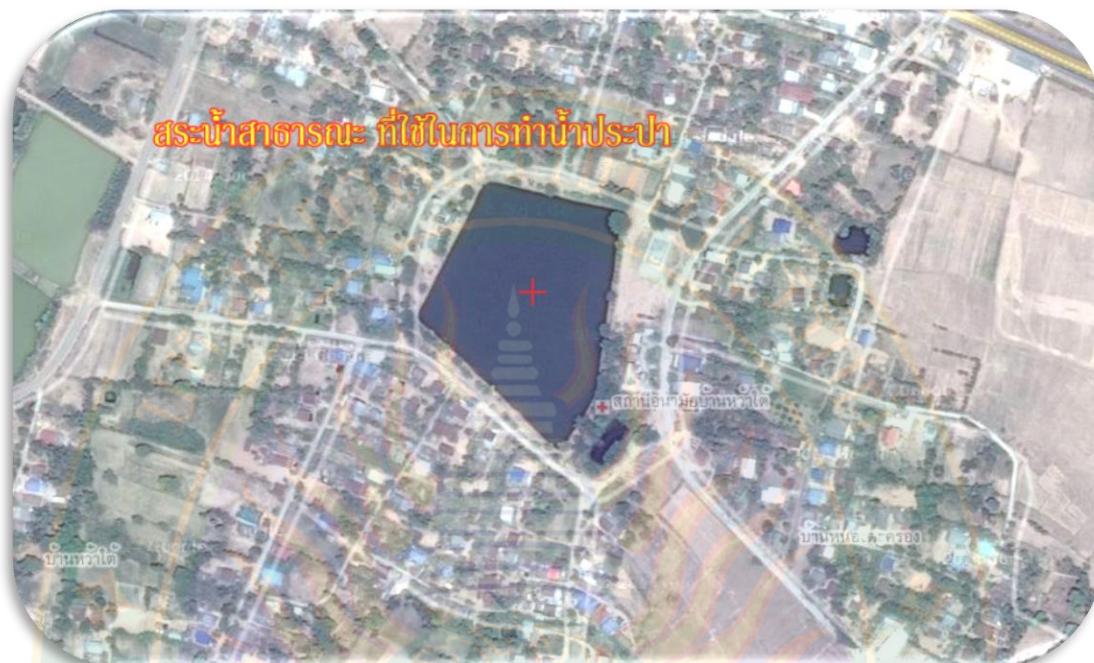
ภาพที่...29 สระน้ำสาธารณะบ้านเสม็ด

4.1.6.8 ประปาบ้านหนองเต็งน้อย เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากหนองท่านบมากักเก็บ ไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน บ้านหนองเต็งน้อย 199 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...30 หนองท่านบ

4.1.6.9 บ้านห้วยไต้ เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำ สารธารณะในหมู่บ้านมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน บ้านห้วยไต้ 173 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...31 สระน้ำสาธารณะบ้านห้วย

4.1.6.10 บ้านหนองแวง เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากหนองแวงมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน หนองแวง 162 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...32 หนองแวง

4.1.6.11 บ้านมะระ เป็นประปาผิวดิน ที่นำน้ำมาจากสระน้ำสาธารณะมากักเก็บไว้ ในถังคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน มะระ 253 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...33 สระน้ำสาธารณะบ้านมะระ

4.1.6.12 บ้านตะครอง เป็นประปาบาดาลขนาดเล็ก ที่นำน้ำมาจากใต้ดินมาเก็บไว้ ในถังเหล็กขนาดปานกลาง มีความจุ 15 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน ตะครอง 132 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

4.1.6.13 บ้านหนองทำนบ เป็นประปาบาดาล ที่นำน้ำมาจากใต้ดินและ น้ำหนองทำนบมากักเก็บไว้ ในถังเหล็กขนาดใหญ่ มีความจุ 30 ลูกบาศก์เมตรมีประชาชน หนองทำนบ 108 หลังคาเรือนที่ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่...34 หนองทำนบ

ส่วนหมู่บ้านที่ไม่ได้ใช้น้ำประปานั้นได้มีการจัดทำประปาครัวเรือน ซึ่งในแต่ละครัวเรือนจะมีการตั้งมอเตอร์สูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้เอง บางส่วนก็มีการต่อท่อน้ำไปนำน้ำมาจากลำน้ำชีขึ้นมาใช้ ซึ่งในอนาคตข้างหน้าทางเทศบาลตำบลหนองเต็งจะเร่งก่อสร้างประปาหมู่บ้านให้ทั่วถึงทุกพื้นที่

4.1.7 ไฟฟ้า และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

4.1.7.1 ไฟฟ้า ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกกลางมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนในแต่ละเดือนครัวเรือนต่างก็มีค่าไฟเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 0 – 1,000 ต่อเดือน ในพื้นที่ที่มีไฟฟ้าส่องสว่างตามพื้นที่ถนนเพียงพอ แต่ก็ขาดบ้างในบางจุดซึ่งจะมีการเร่ง พัฒนาตามงบประมาณเป็นรายปีต่อไป

4.1.7.2 พื้นที่ ที่เป็นจุดเสี่ยง ที่จะเกิดอันตรายที่เกิดจากการใช้รถ ใช้ถนนในยามค่ำคืน หรือจุดเสี่ยงที่จะเป็นการก่ออาชญากรรมจุดสำคัญๆ มีทั้งหมด 5 จุดใหญ่ ประกอบด้วย

1. สี่แยกทางหลวงแผ่นดิน ลงไปทางบ้านโนนแดงทั้งสองฝั่ง พื้นที่นี้ถือว่าเป็นพื้นที่ ที่อันตรายมากเพราะไม่มีสัญญาณไฟที่ทำให้เห็น ได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเป็นทางหลวงแผ่นดินทำให้มีรถวิ่งอยู่ตลอดเวลาเป็นจำนวนมาก ผู้ที่จะสัญจรข้ามถนนไปมาต้องใช้ความระมัด ระวังเป็นอย่างมาก

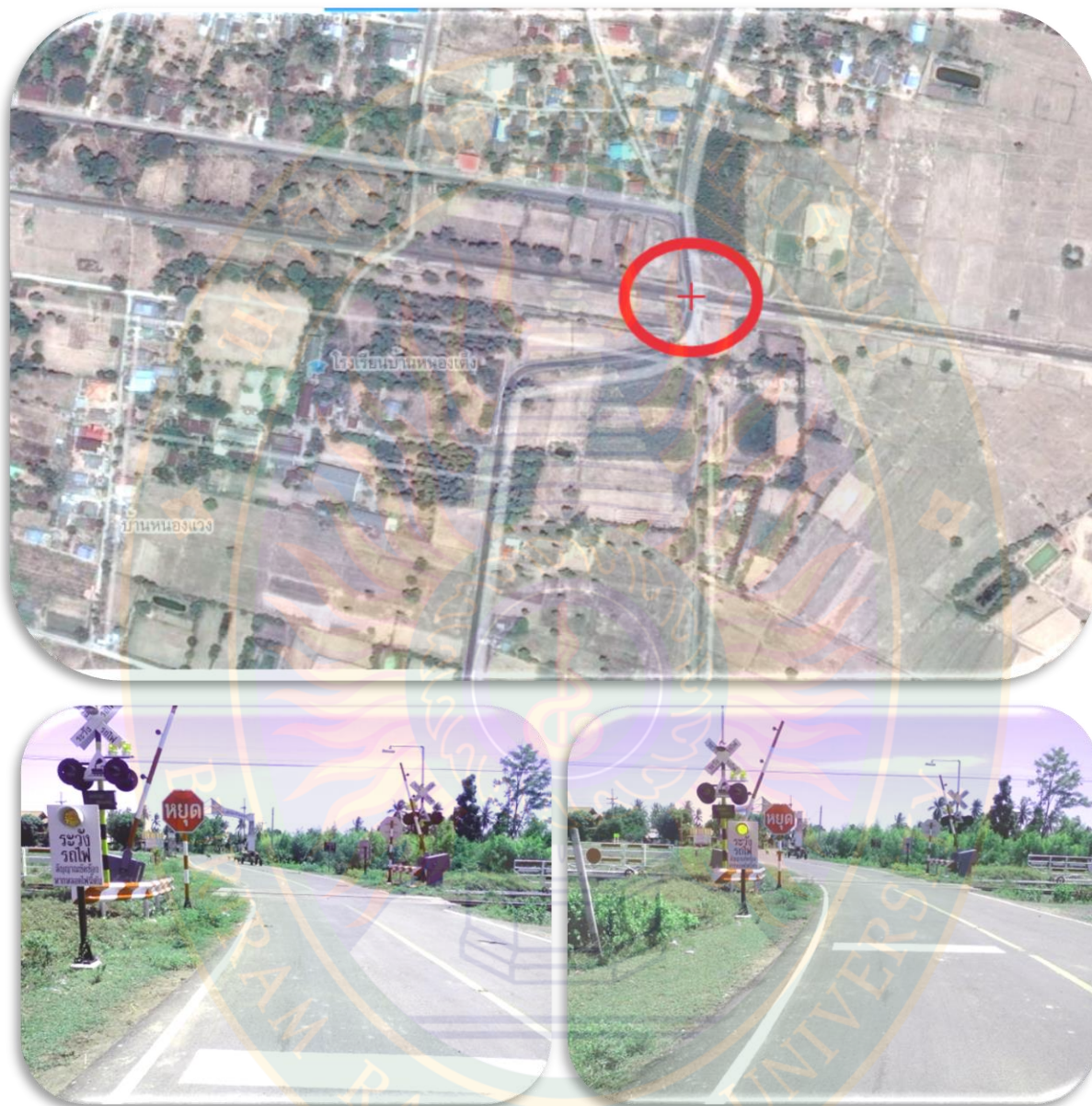
ภาพที่...35 ทางหลวงแผ่นดินแยกโนนแดง

2. ทางโค้งโรงเรียนบ้านหนองเต็ง พื้นที่นี้ถือว่าเป็นพื้นที่ ที่อันตรายมากเพราะ เป็นทางโค้งหักศอกและมองไม่เห็นขาคต่อกรจับขั้ผู้ที่จะสัญจรต้องใช้ความระมัด ระวังเป็นอย่างมาก ซึ่ง ทางการก็ได้มีการติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบ และกระจกมอง เพื่อให้สามารถมองเห็นรถที่สวนมาได้

ภาพที่...36 ทางโค้งโรงเรียนบ้านหนองเต็ง

3. โຄงทางขำมรถไฟ พื้นที่นี้ถือว่าเป็นพื้นที่ที่อันตรายมากเพราะเป็นทางโຄงและเป็นทางขำมรถไฟ ผู้ที่จะสัญจรต้องใช้ความระมัด ระวังเป็นอย่างมาก ซึ่งทางการก็ได้มีการติดสัญญาณไฟกระพริบ และทางกั้น เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุไว้แล้ว

ภาพที่...37 ทางโຄงขำมรถไฟ

4. สามทางแยกรางรถไฟ พื้นที่นี้ถือว่าเป็นพื้นที่ ที่อันตรายพอสมควรเพราะ เป็นทางแยกใกล้ทางรถไฟ ผู้ที่จะสัญจรต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะบางทีผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วเพื่อให้พ้นจากทางรถไฟ ฉะนั้นผู้ที่มาจากทางแยก หรือจะเลี้ยวต้องใช้ความระมัดระวัง

ภาพที่...38 สามแยกทางโค้งข้ามรถไฟ

5. โถงวัดราษฎร์บำรุง พื้นที่นี้ถือว่าเป็นพื้นที่ ที่อันตรายมากเพราะเป็นทางโค้งหักศอกมองไม่เห็นรถที่สวนมา ผู้ที่จะสัญจรต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก

ภาพที่...39 โถงวัดราษฎร์บำรุง

4.1.8 การสื่อสาร

การสื่อสารของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งในเรื่องของงานราชการมีการสื่อสารกันผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้านต่างๆ

ส่วนในเรื่องของตู้โทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางถือว่าเป็นการบริการการสื่อสารที่ประชาชนไม่ให้การตอบรับ เพราะที่ปัจจุบันมีการสื่อสารโดยโทรศัพท์มือถือที่มีความสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งมีราคาที่ถูกลง จึงทำให้ตู้โทรศัพท์สาธารณะถูกทิ้งร้าง ได้รับความเสียหาย ไม่มีใครดูแล และมีการรื้อถอนกลับไป และจำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล มีประมาณ 10,000 หมายเลข

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีศูนย์ข้อมูลฉุกเฉิน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง มีทำหน้าที่ ดูแล ป้องกัน และคอยช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ภาพที่...40 สภาพการสื่อสารในเขตพื้นที่

4.1.9 สภาพแวดล้อม

ในแต่ละปีจะมีเหตุการณ์น้ำท่วมเกิดขึ้น สาเหตุที่น้ำท่วม เพราะลำน้ำชีเอ่อล้นมาและจากน้ำหลาก เมื่อเกิดฤดูมรสุม และในแต่ละปีจะมีเหตุการณ์ฝนแล้งเกิดขึ้น สาเหตุที่ฝนแล้ง ลำห้วย คลองที่กักเก็บน้ำ ต่างๆตื้นเขินไม่สามารถเก็บน้ำได้มาก

4.1.9.1 ดิน ดินในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง มีสภาพเป็น เป็นดินที่อุ้มน้ำ ซึ่งเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีน้ำไหลผ่านและเป็นพื้นที่ราบลุ่มทำให้มีความชุ่มชื้น สามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด ซึ่งพืชที่ชาวบ้านนิยมปลูกมากที่สุดคือ ข้าว เกือบ 100 % ของพื้นที่

ภาพที่...41 สภาพพื้นที่ดินที่ใช้ในการ

4.1.9.2 ป่า ป่าในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง เป็นป่าที่อยู่ติดบริเวณลำน้ำชี เป็นป่ากั้นแนวระหว่างจังหวัดบุรีรัมย์กับจังหวัดสุรินทร์ สภาพเป็นป่ารกทึบ มีความอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าหลากหลายชนิด ซึ่งชาวบ้านไม่นิยมเข้าไปหาของป่า เพราะสภาพที่รกทึบ จึงอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ จึงทำให้ป่าแนวนี้มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก

ภาพที่...42 พื้นที่ป่าบริเวณแนวลำน้ำชี

4.1.9.3 แหล่งน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะที่สำคัญๆของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

ประกอบไปด้วย

1. ลำน้ำชี เป็นลำน้ำที่มีขนาดใหญ่และมีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี ซึ่งไหลตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง ประกอบด้วย บ้านชำแระ บ้านกุดใหญ่ บ้านทุ่งชะมด บ้านโนแดง บ้านละนูน บ้านตะโก บ้านจาน บ้านเสม็ด และบ้านมะระ

2. บึงกุดใหญ่ เป็นบึงที่มีขนาดไม่ใหญ่มากและมีน้ำที่ไม่สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี ตั้งอยู่บริเวณบ้านกุดใหญ่

3. สระสาธารณะบ้านละนูน มีอยู่ 2 แห่ง เป็นสระขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านละนูน มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

4. หนองบัว เป็นหนองน้ำขนาดกลางตั้งอยู่บริเวณ บ้านโคกขมมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

5. สระสาธารณะบ้านหว่าไต้ มีอยู่ 3 แห่ง เป็นสระขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านหว่าไต้ มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

6. หนองบัว เป็นหนองน้ำใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณ บ้านหว่าไต้ มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

7. สระสาธารณะบ้านหว่าเหนือ เป็นสระขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านหว่าเหนือมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

8. หนองสะแบงใหญ่ เป็นหนองน้ำใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณ บ้านหว่าแต่มีสภาพที่แห้งแล้งไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี

9. หนองแวง เป็นหนองน้ำใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณ บ้านแวง มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

10. หนองท่านบ เป็นหนองน้ำใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณ บ้านท่านบ มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

11. หนองเต็ง เป็นหนองน้ำใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณ บ้านหนองเต็ง มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

12. สระสาธารณะบ้านหนองขาม เป็นสระขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองขาม มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

13. บึงสระสาธารณะจาน เป็นบึงใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านจาน มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

14. สระสาธารณะบ้านเสม็ด มีอยู่ 2 แห่งติดกัน เป็นสระขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านเสม็ด มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

15. สระสาธารณะบ้านมะระ มีอยู่ 3 เป็นสระขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านมะระ มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

16. สระสาธารณะบ้านหนองเหล็ก เป็นสระขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเหล็ก มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

17. สระสาธารณะบ้านชำแระ เป็นสระขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านชำแระ มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

4.1.9.4 สภาพภูมิอากาศ

อุณหภูมิสูงสุด 45.0 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 12.7 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือน มี.ค. – มิ.ย. 32.01 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือน ก.ค. – ต.ค. 26.73 องศาเซลเซียส

อุณหภูมิเฉลี่ย เดือน พ.ย. – ก.พ. 27.51 องศาเซลเซียส

4.1.10 สภาพสังคมของเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

4.1.10.1 ด้านศาสนา

ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลหนองเต็ง ส่วนใหญ่นับถือศาสนา พุทธ แต่ก็มีศาสนา คริสต์ ส่วนหนึ่ง ประมาณไม่ถึง 20 คน

พื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองเต็ง มีวัด 8 แห่ง มีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง ประกอบด้วย

1. วัดคุรุราษฎร์บำรุง ตั้งอยู่บ้านหนองเต็ง วัดคุรุราษฎร์บำรุง วัดประจำตำบล ตั้งอยู่ในชุมชน ซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความสนิทชิดใกล้ดำรงไว้ซึ่งความดีงามในพระพุทธศาสนา

2. ปทุมคงคาราม ตั้งอยู่บ้านจวน วัดปทุมคงคาราม เป็นวัดเก่าแก่ ที่ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านจวนให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญ และจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความเป็นหนึ่ง ประชาชนมีความรักและความสามัคคี

3. วัดนันทจิตรวาราม ตั้งอยู่บ้าน บ้านหนองเหล็ก วัดนันทจิตรวาราม เป็นวัดที่มีขนาดเล็ก มีประชาชนเข้าไปทำบุญ ประชาชนเชื่อมั่นและเคารพนับถือ เข้าวัดทำบุญกันอย่างต่อเนื่อง

4. วัดบ้านเสม็ด ตั้งอยู่บ้านเสม็ด วัดบ้านเสม็ด ที่ตั้งอยู่บริเวณ ทิศใต้สุดของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านเสม็ดให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญ และจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความรักและความสามัคคี ชุมชนเป็นสุข

5. วัดละนูน ตั้งอยู่บ้านละนูน วัดละนูน ตั้งอยู่บริเวณริมสระทิศเหนือสุดของหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความสนิทชิดใกล้ดำรงไว้ซึ่งความดีงามในพระพุทธศาสนา

6. วัดบ้านโนนแดง ตั้งอยู่บ้านโนนแดง วัดบ้านโนนแดง ตั้งอยู่ฝั่งมุมทิศเหนือของหมู่บ้าน เป็นวัดที่ประชาชนในเขตวัดบ้านโนนแดง ให้ความศรัทธา เข้าวัดทำบุญและจัดกิจกรรมต่างๆเนื่องในวันสำคัญหรืองานบุญงานประเพณีต่างๆ

7. วัดศิริราษฎร์สามัคคี ตั้งอยู่บ้านคูใหญ่ วัดศิริราษฎร์สามัคคี ที่ตั้งอยู่บริเวณ โชนทิศเหนือของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านบ้านคูใหญ่ บ้านชำแระ บ้านโคกขมื่น ให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญ และจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างวัดกับชุมชนมีความรักและความสามัคคี

8. วัดบ้านหว้า ตั้งอยู่บ้านหว้าเหนือ วัดบ้านหว้า เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ มีประชาชนเข้าทำบุญเป็นจำนวนมากซึ่งประชาชนที่เข้าวัดหว้า ส่วนมากจะอยู่ในเขตบ้านหว้าเหนือ บ้านหว้าใต้ และบ้านหนองตะครองซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญและจัดกิจกรรมต่างๆ มากมายเกี่ยวกับวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมความเชื่อต่างๆ ทำให้วัดกับชุมชนมีการเกื้อกูลกันและกัน ดำรงไว้ซึ่งความ ดิงามในพระพุทธศาสนา

9. สำนักสงฆ์พรหมศรีรัตนาราม ตั้งอยู่บ้านมะระ สำนักสงฆ์พรหมศรีรัตนาราม เป็นวัดที่ตั้งอยู่ห่างจากชุมชนไม่ไกลมาก ซึ่งจะมีประชาชนในเขตบ้าน มะระเข้าวัดทำบุญ รับฟังพระธรรม เทศนา อยู่เป็นประจำ มีการจัดงานต่างในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชาชนกับวัดมีการคอยช่วยเหลือ กัน ทำให้วัดเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนได้

สำหรับประชาชนที่นับถือศาสนา อื่น เช่น ศาสนาคริสต์ จะมีการประกอบพิธีตามศาสนาของตนภายในที่พักอาศัยของตนเอง ซึ่งประชาชนที่นับถือต่าง ศาสนานั้นจะมาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสามีหรือภรรยาของ คนในพื้นที่ ที่ได้แต่งงานด้วยกันแล้วมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขต เทศบาลตำบลหนองเต็ง

ภาพที่...43 วัดคุรุราษฎร์บำรุง

4.1.10.2 ความเชื่อและพิธีกรรม

ความเชื่อและพิธีกรรมที่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเทศบาลตำบลหนองเต็งนับถือ และศรัทธา มีการบูชาทุกปี มีพิธีกรรมที่สำคัญๆ ต่างๆ อาทิเช่น การบูชาพ่อปู่หมู่บ้าน การทำบุญหมู่บ้าน การบูชาผี เจ้าที่เจ้าทาง เป็นต้น ซึ่งพิธีกรรมความเชื่อต่างๆเหล่านี้ ประชาชนเชื่อกันว่าถ้าบูชาจะทำให้หาย จากโรคร้ายไข้เจ็บ และไม่มีอุบัติเหตุต่างๆเกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน ชุมชนอยู่อย่างสงบสุข และเป็นการบูชาผี บ้านผีเรือนผีป่า เจ้าที่ เจ้าทางให้ช่วยดูแลปกป้องรักษาพื้นที่ ให้อยู่เย็นเป็นสุข ดูแลคุ้มครองสิ่งมีชีวิตทุกสรรพสิ่งให้ ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ

ความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆเหล่านี้จะมีการจัดขึ้นเกือบทุกปี และยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของ ประชาชนอีกอย่างหนึ่ง ทำให้ประชาชนมีความรัก ความ สามัคคี หมู่บ้านและชุมชนมีความสงบสุข

ภาพที่...44 ศาลเจ้าที่บริเวณหนองท่าบ

4.1.11 วัฒนธรรม

4.1.11.1 ภาษา

ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งจะมีภาษาที่แตกต่างกันไป ซึ่งในแต่ละภาษานั้นจะมีสำเนียงที่มีลักษณะเฉพาะ และมีจุดเด่น ซึ่งประกอบไปด้วยภาษาต่างๆ ดังนี้

1. ภาษาไทยกลาง เป็นภาษาที่มีการใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้คนที่ยังไม่รู้จักกันดี หรือไม่สนิทสนมกัน
2. ภาษาเขมร เป็นภาษาที่ประชาชนในพื้นที่นิยมพูดกันมากที่สุด เพราะแต่เดิมประชาชนในพื้นที่นี้อพยพมาจากประเทศกัมพูชาแล้วมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บริเวณนี้ และมีการปรับสำเนียงตามยุคตามสมัย จนกลายเป็นภาษาไทยเขมรในปัจจุบัน
3. ภาษาล้านนอย เป็นภาษาซึ่งนิยมพูดกันอย่างแพร่หลายในพื้นที่รอบนอกใกล้กับชายแดนจังหวัดสุรินทร์

4.1.11.2 การแต่งกาย

ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งจะมีลักษณะการแต่งกายคล้ายกับประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งเอกลักษณ์การแต่งกายที่เป็นจุดเด่นของชุมชนจะไม่มีให้เห็น ซึ่งการแต่งกายนั้นจะมีการแต่งกายที่เป็นไปตามอายุของแต่ละบุคคล และตามความชอบของคนนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการแต่งกายที่มีลักษณะคล้ายๆกัน ตามวัยของคนกลุ่มนั้นๆ

ภาพที่...45 การแต่งกายของชาวบ้าน

4.1.11.3 อาหาร

ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งจะมีการหาอาหารตามแหล่งธรรมชาติ เช่น การออกหาปลาตามลำน้ำ บึงต่างๆ การจับปู หากบ การเข้าป่าหาของป่ามาเป็นอาหาร รวมถึงการซื้อกับข้าวสำเร็จรูปจากร้านค้า หรือการซื้อสินค้าจากตลาดมาประกอบอาหารเอง ซึ่งลักษณะความเป็นอยู่ของแต่ละบ้านจะแตกต่างกันไป ตามความสะดวก เพราะบางครอบครัวมีภารกิจที่เร่งรีบก็อาจจะซื้อกับข้าวเก็บไว้ บางครอบครัวก็มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ไว้ประกอบอาหารเอง ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับฐานะของครอบครัวนั้นๆ ด้วย

4.1.11.4 ที่พักอาศัย

ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งจะมีการสร้างที่พักอาศัยที่มีลักษณะคล้ายกับบ้านเรือน โดยทั่วไป ซึ่งอาจจะมีการแบบครึ่งตึกครึ่งไม้ หรือปูนทั้งหลัง บางหลังก็เป็นบ้านสองชั้น บางหลังก็เป็นบ้านชั้นเดียว ซึ่งการออกแบบจะเป็นไปตามความต้องการของเจ้าของบ้าน ซึ่งปัจจุบันมีการรื้อบ้านหลังเก่า แล้วสร้างบ้านหลังใหม่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสไตล์บ้านหลังใหม่นั้นจะมีเอกลักษณ์เหมือนบ้านโดยทั่วไป แต่ก็ยังมีบ้านหลังเก่าๆ หลงเหลืออยู่ ซึ่งเมื่อมองดูแล้วจะรู้สึกให้ความเป็นอีสาน มีความโดดเด่น แต่ก็ไม่รู้ว่าจะสามารถอยู่ต่อได้อีกนานเท่าไร เพราะมีการรื้อทิ้งไปตามกาลเวลา

ภาพที่...46 บ้านแบบใหม่

ภาพที่...47 บ้านแบบเก่า

4.1.11.5 ประเพณีวัฒนธรรม

เขตเทศบาลตำบลหนองเต็ง เป็นพื้นที่ ที่เป็นแนวอารยธรรมขอมโบราณ จึงทำให้ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆมีลักษณะที่คล้ายกับประเทศกัมพูชา ทั้งสำเนียง ภาษาและความเป็นอยู่ ซึ่งประเพณีที่สำคัญของเทศบาลตำบลหนองเต็ง ประกอบด้วย ประเพณีเช่นไหว้บรรพบุรุษ (แซน โคนตา) ประเพณีปล่อยโคมบ้านโนนแดง ประเพณีบุญบั้งไฟบ้านจาน เป็นต้น

4.1.13 การศึกษา

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเป็นพื้นที่ ที่มีเด็กมากพอสมควร ฉะนั้นจึงมีโรงเรียนในเขต หมู่บ้านต่างๆ ตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กๆ มีการศึกษา สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการที่จะเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะ เพื่อที่จะได้มีความรู้พื้นฐานในการใช้ชีวิต การเรียนต่อ หรือประกอบอาชีพต่อไป สถานศึกษาหรือโรงเรียนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งที่เป็นของภาครัฐมีทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบไปด้วยโรงเรียนต่างๆ ดังนี้

4.1.13.1 โรงเรียนบ้านหนองเต็ง เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 421 คน มีห้องเรียน 14 ห้อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.1.13.2 โรงเรียนบ้านโนนแดง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 99 คน มีห้องเรียน 6 ห้อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.1.13.3 โรงเรียนบ้านกุดใหญ่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียน 15 คน มีห้องเรียน 4 ห้อง เป็นโรงเรียนที่คาดว่าจะถูกยุบในอีกไม่นาน

4.1.13.4 โรงเรียนบ้านละนูน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 62 คน มีห้องเรียน 6 ห้อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.1.13.5 โรงเรียนบ้านชำแระ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 20 คน มีห้องเรียน 6 ห้อง เป็นโรงเรียนที่คาดว่าจะถูกยุบในอีกไม่นาน

4.1.13.6 โรงเรียนบ้านจาน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 72 คน มีห้องเรียน 6 ห้อง

4.1.13.7 โรงเรียนบ้านหนองเหล็ก เป็นโรงเรียนขนาดเล็กเปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 58 คน มีห้องเรียน 6 ห้อง

4.1.13.8 โรงเรียนบ้านเสม็ด (สามัคคีราษฎร์วิทยาคาร)เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 274 คน มีห้องเรียน 11 ห้อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.1.13.9 โรงเรียนวัดหนองตะครอง เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอน

ระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 312 คน มีห้องเรียน 11 ห้อง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

นอกจากโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขยายโอกาสแล้วยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมทั้งหมดอีก 5 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์เด็กวัดจตุรราษฎร์บำรุง ศูนย์เด็กวัดบ้านโนนแดง ศูนย์เด็กวัดบ้านหว้า ศูนย์เด็กวัดปทุมคงคา และศูนย์เด็กวัดพรหมรัตนวาราม

4.1.14 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีทั้งหมด 2 แห่ง ที่หนึ่งตั้งอยู่ที่บ้านหนองเต็ง ส่วนแห่งที่สองจะตั้งอยู่ที่บ้านหว้าได้ เหตุที่มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพสองแห่ง เพราะเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีพื้นที่ ที่กว้าง ฉะนั้นเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดูแลสุขภาพทางการจึงมีการตั้ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่งดังกล่าว

ภาพที่...48 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านหว้า

ภาพที่...49 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพหนองเต็ง

4.1.15 กลุ่มอาชีพในชุมชน

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเป็นพื้นที่ ที่มีการจัดตั้งกลุ่มประกอบอาชีพต่างๆ มากพอสมควร ทั้งกลุ่มอาชีพเก่า และกลุ่มอาชีพใหม่ ซึ่งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ นั้นมีทั้ง กลุ่มที่จดทะเบียน และกลุ่มที่ไม่ได้จดทะเบียน แต่ก็มีหลายกลุ่มที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ มีการยุบกลุ่มลง แต่ก็ยังมีกลุ่มอาชีพที่ยังรวมกลุ่มกันอยู่และมีความเข้มแข็งจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ คือ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ หมู่ 15 กลุ่มทอเสื่อกกหมู่ 1 กลุ่มแปรรูปอาหารเช่น ขนมนางเล็ด หมู่ 14 กลุ่มทอผ้าไหมสีธรรมชาติหมู่ 7 กลุ่มทอผ้าฝ้ายหมู่ 15 กลุ่มทอผ้าไหมยกดอกหมู่ 5 กลุ่มเลี้ยงไส้เดือน หมู่ 15 เป็นต้น ซึ่งกลุ่มอาชีพเสริมต่างๆ เหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในแต่ละปีมากพอสมควร

4.1.16 สภาพทางเศรษฐกิจ

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเป็นพื้นที่ ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการทำการเกษตร การปศุสัตว์ รวมถึงการประกอบอาชีพเสริมต่างๆ เช่น การรับจ้าง ในโรงงาน การทำธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น ซึ่งประชาชนในแต่ละครัวเรือนจะสามารถมีรายได้ในการเลี้ยงดูครอบครัวได้เป็นอย่างดี การประกอบอาชีพของคนในเขตพื้นที่โคกกลางนั้นจะประกอบไปด้วยอาชีพต่างๆ ดังนี้

4.1.16.1 อาชีพเกษตรกรกรรม

อาชีพเกษตรกรกรรมเป็นอาชีพที่คนในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งนิยมทำมากที่สุดเพราะมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีน้ำชลประทาน จึงเหมาะต่อการทำการเกษตร รวมทั้งมีสภาพดินดีสามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด จึงทำให้ประชาชนนิยมปลูกพืชทำการเกษตรเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะข้าว รายได้ของในแต่ละครัวเรือนที่ปลูกพืช ไม่ว่าจะเป็น ข้าว อ้อย หรือพืชผักสวนครัว จะมีรายได้ที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการมีจำนวนที่นา ที่ไร่ ว่ามีมาก หรือมีน้อย แต่เฉลี่ยแล้วประชาชนที่ทำการเกษตรจะมีรายได้อยู่ที่ 50,000 – 300,000 บาท ต่อปี

4.1.16.2 อาชีพปศุสัตว์

อาชีพปศุสัตว์เป็นอาชีพที่ประชาชนนิยมทำเป็นอาชีพเสริมจากการทำการเกษตร ซึ่งสัตว์ที่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางนิยมเลี้ยงมากที่สุดประกอบด้วย โค สุกร เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์เหล่านี้เป็นการเสริมรายได้ให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี

รายได้ของการทำการปศุสัตว์จะมีรายได้ที่แตกต่างกันไปชนิดของสัตว์ คือ

สุกร	จะมีราคาอยู่ที่ 3000 – 4000 บาท ต่อตัว
โค/กระบือ	จะมีราคาอยู่ที่ 9,000 – 100,000 บาท ต่อตัว

จะเห็นได้ว่าสัตว์แต่ละประเภทสามารถที่จะสร้างรายได้ให้กับประชาชนมากพอสมควร แต่ผู้ทำการปศุสัตว์เองก็ต้องมีงบประมาณที่จะลงทุนเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เหล่านี้ และต้องดูแลอย่างดีเพื่อที่จะไม่ให้เกิดทุนจากการทำการปศุสัตว์

ภาพที่..50 การเลี้ยงโคในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล

4.1.16.3 อาชีพรับจ้างทั่วไป

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีประชาชนจำนวนมากที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตร หรือไม่มีงานทำก็จะไปรับจ้างเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว โดยการออกไปรับจ้างงานทั่วไป เช่น ก่อสร้าง หรือเข้าไปทำงานในโรงงาน ซึ่งเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีโรงงานตั้งอยู่ 11 แห่ง

อาชีพรับจ้างทั่วไปนั้นจะมีรายได้อยู่ที่ 200 – 400 บาทต่อวัน หากเป็นช่างที่มีฝีมืออัตราเงินตอบแทนก็ยิ่งสูง ตามความสามารถของในแต่ละคน

นอกจากอาชีพข้างต้นทั้ง 3 ประเภทแล้ว ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีกเช่น อาชีพรับราชการซึ่งมีส่วนน้อยมากเพราะข้าราชการหรือพนักงานที่เข้ามาทำงานในสถานที่ราชการในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง ส่วนมากจะมาจากพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ใช่ประชาชนของตำบลโคกกลาง แต่ก็มีส่วนที่เป็นประชาชนของตำบลโคกกลาง ซึ่งจะมีเงินเดือนประจำ อยู่ที่ประมาณ 8,000 – 40,000 บาท ต่อเดือน

4.1.16.4 การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรม

การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีผู้ประกอบการทำการธุรกิจเป็นจำนวนมาก ประกอบไปด้วย

1. โรงงาน เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีโรงงาน 11 แห่ง คือ ที่มีการจ้างงานให้กับผู้ที่มีฝีมือและงานแรงงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้จากความสามารถของตนเองถึงวันละ 200 – 400 บาทต่อวัน ทำให้มีเงินหมุนเวียนในชุมชนมีการซื้อขายสินค้าจากเงินตอบแทนที่ได้อยู่ทุกวันอย่างต่อเนื่องทำให้เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีความมั่นคงประชาชนมีความสุข

2. โรงสี เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเป็นพื้นที่ ที่มีการปลูกข้าวมาพอสมควร ภายในหมู่บ้านต่างๆ จึงมีการตั้งโรงสีเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะรองรับข้าวเปลือกที่ชาวบ้านจะนำเข้ามาสีเป็นข้าวสาร ซึ่งในเทศบาลตำบลหนองเต็งมีโรงสีทั้งหมด 30 แห่ง จาก 18 หมู่บ้าน ซึ่งมีเพียงพอต่อการที่จะนำข้าวมาสี ข้าวที่นำมาสีในแต่ละครั้งจะมีจำนวนมากโดยเฉพาะในฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งผู้ที่รับสีข้าวจะมีการเก็บข้าวสารไว้ส่วนหนึ่งแต่ไม่มากนักเพื่อเป็นค่าไฟ รวมถึงค่าแรงในการสีข้าว แต่บางโรงสีจะเก็บเป็นเงิน กระสอบละ 100 บาท เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่รับสีข้าวจะได้รับรายได้จากการนำรำข้าวไปขาย ในการสีแต่ละครั้งจะได้รำข้าวมากพอสมควร ถ้านำไปขายหรือมีคนมาซื้อ จะอยู่ที่ปีปละ 20 – 30 บาท รำข้าวที่ได้ก็จะนำไปเลี้ยงสัตว์หรือนำไปเป็นส่วนประกอบในการเพาะปลูกพืช เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เป็นต้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของอาชีพในชุมชนเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

3. ร้านค้าทั่วไป เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก และมีประชากรมากพอสมควร จึงมีผู้นำสินค้ามาขายในหมู่บ้านเปิดเป็นร้านค้าของขายเบ็ดเตล็ดทั่วไป เช่น อาหาร ขนม สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งมีร้านค้าขายของทั้งหมด 82 แห่ง จาก 18 หมู่บ้าน จะเห็นได้ว่ามีร้านค้ามากพอสมควร แสดงว่า ประชาชนให้การตอบรับและอุดหนุนร้านค้ามากกว่าที่จะเข้าไปในตัวอำเภอเพื่อที่จะซื้อมาใช้เอง ร้านค้าบางแห่งมีการนำสินค้ามาจำหน่ายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เช่น การนำกับข้าวมาขาย เพื่อความสะดวกของประชาชนที่มี

ชีวิตแบบเร่งรีบ การนำสินค้าตามเทศกาลต่างๆ มาจำหน่าย เช่น เมื่อใกล้ถึงเทศกาลสงกรานต์ มีการนำป็นชนิดนำมาขาย เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีสินค้าทั่วไปที่ขายให้กับประชาชนที่ต้องการของร้านค้าในแต่ละจะมีรายได้ที่แตกต่างกันไปตามสินค้าที่นำมาจำหน่าย ซึ่งในแต่ละวันจะจำหน่ายได้วันละ 800 – 5,000 บาท

4.1.16.5 รายจ่ายของประชาชน

ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งส่วนมากจะมีรายจ่ายที่คล้ายๆ กัน ซึ่งรายจ่ายต่างๆ เหล่านี้ ประกอบไปด้วย

1. ค่าเล่าเรียนบุตร ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งที่มีบุตรต่างก็ต้องการเงินเพื่อที่จะส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวที่มีบุตร เรียนในระดับอุดมศึกษาเพราะต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลา ถ้าหากครอบครัวไหนมีบุตรมาก ก็ต้องการเงินมาก รายได้ที่ได้มาอาจจะไม่พอ จึงมีการไปกู้เงินทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อที่จะนำมาส่งบุตรหลานให้ได้เรียนหนังสือเพื่อที่จะนำไปเป็นความรู้ในการหางานทำแล้วกลับมาเลี้ยงดูพ่อแม่ในอนาคตข้างหน้าต่อไป

2. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างทั่วไป ต่างก็ต้องมีค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเกษตรกรต้องมีค่าใช้จ่ายหลายอย่างเช่น ค่าปุ๋ย ค่ารถไถ ค่ารถเกี่ยว ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เสียหาย ในแต่ละปีจะมีค่าใช้จ่ายเหล่านี้อย่างน้อย ปีละประมาณ 50,000 บาทต่อปีเป็นอย่างต่ำ ทำให้รายได้ที่ได้มามักจะไม่เพียงพอเพราะมีรายจ่ายที่สูงตามมา

3. ค่าใช้จ่ายเพื่อความเป็นอยู่ในครอบครัว ในแต่วันคนในครอบครัว ต้องกิน ต้องใช้ ซึ่งในแต่ละครัวเรือนจะมีรายจ่ายในส่วนนี้ที่แตกต่างกันไป

4.2.4 ครั้วเรือนและประชากร

ตารางแสดงจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน และประชากรที่อาศัยอยู่จริง (ปี พ.ศ. 2558)

หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่	หมู่
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
974	656	884	530	597	849	635	680	562	450	318	436	867	683	529	232
557	409	456	286	377	440	369	338	350	263	161	227	478	430	300	123

ที่มา : โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกกลาง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านโกรกประดู่

☉ ประชากรทั้งหมด

⊘ ประชากรอาศัยอยู่จริง

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าจำนวนประชากรทั้งหมดที่อาศัยอยู่จริง กับ จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ตามทะเบียนบ้านมีตัวเลขที่แตกต่างกันพอสมควร ประชากรตามทะเบียนบ้านมีทั้งหมด 9,882 คน แต่ประชากรที่อาศัยอยู่จริงมีเพียงแค่ 5,564 คน

ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จริงส่วนมากจะเป็นเด็ก วัยเรียน วัยกลางคน และผู้สูงอายุ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่เหลือจะมีการออกไปหางานทำที่ต่างจังหวัด หรือไปอาศัยอยู่ในพื้นที่อื่น โดยที่ยังมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางอยู่

ภาพที่...52 ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

4.2.5 การคมนาคม

การคมนาคมในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง มีสภาพที่ง่ายต่อการเดินทางเพราะเป็นพื้นที่ มีถนนหลายเส้นประชาชนสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งถนนที่ประชาชนนิยมเดินทางกันอย่างแพร่หลาย และสะดวกต่อการเดินทาง มีถนนเส้นต่างๆ ดังนี้

4.2.5.1 ถนนเส้น ลำปลายมาศ – นางรอง ตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านโคกกลางน้อย บ้านโคกกลาง บ้านกวางงอยพัฒนา และ บ้านกวางงอย

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนลาดยาง สองเลน และสี่เลนได้มาตรฐาน ไม่มีส่วนไหนที่ชำรุด หรือเป็นหลุมเป็นบ่อ รถทุกชนิดสามารถวิ่งได้

- มีการจราจร ที่ไม่ค่อยคับคั่งมาก รถสามารถวิ่งไปมาได้สะดวก แต่จะติดขัดเฉพาะช่วงที่มีเทศกาลเท่านั้น

- คนที่สัญจรส่วนมากจะเป็นประชาชนในพื้นที่ ที่จะไปติดต่อทำธุระในตัวอำเภอหรือสถานที่ต่างๆ รวมทั้งประชาชนต่างพื้นที่ที่ขับรถโดยสารจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ซึ่งคนสัญจรส่วนมากจะประกอบอาชีพต่างๆ แตกต่างกันไป เช่น ข้าราชการ ลูกจ้าง เกษตรกร เป็นต้น

- มีรถประจำทางวิ่งผ่าน เป็นรถสองแถวเล็กสีส้ม วิ่ง 2 รอบ ต่อวัน วิ่งจาก อำเภอ นางรอง ไป อำเภอลำปลายมาศ ระยะทาง 42 กม.

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นประชาชนโดยทั่วไปที่ไม่มีรถส่วนตัว ไปติดต่อทำธุระในตัวอำเภอทั้งสองแห่ง

ภาพที่...53 ถนนเส้นลำปลายมาศ – นางรอง

4.2.5.5 ถนนเส้น หนองขวาง – บ้านขามตำบลฝ้ายไทรินทร์ ตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านกวางงอยจากนั้นจะเข้าสู่บ้านขามเขตตำบลฝ้ายไทรินทร์

- สภาพโดยทั่วไปของถนน เป็นถนนคอนกรีต และถนนดินหินคลุก
- มีการจราจรที่ไม่ค่อยคับคั่ง ไม่ค่อยมีรถสัญจรไปมา
- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นประชาชนในพื้นที่ ที่จะไปทำไร่ ทำนา หรือเดินทางไปติดต่อต่างหมู่บ้าน
- ไม่มีรถประจำทางวิ่งผ่าน

ภาพที่...57 ถนนเส้นหนองขวาง – บ้านขาม

4.2.6 การประปา

เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีประปาทั้งหมด 12 แห่ง ประกอบด้วย

4.2.6.1 ประปาบ้านโกรกประตู

- สภาพของประปา เป็นถังสูงรูปเขมเปนทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพที่เก่า แต่ก็ยังสามารถใช้งานได้

- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำใต้ดินไปเก็บไว้ในถังเหล็ก

- เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเก็บไว้

- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้ไม่เพียงพอแต่สามารถเก็บน้ำได้ไม่มากฉะนั้นจึงต้องมีการสูบน้ำขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา

- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านโกรกประตู บ้านไทรงาม และบ้านร่มเย็น

- สามารถจุน้ำได้อยู่ที่ประมาณ 20,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้น้ำประปาประมาณ 70 หลังคาเรือน ส่วนที่เหลือมีการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้เอง เพราะน้ำประปาผลิตได้ไม่เพียงพอ

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะประชาชนมีการติดตั้งปั้มน้ำเพื่อสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เอง

ภาพที่...58 สถานที่ตั้งประปาบ้านโกรกประตู

4.2.6. 2 ประปาบ้านหนองโดนน้อย

- สภาพของประปา เป็นถังสูงทำจากคอนกรีต เเสริมเหล็ก
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำจากสระเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินและน้ำในสระขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ แต่สามารถเก็บน้ำได้ไม่มาก ฉะนั้นจึงต้องมีการสูบน้ำ

ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา

- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านหนองโดนน้อย
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 30 ลบ.ม หรือ ประมาณ 30,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้

น้ำประปาประมาณ 127 หลังคาเรือน

ภาพที่...59 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองโดนน้อย

4.2.6.3 ประปาสำนักสงฆ์วัดป่าบ้านดอนลอย

- สภาพของประปา เป็นถังสูงทำจากคอนกรีต เเสริมเหล็ก
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำใต้ดินเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ แต่สามารถเก็บน้ำได้ไม่มาก ฉะนั้นจึงต้องมีการสูบน้ำ

ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา

- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปา คือ ประชาชนบ้านดอนลอย
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 30 ลบ.ม หรือ ประมาณ 30,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้

น้ำประปาประมาณ 118 หลังคาเรือน

ภาพที่...60 สถานที่ตั้งประปาบ้านดอนลอย

4.2.6.4 ประปาบ้านหนองผักทอง

- สภาพของประปา เป็นถังสูงทรงกลม ขอบเหลี่ยม มีสภาพที่เก่า
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำจากสระน้ำเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำได้ดินขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ แต่สามารถเก็บน้ำได้ไม่มาก ฉะนั้นจึงต้องมีการสูบน้ำ

ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา

- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปา คือ ประชาชนบ้านหนองผักทอง
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 12 ลบ.ม หรือ ประมาณ 12,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้

น้ำประปาประมาณ 110 หลังคาเรือน

ภาพที่...61 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองผักทอง

4.2.6.5 ประปาบ้านหนองพลวง

- สภาพของประปา เป็นโครงเหล็กตั้งสูงแล้วมีถังพลาสติกขนาดใหญ่ จำนวน 4 ถังตั้งไว้ สภาพของประปายังไม่ได้มาตรฐานพอสมควร เพราะเป็นประปาที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างขึ้นมา ซึ่งสภาพของน้ำยังไม่สะอาดเท่าที่ควร แต่ก็ยังสามารถใช้ได้

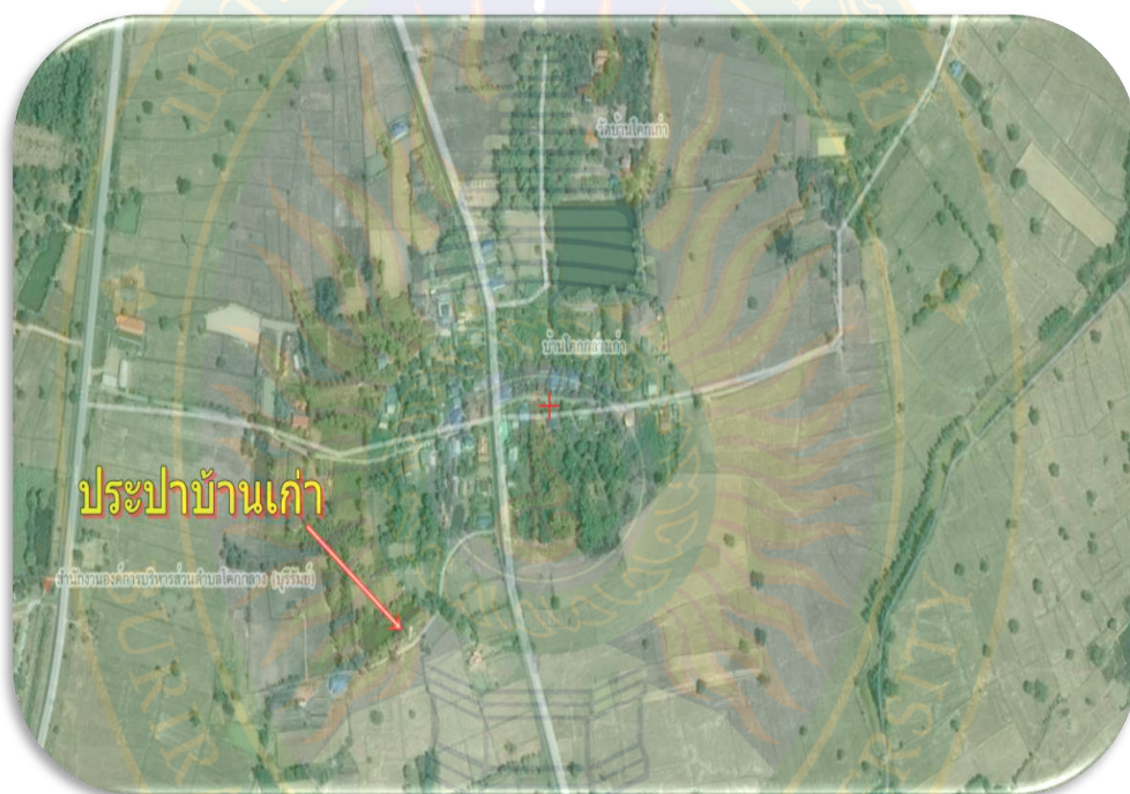
- ลักษณะการเก็บน้ำ มีการเก็บน้ำไว้ในถังพลาสติกที่ตั้งอยู่บนโครงเหล็ก
- น้ำที่นำมาใช้มีการสูบมาจากลำน้ำมาศ
- แต่ละปีมีน้ำใช้เพียงพอ เพราะมีการสูบขึ้นมาไว้ตลอดเวลา
- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านหนองพลวงทุกหลังคาเรือน
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 10 ลบ.ม หรือ ประมาณ 10,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้ น้ำประปาประมาณ 88 หลังคาเรือน

ภาพที่...62 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองพลวง

4.2.6.6 ประปาบ้านเก่า

- สภาพของประปา เป็นถังสูงทำจากคอนกรีต เเสริมเหล็ก
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำใต้ดินเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำในสระขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ
- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านเก่า
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 30 ลบ.ม หรือ ประมาณ 30,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้
น้ำประปาประมาณ 61 หลังคาเรือน

ภาพที่...63 สถานที่ตั้งประปาบ้านเก่า

4.2.6.7 ประปาบ้านจี้ต๋น

- สภาพของประปา เป็นถังสูงรูปแฉมแปนทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพที่ใหม่ ใช้งานได้ดี
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำเข้าใต้ดิน ไปเก็บไว้ในถังเหล็ก
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ
- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านใหม่จี้ต๋น และบ้านจี้ต๋น
- สามารถจูนน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 20 ลบ.ม หรือ ประมาณ 20,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้
น้ำประปาประมาณ 270 หลังคาเรือน
- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะประชาชนมีการติดตั้งปั้มน้ำเพื่อสูบน้ำบาดาล
ขึ้นมาใช้เอง

ภาพที่...64 สถานที่ตั้งประปาบ้านใหม่จี้ต๋น

4.2.6. 8 ประปาบ้านโคกกลาง

- สภาพของประปา เป็นถังสูงรูปเขมเปนทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพที่ใหม่ ใช้งานได้ดี
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบเข้าจากสระเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ
- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านโคกกลาง
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 20 ลบ.ม หรือ ประมาณ 20,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้
น้ำประปาประมาณ 217 หลังคาเรือน

ภาพที่...65 สถานที่ตั้งประปาบ้านโคกกลาง

4.2.6.9 ประปาบ้านกวางอย

- สภาพของประปา เป็นถังสูงรูปเขมเปนทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพที่ใหม่ ใช้งานได้ดี
- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบเข้าจากน้ำสระเข้าไปเก็บไว้ในถัง
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ
- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปาคือ ประชาชนบ้านกวางอย และ

บ้านกวางอยพัฒนา

- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 20 ลบ.ม หรือ ประมาณ 20,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้ น้ำประปาประมาณ 130 หลังคาเรือน

ภาพที่...66 สถานที่ตั้งประปาบ้านกวางอย

4.2.6.10 ประปาบ้านหนองขวาง

- สภาพของประปา เป็นถังสูงทรงกลมขอบเหลี่ยมทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพที่เก่า แต่ก็ยังสามารถใช้งานได้

- ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำเข้าใต้ดินไปเก็บไว้ในถังเหล็ก
- เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเก็บไว้
- แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ แต่สามารถเก็บน้ำได้ไม่มาก ฉะนั้นจึงต้องมีการสูบน้ำ

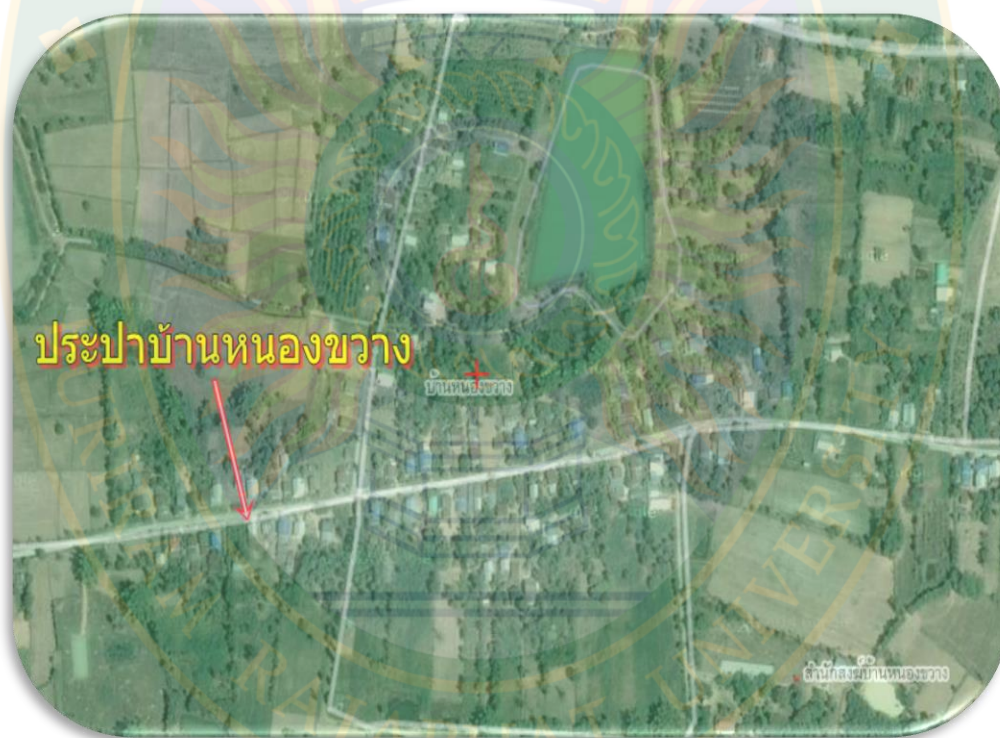
ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา

- ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปา คือ ประชาชนบ้านหนองขวาง
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 12 ลบ.ม หรือ ประมาณ 12,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้

น้ำประปาประมาณ 110 หลังคาเรือน

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะประชาชนมีการติดตั้งปั้มน้ำเพื่อสูบน้ำบาดาล

ขึ้นมาใช้เอง

ภาพที่...67 สถานที่ตั้งประปาบ้านหนองขวาง

4.2.6.11 ประปา บ้านโคกกลางน้อย

- ยังใช้งานได้ดี
- สภาพของประปา เป็นถังสูงทรงกลมขอบเหลี่ยมทำจากเหล็กทั้งหมด มีสภาพ
  - ลักษณะการเก็บน้ำ โดยสูบน้ำใต้ดินไปเก็บไว้ในถังเหล็ก
  - เอน้ำมาจากการสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเก็บไว้
  - แต่ละปีมีน้ำมีน้ำใช้เพียงพอ
  - ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากน้ำประปา คือ ประชาชนบ้านโคกกลางน้อย
  - สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 12 ลบ.ม หรือ ประมาณ 12,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้
- น้ำประปาประมาณ 97 หลังคาเรือน

ภาพที่...68 สถานที่ตั้งประปาบ้านโคกกลางน้อย

4.2.6.12 ประปา บ้านตำโรง

- สภาพของประปา เป็นโครงเหล็กตั้งสูงแล้วมีถังพลาสติกขนาดใหญ่ จำนวน 4 ถังตั้งไว้ สภาพของประปายังไม่ได้มาตรฐานพอสมควร เพราะเป็นประปาที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างขึ้นมา ซึ่งสภาพของน้ำยังไม่สะอาดเท่าที่ควร แต่ก็ยังสามารถใช้ได้

- ลักษณะการเก็บน้ำ มีการเก็บน้ำไว้ในถังพลาสติกที่ตั้งอยู่บนโครงเหล็ก
- น้ำที่นำมาใช้มีการสูบน้ำใต้ดินและน้ำสระขึ้นมา
- มีน้ำใช้ไม่เพียงพอในเขตบ้านตำโรง มีการเปิดน้ำช่วงเช้า และช่วงบ่าย ครั้งละ 3 ชม.
- สามารถจุน้ำสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 10 ลบ.ม หรือ ประมาณ 10,000 ลิตร มีประชาชนที่ใช้

น้ำประปาประมาณ 60 หลังคาเรือน

- ส่วนประชาชนที่เหลือมีการตักน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เอง

นอกจากนั้นประชาชนบ้านตำโรงที่อยู่ทางหลัง โรงเรียนปัญญาคมมีน้ำบาดาลใช้จากการทำฝ้าป่าสามัคคีมาร่วมกันก่อสร้างบ่อน้ำประปาขนาดเล็กเพื่อให้ประชาชนประมาณ 40 หลังคาเรือนได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งมีกำลังการผลิตอยู่ที่ประมาณ 8 ลบ.ชม. หรือประมาณ 8,000 ลิตร

ภาพที่...69 สถานที่ตั้งประปาบ้านตำโรง

4.2.7 ไฟฟ้า และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

4.2.7.1 ไฟฟ้า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนในแต่ละเดือนครัวเรือนต่างๆมีค่าไฟเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 0 – 1,000 ต่อเดือน และในพื้นที่มีไฟฟ้าส่องสว่างตามพื้นที่ถนนเพียงพอ แต่ก็ขาดบ้างในบางจุดซึ่งจะมีการเร่งพัฒนาตามงบประมาณเป็นรายปีต่อไป

4.2.7.2 พื้นที่ ที่เป็นจุดเสี่ยง ที่จะเกิดอันตรายที่เกิดจากการใช้รถ ใช้ถนนในยามค่ำคืน หรือจุดเสี่ยง ที่จะเป็นการก่ออาชญากรรมจุดสำคัญๆ มีทั้งหมด 7 จุดใหญ่ ประกอบด้วย

1. ทางแยกบ้านโคกกลางเส้นเข้าบ้านเก่า พื้นที่นี้ถือว่าเป็นจุดอันตรายจากการใช้รถใช้ถนนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นถนนแยกจากถนนสายรองสู่ถนนเส้นหลัก มีรถสัญจรมาก และไม่มีป้ายติดเพื่อเตือนผู้ใช้รถใช้ถนนให้ระมัดระวังที่ดีพอ

ภาพที่...70 ทางแยกถนนบ้านโคกกลางเข้าบ้านเก่า

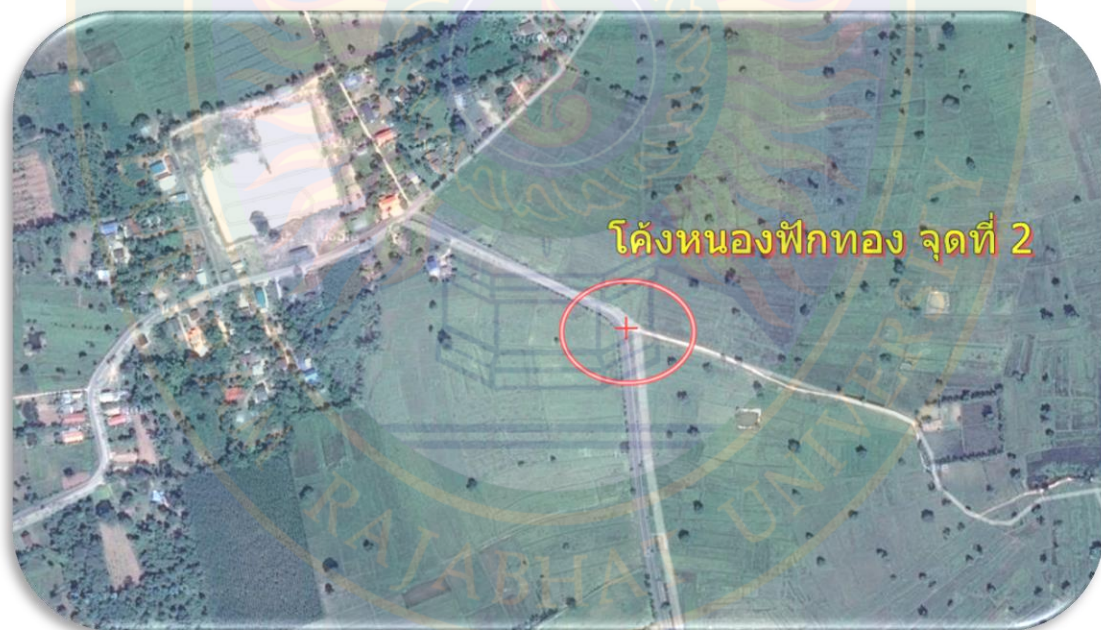
2. โค้งหนองฟักทอง เป็นบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยที่สุด เพราะเป็น โค้งหักศอก และเป็นจุดบอด ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่ง โค้งหนองฟักทองเป็นโค้งที่มีอยู่หลายโค้ง และผู้ใช้รถใช้ถนนชอบขับรถด้วยความรวดเร็วจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง

โค้งที่ 1

ภาพที่...71 โค้งหนองฟักทอง จุดที่ 1

โค้งที่ 2

ภาพที่...72 โค้งหนองฟักทอง จุดที่ 2

3. สามแยกโกรกประดู่ เป็นสามแยกที่มีการสัญจรของประชาชนน้อยมาก และมักจะเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งเนื่องจากเป็นมุมวัด ไม่สามารถมองเห็นได้สะดวก จึงก่อให้เกิดอุบัติเหตุเป็นประจำ

ภาพที่...73 ทางแยกวัดบ้าน โกรกประดู่

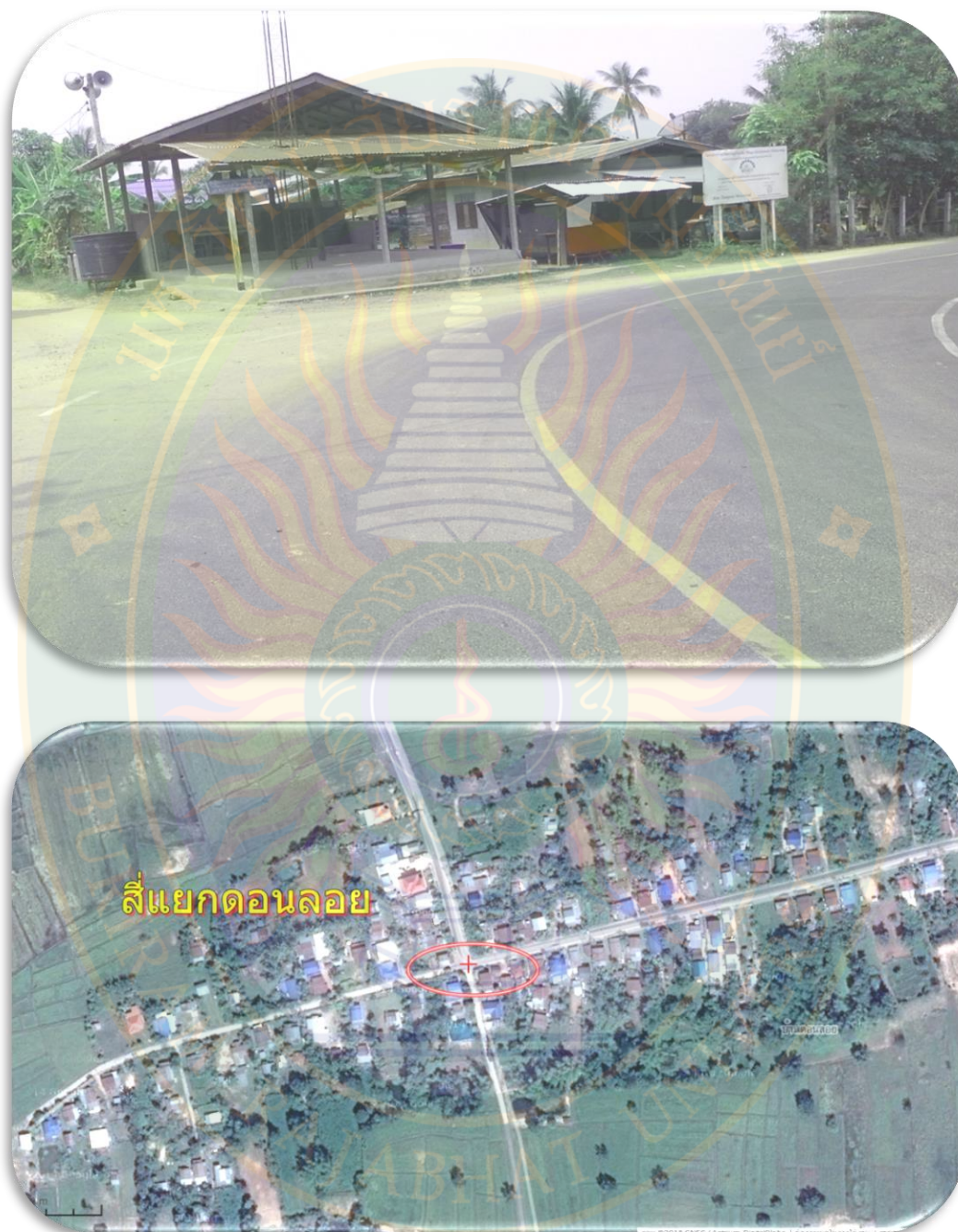

4. โคมิ่งโกรกประดู่ เป็น โคมิ่งหักศอก และมักเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งกับผู้ขับขี่ด้วยความประมาทและผู้ที่ไม่ชำนาญเส้นทาง และมีไฟฟ้าส่องสว่างที่ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร

ภาพที่...74 โคมิ่งโกรกประดู่

5. สี่แยกดอนลอย เป็นสี่แยกระหว่างถนนลาดยางและถนนคอนกรีต เป็นแยกที่ต้องใช้ความระมัดระวัง เพราะมีลักษณะเป็นแยกโค้ง และเป็นจุดบอดยากต่อการใช้รถใช้ถนนและมีป้ายเตือนที่ไม่ค่อยชัดเจน ฉะนั้นต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง

ภาพที่..75 สี่แยกดอนลอย

6. สามแยกปัญจคาม เป็นสามแยกระหว่างถนนเส้นรองสองเส้น มีรถสัญจรพอสมควร และไม่มีสัญญาณไฟหรือป้ายจราจรที่แสดงให้เห็นชัดเจน ฉะนั้นผู้ขับรถต้องขับรถด้วยความระมัดระวัง

ภาพที่...76 สีแยกดอนลอย

7. โคมิ่งข้ามสะพานลำน้ํามาศ โคมิ่งนี้เป็นโคมิ่งบนถนนเส้นหลักสายนางรอง –
ลำปลายมาศ เป็นโคมิ่งมุมอับต้องใช้รถด้วยความระมัดระวัง เพราะเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง มีรถสัญจรเป็น
จำนวนมาก และมีไฟฟ้าส่องสว่างที่ไม่เพียงพอ

ภาพที่...77 โคมิ่งสะพานข้ามลำน้ํามาศ

4.2.8 การสื่อสาร

ศูนย์ ICT ตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง ซึ่งมีการตั้งขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนได้เข้าประโยชน์ แต่ศูนย์ ICT อยู่ห่างจากชุมชนและตั้งอยู่ในสถานที่ราชการจึงไม่ค่อยมีประชาชนเข้ามาใช้บริการมากเท่าที่ควร

มีร้านอินเทอร์เน็ต 1 ร้าน ตั้งอยู่บริเวณ บ้านโคกกลาง มีผู้ใช้ ในแต่ละวัน เฉลี่ยประมาณ 5 คนต่อวัน ซึ่งผู้ที่มาใช้บริการส่วนมากจะเป็นเด็กวัยรุ่นที่จะมาใช้บริการในการติดต่อสื่อสาร

ผู้โทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางถือว่าเป็นการบริการการสื่อสารที่ประชาชนไม่ให้การตอบรับ เพราะปัจจุบันมีการสื่อสารโดยโทรศัพท์มือถือที่มีความสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งมีราคาที่ถูกลง จึงทำให้ผู้โทรศัพท์สาธารณะถูกทิ้งร้าง ได้รับความเสียหาย ไม่มีใครดูแล และมีการรื้อถอนกลับไป

จำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล มีประมาณ 500 หมายเลข
มีศูนย์ข้อมูลฉุกเฉิน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง มีทำหน้าที่ ดูแล ป้องกัน และคอยช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

มีที่ FAX 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง

ไม่มีตู้ไปรษณีย์หากประชาชนต้องการส่งของก็เดินทางไปสำนักงานไปรษณีย์อำเภอ

4.2.9 สภาพแวดล้อม

ในแต่ละปีจะมีเหตุการณ์น้ำท่วมเกิดขึ้น สาเหตุที่น้ำท่วม เพราะเขื่อนลำนางรองปล่อยน้ำมาและจากน้ำฝนเมื่อเกิดฤดูมรสุม และในแต่ละปีจะมีเหตุการณ์ฝนแล้งเกิดขึ้น สาเหตุที่ฝนแล้ง ลำห้วย คลองที่กักเก็บน้ำต่างๆตื้นเขินไม่สามารถเก็บน้ำได้มาก

4.2.9.1 ดิน ดินในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางแบ่งออกเป็น 2 สภาพ คือ

1. ดินแล้ง เป็นดินที่อยู่ฝั่งทิศตะวันออกของพื้นที่ ซึ่งเป็นดินแล้งเพราะมีปัญหาเรื่องน้ำที่ไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชที่ต้องการน้ำมาก และสภาพของดินมีสภาพที่แข็งไม่อมน้ำ แต่ก็สามารถปลูกพืชได้โดยเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นพืชที่ชาวบ้านนิยมปลูกเกือบ 100 % ของพื้นที่

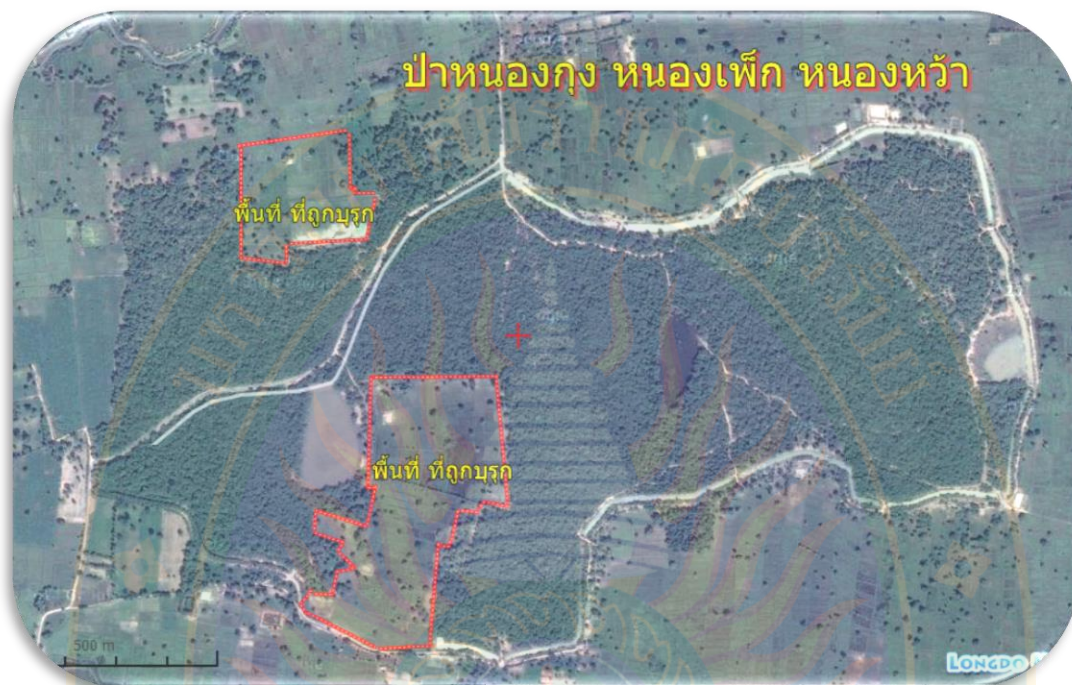
2. ดินน้ำ เป็นดินที่อุ้มน้ำอยู่ฝั่งทิศตะวันตกของพื้นที่ ซึ่งเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีน้ำไหลผ่านและเป็นพื้นที่ราบลุ่มทำให้มีความชุ่มชื้น สามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด ซึ่งพืชที่ชาวบ้านนิยมปลูกมากที่สุดคือ ข้าว และมันสำปะหลัง

ภาพที่...78 สภาพดินเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง
ในฤดูแล้ง

4.2.9.2 พื้นที่ป่า มี 6 แห่ง

1. ป่าหนองกง หนองเพ็ก หนองหว่า อยู่ในเขตพื้นที่บ้านโกรกประคู้ บ้านร่มเย็น บ้านไทรงาม และบ้านหนองโคนน้อย เป็นป่าเต็งรัง ซึ่งกำลังถูกบุกรุกเป็นอย่างมาก มีขนาดพื้นที่ 1,200 ไร่

ภาพที่...79 พื้นที่ป่า หนองกง หนองเพ็ก หนองหว่า

2. ป่าหนองโป่ง มีพื้นที่อยู่ทางตะวันตกของบ้านหนองโคนน้อยเป็นป่าละเมาะ และพรรณไม้ทั่วไปมีขนาดต้นไม้ที่ไม่หนาแน่นมาก มีขนาดพื้นที่ 35 ไร่

ภาพที่...80 พื้นที่ป่าหนองโป่ง

3. ป่าช้า เป็นป่าช้าของวัดโกรกประดู่ มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพรรณต่างๆ มีขนาดพื้นที่ 79 ไร่ 2 งาน

ภาพที่... 81 พื้นที่ป่าช้าวัดโกรกประดู่

4. ป่าโคกตาเผือก เป็นป่าที่มีพรรณไม้ทั่วไป ซึ่งปัจจุบันกำลังมีปัญหาเรื่องที่ดิน ซึ่งพื้นที่ป่าส่วนหนึ่งอยู่ในเอกสารสิทธิ์ของชาวบ้าน ขณะนี้กำลังไกล่เกลี่ยกันอยู่ระหว่างผู้นำกับชาวบ้าน มีขนาดพื้นที่ 750 ไร่

ภาพที่...82 พื้นที่ป่าโคกตาเผือก

5. ป่าจืดัน ตั้งอยู่เขตพื้นที่ของบ้านจืดัน เป็นป่าเบญจพรรณมีขนาดพื้นที่ 43 ไร่

ภาพที่..83 พื้นที่ป่าจืดัน

6. ป่าโคกหีบ เป็นป่าที่มีพรรณไม้ทั่วไป และมีขนาดใหญ่เป็นป่าชุมชนมีการดูแลรักษาและอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีขนาดพื้นที่ 510 ไร่

ภาพที่...84 พื้นที่ป่าโคกหีบ

4.2.9.2 แหล่งน้ำ

การใช้น้ำในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเป็นพื้นที่ ที่มีลำห้วยต่างๆเยอะมาก ประชาชนจึงมี ชีวิตความเป็นอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งน้ำ ทั้งใช้ในการปลูกพืชผักทางการเกษตร หากินตามแหล่งน้ำ และมีกร นำมาใช้ในการอุปโภค บริโภค หรือใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ในแต่ละปีจะมีน้ำเพื่อการเกษตร หรือเลี้ยงสัตว์ไม่ เพียงพอ เพราะลำห้วยต่างๆ มีความตื้นเขินน้ำจะแห้งเร็ว แต่ก็จะมีน้ำฝนเข้ามาได้จังหวะในช่วงที่น้ำกำลัง แห้ง ทำให้ประชาชนมีน้ำใช้ได้ต่อได้ แหล่งน้ำสาธารณะที่สำคัญๆของเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางประกอบไป ด้วย

1. ลำน้ำมาศ เป็นลำน้ำที่มีขนาดใหญ่และมีน้ำไหลผ่านตลอดทั้งปี ซึ่งไหลตัดผ่าน หมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านโคกกลางน้อย บ้านโคกกลาง บ้านสำโรง บ้านหนองพิกทอง และบ้านหนองพลวง

2. ห้วยตาด เป็นห้วยที่มีขนาดไม่ใหญ่มากและมีน้ำที่ไม่สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี ซึ่งไหลตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านหนองพิกทอง บ้านคอนลอย บ้านหนองพลวง และบ้านโกรกประคู้

3. ห้วยศาลา เป็นลำห้วยที่ไหลแยกต่อมาจากห้วยตาดมีขนาดที่ไม่ใหญ่มาก และไม่สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี ซึ่งไหลตัดผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง เฉพาะบ้านโกรกประคู้ แล้วไหลเข้าสู่เขตบ้านห้วยศาลาในพื้นที่ตำบลหนองบัวโคก

4. ห้วยน้อย เป็นลำห้วยขนาดเล็กไหลมาจากลำน้ำมาศและห้วยตาด มีน้ำใช้ปีต่อ ปีไหลผ่านในเขตหมู่บ้านคอนลอย

5. ห้วยคำ เป็นลำห้วยที่มีขนาดปานกลางไม่ใหญ่มาก ไหลแยกมาจากห้วย ตะเคียน สามารถมีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปีเพราะเป็นห้วยที่มีขนาดเล็ก ซึ่งห้วยคำนั้น ไหลผ่านเขตพื้นที่ต่างๆใน ตำบลโคกกลางประกอบด้วย บ้านโกรกประคู้ บ้านไทรงาม บ้านร่มเย็น และบ้านหนองโคนน้อย

6. ห้วยตะเคียน เป็นลำห้วยที่มีขนาดใหญ่มีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี ไหลแยกมาจากลำ น้ำมาศ ซึ่งไหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านหนองพลวง บ้านโกรกประคู้ บ้านไทรงาม บ้านร่มเย็น และบ้านหนองโคนน้อย

7. ห้วยท่าโพธิ์ เป็นลำห้วยที่มีขนาดใหญ่ ไหลแยกมาจากลำน้ำมาศ มีน้ำไหลผ่าน ตลอดทั้งปี ซึ่งไหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง ประกอบด้วย บ้านเก่า บ้านสำโรง และบ้านใหม่จีคุ่น

8. ห้วยลาวตาย เป็นลำห้วยขนาดเล็กไหลแยกมาจากห้วยตาด ไม่สามารถใช้น้ำ ได้ตลอดทั้งปี ซึ่งไหลผ่านหมู่บ้านโกรกประคู้เพียงหมู่บ้านเดียว

นอกจากลำห้วยต่างๆแล้ว ยังมีหนองน้ำที่เป็นหนองน้ำสาธารณะน้อยใหญ่ ประกอบไปด้วย หนองโน หนองโหมง หนองขวาง หนองโป่ง หนองหาด และหนองหีบ เป็นต้น

4.2.10 สภาพสังคมของเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

4.2.10.1 ด้านศาสนา

ประชาชนในชุมชนเขตตำบลโคกกลางส่วนใหญ่นับถือศาสนา พุทธ แต่ก็มีศาสนา คริสต์ และศาสนาอิสลามส่วนหนึ่ง ประมาณไม่ถึง 10 คน พื้นที่ตำบลโคกกลาง มีวัด 9 แห่ง มีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง ประกอบด้วย

1. วัดจตุคามมัชฌิมาราม ตั้งอยู่บ้าน โกกกลาง

วัดจตุคามมัชฌิมารามเป็นวัดประจำตำบล ตั้งอยู่ในชุมชน และเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ มีการเปลี่ยนชื่อจากวัดบ้าน โกกกลาง เป็นวัดจตุคามมัชฌิมาราม เพราะมีหมู่บ้านที่มาทำบุญหรืออยู่ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ซึ่ง จตุแปลว่า 4 จึงมีการเปลี่ยนชื่อเป็นวัดจตุคามมัชฌิมาราม ซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความสนิทชิดใกล้ดำรงไว้ซึ่งความดีงามในพระพุทธศาสนา

2. วัดโกรกประดู่ ตั้งอยู่บ้าน โกรกประดู่

วัดโกรกประดู่ เป็นวัดเก่าแก่ ที่ตั้งอยู่บริเวณมุมทิศเหนือสุดของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตโกรกประดู่ให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญ และจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความเป็นหนึ่ง ประชาชนมีความรักและความสามัคคี

3. พระธาตุหนองพลวง ตั้งอยู่บ้าน บ้านหนองพลวง

วัดพระธาตุหนองพลวงเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ มีประชาชนเข้าไปทำบุญ มีผู้ระดมทุนจากสถานที่ต่างๆ มาสร้างสิ่งก่อสร้างภายในวัด แต่ก็ชอบมีปัญหาระหว่างผู้ที่ดูแลวัดกับผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งมีการก้าวล่วงงานของผู้นำ แต่ความศรัทธาของประชาชนก็ยังเชื่อมั่นและเคารพนับถือ เข้าวัดทำบุญกันอย่างต่อเนื่อง

4. วัดบ้านเก่าพุทธรักษา ตั้งอยู่บ้านเก่า

วัดบ้านเก่าพุทธรักษา ที่ตั้งอยู่บริเวณมุมทิศตะวันตกสุดของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านเก่าให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญ และจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความรักและความสามัคคี ชุมชนเป็นสุข

5. วัดพัฒนาราม (วัดบ้านสำโรง) ตั้งอยู่บ้านสำโรง

วัดพัฒนาราม (วัดบ้านสำโรง) ตั้งอยู่บริเวณใจกลางหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความสนิทชิดใกล้ดำรงไว้ซึ่งความดีงามในพระพุทธศาสนา

6. วัดบ้านหนองโดนน้อย ตั้งอยู่บ้านหนองโดนน้อย

วัดบ้านหนองโดนน้อย ตั้งอยู่ฝั่งทิศเหนือของหมู่บ้าน เป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านหนองโดนน้อยให้ความศรัทธา เข้าวัดทำบุญและจัดกิจกรรมต่างๆเนื่องในวันสำคัญหรืองานบุญงานประเพณีต่างๆ

7. วัดหนองผักทองสามัคคีธรรม ตั้งอยู่บ้านหนองผักทอง

วัดบ้านหนองผักทองสามัคคีธรรม ที่ตั้งอยู่บริเวณโซนทิศตะวันตกของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัดที่ประชาชนในเขตบ้านหนองผักทอง และบ้านสำโรง ให้ความศรัทธา ประชาชนจะเข้ามาทำบุญและจัดกิจกรรมต่างๆกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนมีความรักและความสามัคคี

8. วัดบ้านกวางงอย ตั้งอยู่บ้านกวางงอย

วัดบ้านกวางงอย เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ มีประชาชนเข้าทำบุญเป็นจำนวนมาก ซึ่งประชาชนที่เข้าวัดกวางงอย ส่วนมากจะอยู่ในเขตบ้านกวางงอย บ้านกวางงอยพัฒนา และบ้านหนองขวางบางส่วน เป็นต้น ซึ่งประชาชนจะเข้าวัดทำบุญและจัดกิจกรรมต่างๆ มากมายเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมความเชื่อต่างๆ ทำให้วัดกับชุมชนมีการเกื้อกูลกันและกัน ดำรงไว้ซึ่งความดีงามในพระพุทธศาสนา

9. วัดบ้านหนองขวาง ตั้งอยู่บ้านหนองขวาง

วัดบ้านหนองขวาง เป็นวัดที่ตั้งอยู่ห่างจากชุมชนไม่ไกลมาก ซึ่งจะมีประชาชนในเขตบ้านหนองขวางเข้าวัดทำบุญ รับประทานอาหาร อยู่เป็นประจำ มีการจัดงานต่างในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชาชนกับวัดมีการคอยช่วยเหลือกัน ทำให้วัดเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนได้

10. สำนักสงฆ์วัดป่าบ้านดอนลอย ตั้งอยู่บ้านดอนลอย

สำนักสงฆ์วัดป่าบ้านดอนลอย เป็นวัดที่ไม่ตั้งอยู่ในตัวชุมชน ซึ่งห่างจากชุมชนไม่ไกลมาก จะมีประชาชนบ้านดอนลอยเข้ามาทำบุญเป็นประจำ โดยเฉพาะช่วงที่มีประเพณีหรือวัฒนธรรมต่างๆ จะมีประชาชนแห่แหนเข้ามาทำบุญ ทำให้วัดกับชุมชนมีการช่วยเหลือ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพระกับประชาชน

สำหรับประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์ อิสลาม จะมีการประกอบพิธีตามศาสนาของตนภายในที่พักอาศัยของตนเอง ซึ่งประชาชนที่นับถือต่างศาสนานั้น จะมาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสามีหรือภรรยาของคนในพื้นที่ ที่ได้แต่งงานด้วยกันแล้วมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตตำบลโคกกลาง

4.2.10.2 ความเชื่อและพิธีกรรม

ความเชื่อและพิธีกรรมที่ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางนับถือ และศรัทธา มีการบูชาทุกปี มีพิธีกรรมที่สำคัญๆ ต่างๆ อาทิเช่น การบูชาพ่อปู่หมู่บ้าน การบูชาพ่อปู่นาคา การทำบุญหมู่บ้าน

เป็นต้น ซึ่งพิธีกรรมความเชื่อต่างๆเหล่านี้ ประชาชนเชื่อกันว่าถ้าบูชาจะทำให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ และไม่
มีอุบัติเหตุต่างๆเกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน ชุมชนอยู่อย่างสงบสุข และเป็นการบูชาผีบ้านผีเรือน ผีป่า เจ้าที่ เจ้าทาง
ให้ช่วยดูแลปกป้องรักษาพื้นที่ให้อยู่เย็นเป็นสุข ดูแลคุ้มครองสิ่งมีชีวิตทุกสรรพสิ่งให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
ต่างๆ

ความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆเหล่านี้จะมีการจัดขึ้นเกือบทุกปี และยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของ
ประชาชนอีกอย่างหนึ่ง ทำให้ประชาชนมีความรัก ความสามัคคี หมู่บ้านและชุมชนมีความสงบสุข

ภาพที่...85 ศาลเจ้าปู่ตา เจ้าที่เจ้าทาง

4.2.11 วัฒนธรรม

4.2.11.1 ภาษา

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบล โลกกลางจะมีภาษาที่แตกต่างกันไป ซึ่งในแต่ละภาษานั้นจะมี
สำเนียงที่มีลักษณะเฉพาะ และมีจุดเด่น ซึ่งประกอบไปด้วยภาษาต่างๆ ดังนี้

ภาษาไทยลาว เป็นภาษาที่ประชาชนในพื้นที่นิยมพูดกันมากที่สุด เพราะแต่เดิมประชาชน
ในพื้นที่นี้อพยพมาจากประเทศลาวแล้วมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บริเวณนี้ และมีการปรับสำเนียงตามยุค
ตามสมัย จนกลายเป็นภาษาไทยลาวในปัจจุบัน

ภาษาไทยกลาง เป็นภาษาที่มีการใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้คนที่ยังไม่รู้จักกันดี หรือไม่สนิทสนมกัน จึงทำให้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

ภาษาถิ่นไทยนางรอง (ไทยเบ็ง) เป็นภาษาไทยที่มีสำเนียงคล้ายกับภาษาไทยเดิมโคราช แต่ไม่ใช่ภาษาไทยโคราช มีสำเนียงที่เป็นลักษณะเฉพาะ มีเอกลักษณ์เป็นตัวของตัวเอง ซึ่งนิยมพูดกันอย่างแพร่หลายในพื้นที่บ้านสำโรง บ้านหนองไฟทอง บ้านดอนลอย และบ้านหนองพลวง

นอกจากนี้ยังมีภาษาส่วยบ้างในบางส่วน แต่เป็นส่วนน้อยมากในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

4.2.11.2 การแต่งกาย

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางจะมีลักษณะการแต่งกายคล้ายกับประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งเอกลักษณ์การแต่งกายที่เป็นจุดเด่นของชุมชนจะไม่มีให้เห็น ซึ่งการแต่งกายนั้นจะมีการแต่งกายที่เป็นไปตามอายุของแต่ละบุคคล และตามความชอบของคนนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการแต่งกายที่มีลักษณะคล้ายๆกัน ตามวัยของคนกลุ่มนั้นๆ

4.2.11.3 อาหาร

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางจะมีการหาอาหารตามแหล่งธรรมชาติ เช่น การออกหาปลาตามลำน้ำ ลำห้วยต่างๆ การขุดปู หากบ การเข้าป่าหาของป่ามาเป็นอาหาร รวมถึงการซื้อกับข้าวสำเร็จรูปจากร้านค้า หรือการซื้อสินค้าจากตลาดมาประกอบอาหารเอง ซึ่งลักษณะความเป็นอยู่ของแต่ละบ้านจะแตกต่างกันไป ตามความสะดวก เพราะบางครอบครัวมีการกึ่งที่เร่งรีบก็อาจจะซื้อกับข้าวเก็บไว้ บางครอบครัวก็มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ไว้ประกอบอาหารเอง ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับฐานะของครอบครัวนั้นๆ ด้วย

4.2.11.4 ที่พักอาศัย

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางจะมีการสร้างที่พักอาศัยที่มีลักษณะคล้ายกับบ้านเรือนโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการแบบครึ่งตึกครึ่งไม้ หรือปูนทั้งหลัง บางหลังก็เป็นบ้านสองชั้น บางหลังก็เป็นบ้านชั้นเดียว ซึ่งการออกแบบจะเป็นไปตามความต้องการของเจ้าของบ้าน ซึ่งปัจจุบันมีการรื้อบ้านหลังเก่า แล้วสร้างบ้านหลังใหม่เป็นจำนวนมาก ซึ่งสไตล์บ้านหลังใหม่นั้นจะมีเอกลักษณ์เหมือนบ้านโดยทั่วไป แต่ก็ยังมีบ้านหลังเก่าๆ หลงเหลืออยู่ ซึ่งเมื่อมองดูแล้วจะรู้สึกให้ความเป็นอีสาน มีความโดดเด่น แต่ก็ไม่รู้ว่าจะสามารถอยู่ต่อได้อีกนานเท่าไร เพราะมีการรื้อไปตามกาลเวลา

ภาพที่...86 บ้านแบบเก่า

ภาพที่...87 บ้านแบบใหม่

4.2.11.5 ประเพณี การละเล่น

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลางมีภาษาถิ่นหลากหลายที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาถิ่นไทยนางรอง (ไทยเบ็ง) ซึ่งมีสำเนียงคล้ายภาษาถิ่นไทยโคราช นอกนั้นเป็นภาษาถิ่นไทยอีสาน ส่วนปนอยู่บ้างเล็กน้อย แม้จะใช้ภาษาถิ่นไทยต่างกัน แต่ก็ยังมีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเหมือนกับประเพณีท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีลอยกระทง ประเพณีขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

4.2.12 การศึกษา

เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเป็นพื้นที่ ที่มีเด็กมากพอสมควร ฉะนั้นจึงมีโรงเรียนในเขตหมู่บ้านต่างๆ ตั้งขึ้นเพื่อให้เด็กๆ มีการศึกษา สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการที่จะเรียนรู้ และเพิ่มพูนทักษะ เพื่อที่จะได้มีความรู้พื้นฐานในการใช้ชีวิต การเรียนต่อ หรือประกอบอาชีพต่อไป

สถานศึกษาหรือโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางที่เป็นของภาครัฐมีทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบไปด้วยโรงเรียนต่างๆ ดังนี้

4.2.12.1 โรงเรียนบ้านโคกกลางอนุสรณ์ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 172 คน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.2.12.2 โรงเรียนวัดโคกรประดู่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 159 คน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ทั้งจำนวนห้องเรียน และบุคลากร

4.2.12.3 โรงเรียนบ้านปัญญาคาม (เรียนดิสตวงค์วิทยา) ปัจจุบันโรงเรียนบ้านปัญญาคามเปิดการสอนในระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีการขยายโอกาสให้กับนักเรียนที่ไม่สามารถไปเรียนในตัวอำเภอได้ รวมถึงนักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีฐานะมากพอ ซึ่งปัจจุบันนั้น โรงเรียนบ้านปัญญาคามมีนักเรียนทั้งหมด มีนักเรียน 147 คน

4.2.12.4 โรงเรียนบ้านกวางงอย โรงเรียนบ้านกวางงอยมีการเปิดการเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียนที่อยู่รอบๆบริเวณใกล้เคียงประกอบด้วยบ้านกวางงอย บ้านกวางงอยพัฒนาและบ้านหนองขวางครุในโรงเรียนบ้านกวางงอยทั้งหมด 10 คน แบ่งเป็น ชาย 3 คน หญิง 7 คน ซึ่งมีความเพียงพอต่อการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน และสามารถดูแลนักเรียนได้ ปัจจุบันมีนักเรียน 11 คน

นอกจากโรงเรียนที่สังกัด สพฐ. ข้างต้นแล้ว เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดโคกกลาง และศูนย์มีชัย-โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ที่เป็นสถานศึกษาให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ รวมถึงได้รับการศึกษาเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง

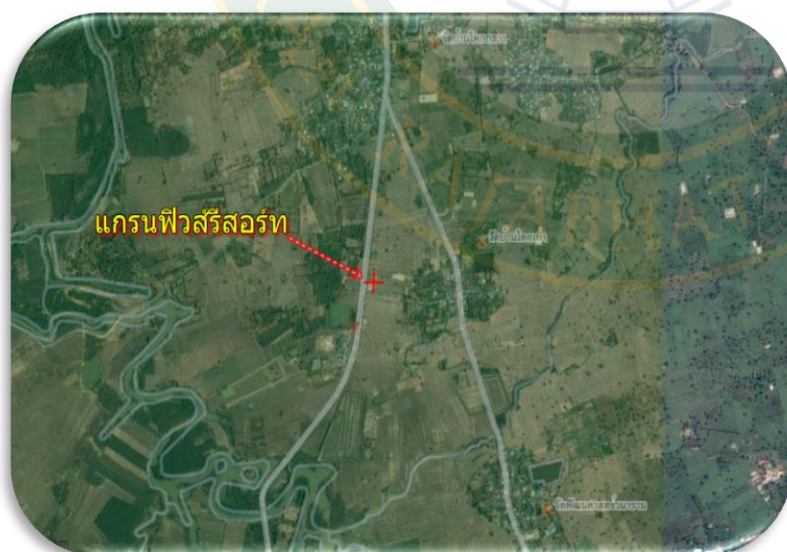
4.2.13 สถานที่พักผ่อน

ประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางส่วนมากนิยมไปพักผ่อนตามสถานที่ ที่ใกล้บ้าน เช่น ใต้ร่มไม้ในบ้านของตนเองหรือของเพื่อนบ้าน รวมทั้งไปทำกิจกรรมต่างๆ ในวัด ในโรงเรียน เด็กๆ วัยรุ่นก็มีการไปเล่นกีฬาในสนามของโรงเรียน และมีการไปนั่งเล่นพักผ่อนภายใต้บริเวณสระน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งแม้จะไม่ใช่สวนสาธารณะที่เป็นกิจจะลักษณะแต่ก็สามารถทำให้ประชาชนผ่อนคลายจากการเรียน การทำงาน และสร้างความผูกพัน ความรักความสามัคคีและห่วงแหนดูแลสิ่งของที่เป็นสาธารณสมบัติของชุมชนไว้ ที่นี้จะไม่มีการพักผ่อนด้วยการเล่นอบายมุข จะไม่มีสถานบันเทิงให้เกิดการมั่วสุม จึงทำให้ชุมชนมีความสุข คนในชุมชนมีความสุข

ภาพที่...88 สถานที่พักผ่อนทั่วไป

นอกจากสถานที่พักผ่อนของคนในชุมชนแล้ว ยังมีสถานที่พักผ่อนของคนเดินทางมาเที่ยว มาดูงาน หรือหาสถานที่พักผ่อนระหว่างเดินทางด้วย ซึ่งเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางนั้นมีรีสอร์ตอยู่หนึ่งแห่ง ซึ่งตั้งอยู่เยื้องๆกับสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง ซึ่งมีความปลอดภัยต่อผู้มาใช้บริการ แต่เนื่องจากเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีระยะทางที่ไม่ไกลจากตัวอำเภอลำปลายมาศ ผู้คนส่วนใหญ่จึงนิยมเข้าไปพักที่ตัวอำเภอลำปลายมาศมากกว่าเพราะมีความสะดวกมากกว่า

ภาพที่...89 แกรนฟิวส์รีสอร์ท

4.2.14 ด้านสุขภาพ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีทั้งหมด 2 แห่ง ที่หนึ่งตั้งอยู่ที่บ้านโคกกลาง ส่วนแห่งที่สองจะตั้งอยู่ที่บ้าน โกรกประดู่ เหตุที่มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพสองแห่ง เพราะเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีพื้นที่ ที่กว้าง ฉะนั้นเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดูแลประชาชนจึงมีการตั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกกลาง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโกรกประดู่ ตั้งอยู่ที่ บ้านโกรกประดู่

ภาพที่...90 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโคกกลาง

ภาพที่...91 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโกรกประดู่

4.2.15 กลุ่มอาชีพในชุมชน

เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเป็นพื้นที่ ที่มีการจัดตั้งกลุ่มประกอบอาชีพต่างๆ มากพอสมควร ทั้งกลุ่มอาชีพเก่า และกลุ่มอาชีพใหม่ ซึ่งกลุ่มอาชีพต่างๆ นั้นมีทั้ง กลุ่มที่จดทะเบียน และกลุ่มที่ไม่ได้จดทะเบียน แต่ก็มีหลายกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ มีการยุบกลุ่มลง แต่ก็ยังมีกลุ่มอาชีพที่ยังรวมกลุ่มกันอยู่ และมีความเข้มแข็งจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ คือกลุ่มทอเสื่อกก เสื่อไหล บ้านหนองพลวง กลุ่มแม่บ้านทอเสื่อกก บ้านโกรกประดู่ กลุ่มแม่ลัดพันธุ์ข้าวตำบลโคกกลาง กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ กลุ่มทรัพยากรน้ำ กลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชน กลุ่มลัจจะหมู่บ้านอมวันละบาท

4.2.16 เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเป็นพื้นที่ ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการทำการเกษตร การปศุสัตว์ รวมถึงการประกอบอาชีพเสริมต่างๆ เช่น การรับจ้างทั่วไป การทำธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น ซึ่งประชาชนในแต่ละครัวเรือนจะสามารถมีรายได้ในการเลี้ยงดูครอบครัวได้เป็นอย่างดี การประกอบอาชีพของคนในเขตพื้นที่โคกกลางนั้นจะประกอบไปด้วยอาชีพต่างๆ ดังนี้

4.2.16.1 อาชีพเกษตรกรรม

อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่คนในพื้นที่ตำบลโคกกลางนิยมทำมากที่สุด เพราะมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีลำน้ำมาศไหลผ่าน และมีลำห้วยต่างๆ มากมาย จึงเหมาะต่อการทำการเกษตร รวมทั้งมีสภาพดินดีสามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด จึงทำให้ประชาชนนิยมปลูกพืชทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก

อาชีพเกษตรกรรมของถือว่าเป็นอาชีพที่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกกลางทำเกือบทุกหลังคาเรือนเพราะเขตพื้นที่เหมาะสำหรับการทำการเกษตร ซึ่งพืชที่ประชาชนนิยมเพาะปลูกมากที่สุด คือ ข้าว มีอยู่ถึงร้อยละ 95 ของพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนที่เหลือ จะมันมันสับปะหลัง และพืชผักสวนครัวทั่วไป

รายได้ของในแต่ละครัวเรือนที่ปลูกพืช ไม่ว่าจะเป็น ข้าว มันสับปะหลัง หรือพืชผักสวนครัว จะมีรายได้ที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการมีจำนวนที่นา ที่ไร่ ว่ามีมาก หรือมีน้อย แต่เฉลี่ยแล้วประชาชนที่ทำการเกษตรจะมีรายได้อยู่ที่ 20,000 – 100,000 บาท ต่อปี

4.2.16.2 อาชีพปศุสัตว์

อาชีพปศุสัตว์เป็นอาชีพที่ประชาชนนิยมทำเป็นอาชีพเสริมจากการทำการเกษตร ซึ่งสัตว์ที่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกกลางนิยมเลี้ยงมากที่สุดประกอบด้วย โค สุกร เป็ด ไก่ จิ้งหรีด ปลา เป็นต้น การเลี้ยงสัตว์เหล่านี้เป็นการเสริมรายได้ให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี

รายได้ของการทำการปศุสัตว์จะมีรายได้ที่แตกต่างกันไปชนิดของสัตว์ คือ

จิ้งหรีด	กิโลกรัมละ 80 บาท
ปลา	กิโลกรัมละ 60 บาท
ไก่	จะมีราคาอยู่ที่ 60 -300 บาท ต่อตัว
เป็ด	จะมีราคาอยู่ที่ 80 – 200 บาท ต่อตัว
สุกร	จะมีราคาอยู่ที่ 3000 – 4000 บาท ต่อตัว
โค/กระบือ	จะมีราคาอยู่ที่ 9,000 – 50,000 บาท ต่อตัว

จะเห็นได้ว่าสัตว์แต่ละประเภทสามารถที่จะสร้างรายได้ให้กับประชาชนมากพอสมควร แต่ผู้ทำการปศุสัตว์เองก็ต้องมีงบมากพอที่จะลงทุนเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เหล่านี้ และต้องดูแลอย่างดีเพื่อที่จะไม่ให้ขาดทุนจากการทำการปศุสัตว์

การทำการปลุสตัดผู้เลี้ยงบางรายได้มีการวางระบบบริหารดูแล อย่างเช่น ผู้เลี้ยงสุกรได้มีการบริหารจัดการปฏิภูมิจากสุกรให้สะอาดโดยมีการทำความสะอาดเป็นประจำ และอาจนำปฏิภูมิจากสุกรไปทำเป็นปุ๋ยใส่ตามไร่ ตามนา เพื่อที่จะทำพืชอุดมสมบูรณ์โดยไม่ต้องใช้ปุ๋ยเคมี เป็นต้น

4.2.16.3 อาชีพรับจ้างทั่วไป

ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีประชาชนจำนวนมากที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตรหรือการปลุสตัดผู้ไปรับจ้างเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวโดยการออกไปรับจ้างงานทั่วไป เช่น ก่อสร้าง เย็บผ้า หรือเข้าไปทำงานในโรงงาน ซึ่งเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีโรงงานอยู่ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในศูนย์ซีเบิร์ต เป็นโรงงานตัดเย็บ มีประชาชนที่มีฝีมือทางด้านการตัดเย็บเข้าไปทำงานเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการหาอาชีพเสริมไปเลี้ยงครอบครัวได้

อาชีพรับจ้างทั่วไปนั้นจะมีรายได้อยู่ที่ 200 – 400 บาทต่อวัน หากเป็นช่างที่มีฝีมืออัตราเงินตอบแทนก็ยิ่งสูง ตามความสามารถของในแต่ละคน

นอกจากอาชีพข้างต้นทั้ง 3 ประเภทแล้ว ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีกเช่น อาชีพรับราชการซึ่งมีส่วนน้อยมากเพราะข้าราชการหรือพนักงานที่เข้ามาทำงานในสถานที่ราชการในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางส่วนมากจะมาจากพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ใช่ประชาชนของตำบลโคกกลาง แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นประชาชนของตำบลโคกกลาง ซึ่งจะมีเงินเดือนประจำ อยู่ที่ประมาณ 7,000 – 25,000 บาท ต่อเดือน

4.2.16.4 การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรม

การพาณิชย์กรรมการบริการและอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีผู้ประกอบการทำการธุรกิจเป็นจำนวนมาก ประกอบไปด้วย

1. สถานีบริการน้ำมัน เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีสถานีบริการน้ำมันที่เป็นขนาดปานกลาง 2 แห่งและ ขนาดเล็ก 3 แห่ง ซึ่งขนาดกลางนั้นจะให้บริการแก่ผู้ขับรถสัญจรไปมา ถนนสายลำปลายมาศ – นางรอง ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ส่วนปั้มขนาดเล็กจะให้บริการรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะมีการลงทุนมากพอสมควร และต้องใช้ระยะเวลาานกว่าที่จะได้ทุนคืน และมีความเสี่ยงต้องมีการดูแลตลอดมิให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

2. สถานบริการที่พักผ่อน ตำบลโคกกลางมีสถานบริการที่พักให้กับนักเดินทางอยู่ 1 แห่ง คือ แกรนฟิวส์รีสอร์ท เป็นรีสอร์ทขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ติดถนนสายลำปลายมาศ – นางรอง เป็นที่พักให้กับผู้ที่สัญจรไปมา ซึ่งมีการจัดเตรียมห้องพักทั้งแบบชั่วคราว และค้างคืน ราคาแบบชั่วคราวจะอยู่ที่ 150 บาท ส่วนแบบค้างคืนจะอยู่ที่ 350 บาท ทางรีสอร์ทเองก็ได้มีการเตรียมต้อนรับลูกค้าอยู่ตลอดเวลา ในแต่ละวัน ก็จะมีคนมาพัก เฉลี่ยอยู่ที่ 2 – 3 ห้องต่อวัน ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ และลูกค้าที่คอยดูแลห้องพัก ทำให้เกิดการสร้างรายได้สามารถมีเงินในการนำไปใช้จ่ายในด้านต่างๆ ได้

3. โรงงาน เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีโรงงานหนึ่งแห่ง คือ โรงงานนารายณ์

ภายในศูนย์ซีเบิร์ต เป็นโรงงานเย็บผ้าขนาดเล็ก ที่มีการจ้างงานให้กับผู้ที่มีฝีมือในการเย็บผ้าทั้งในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง และพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ประชาชนมีรายได้จากความสามารถของตนเองถึงวันละ 200 – 400 บาทต่อวัน ทำให้มีเงินหมุนเวียนในชุมชนมีการซื้อขายสินค้าจากเงินตอบแทนที่ได้อยู่ทุกวันอย่างต่อเนื่องทำให้เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีความมั่นคงประชาชนมีความสุข

4. โรงสี เขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวมากพอสมควร ภายในหมู่บ้านต่างๆ จึงมีการตั้งโรงสีเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะรองรับข้าวเปลือกที่ชาวบ้านจะนำเข้ามาสีเป็นข้าวสาร ซึ่งในเขตตำบลโคกกลางมีโรงสีทั้งหมด 29 แห่ง จาก 16 หมู่บ้าน ซึ่งมีเพียงพอต่อการที่จะนำข้าวมาสี ข้าวที่นำมาสีในแต่ละครั้งจะมีจำนวนมากโดยเฉพาะในฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งผู้ที่รับสีข้าวจะมีการเก็บข้าวสารไว้ส่วนหนึ่งแต่ไม่มากนักเพื่อเป็นค่าไฟ รวมถึงค่าแรงในการสีข้าว แต่บางโรงสีจะเก็บเป็นเงิน กระสอบละ 100 บาท เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่รับสีข้าวจะได้รับรายได้จากการนำข้าวไปขาย ในการสีแต่ละครั้งจะได้รำข้าวมากพอสมควร ถ้านำไปขายหรือมีคนมาซื้อ จะอยู่ที่ปีละ 20 – 30 บาท รำข้าวที่ได้ก็จะนำไปเลี้ยงสัตว์ หรือนำไปเป็นส่วนประกอบในการเพาะปลูกพืช เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เป็นต้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของอาชีพในชุมชนเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

5. ร้านค้าทั่วไปเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก และมีประชากรมากพอสมควร จึงมีผู้นำสินค้ามาขายในหมู่บ้านเปิดเป็นร้านค้าของขายเบ็ดเตล็ดทั่วไป เช่น อาหาร ขนม สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีร้านค้าขายของทั้งหมด 73 แห่ง จาก 16 หมู่บ้าน จะเห็นได้ว่ามีร้านค้ามากพอสมควร แสดงว่า ประชาชนให้การตอบรับและอุดหนุนร้านค้ามากกว่าที่จะเข้าไปในตัวอำเภอเพื่อที่จะซื้อมาใช้เอง ร้านค้าบางแห่งมีการนำสินค้ามาจำหน่ายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน เช่น การนำกับข้าวมาขาย เพื่อความสะดวกของประชาชนที่มีชีวิตแบบเร่งรีบ การนำสินค้าตามเทศกาลต่างๆ มาจำหน่าย เช่น เมื่อใกล้ถึงเทศกาลสงกรานต์ มีการนำปืนฉีดน้ำมาขาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสินค้าทั่วไปที่ขายให้กับประชาชนที่ต้องการรายได้ของร้านค้าในแต่ละจะมีรายได้ที่แตกต่างกันไปตามสินค้าที่นำมาจำหน่าย ซึ่งในแต่ละวันจะจำหน่ายได้วันละ 500 – 2,000 บาท

4.2.16.5 รายจ่ายของประชาชน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางส่วนมากจะมีรายจ่ายที่คล้ายๆ กัน ซึ่งรายจ่ายต่างๆ เหล่านี้ ประกอบไปด้วย

1. ค่าเล่าเรียนบุตร ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางที่มีบุตรต่างก็ต้องการเงินเพื่อที่จะส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวที่มีบุตร เรียนในระดับอุดมศึกษา เพราะต้องมีค่าใช้จ่ายอยู่ตลอดเวลา ถ้าหากครอบครัวไหนมีบุตรมาก ก็ต้องการเงินมาก รายได้ที่ได้มาอาจจะไม่พอ จึงมีการไปกู้เงินทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อที่จะนำมาส่งบุตรหลานให้ได้เรียนหนังสือ เพื่อที่จะนำไปเป็นความรู้ในการหางานทำแล้วกลับมาเลี้ยงดูพ่อแม่ในอนาคตข้างหน้าต่อไป

2. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างทั่วไป ต่างก็ต้องมีค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเกษตรกรต้องมีค่าใช้จ่ายหลายอย่างเช่น ค่าปุ๋ย ค่ารถไถ ค่ารถเกี่ยว ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เสียหาย ในแต่ละปีจะมีค่าใช้จ่ายเหล่านี้อย่างน้อย ปีละประมาณ 20,000 บาทต่อปีเป็นอย่างต่ำ ทำให้รายได้ที่ได้มามักจะไม่เพียงพอเพราะมีรายจ่ายที่สูงตามมา

3. ค่าใช้จ่ายเพื่อความจำเป็นอยู่ในครอบครัว ในแต่วันคนในครอบครัว ต้องกิน ต้องใช้ ซึ่งในแต่ละครัวเรือนจะมีรายจ่ายในส่วนนี้ที่แตกต่างกันไป บางครอบครัว 100 บาท สามารถกินได้ทั้ง 3 มื้อ แต่บางครอบครัว 100 บาท กินได้แค่มื้อเดียว และบางครอบครัว 100 บาท กินได้แค่คนเดียว ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับฐานะของครัวเรือนนั้นๆว่ามีมากมีน้อยขนาดไหน แต่ส่วนใหญ่แล้วประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางจะมีรายจ่ายค่ากินอยู่ประมาณ วันละ 50 – 200 บาทต่อวัน แต่บางครอบครัวก็ไม่ได้ใช้เพราะมีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ไว้รับประทานเองทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นจำนวนมาก

เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางถือว่าเป็นพื้นที่ ที่มีเศรษฐกิจที่ดีพอสมควรเพราะมีเงินหมุนเวียนอยู่ในชุมชน มีการซื้อขายสินค้ากันตลอดเวลาทำให้ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริมสามารถนำเงินไปจุนเจือครอบครัวได้อย่างพอเหมาะ และรายได้ที่ประชาชนหามาได้แม้ว่าจะเพียงพอในบางปี หรืออาจจะไม่เพียงพอในบางปี ประชาชนก็สามารถหาเงินมาหมุนเวียนและทำอาชีพเสริม ทำให้เศรษฐกิจในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางมีความมั่นคงจากการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ปลูกผักสวนครัวไว้ใช้ เหลือก็นำไปจำหน่ายแจกจ่ายให้กับเพื่อนบ้าน ประชาชนหลายครัวเรือนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในชีวิตประจำวันทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ พออยู่ พอกิน และพอใช้ จนถึงปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินงานในการพัฒนานักวิจัย ร่วมกับ คณาจารย์ นักวิจัยเชิงพื้นที่ และนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ และ องค์การบริหารส่วนตำบล โลกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อพัฒนากลไกในการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ให้เป็นไปตามบริบทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาเพื่อท้องถิ่น

ด้วยการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ที่สุดในโลก การพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่จึงเป็นก้าวหนึ่งในการพัฒนาด้วยการอาศัยกลไกต่างๆ ดังนี้ เครือข่ายที่มีส่วนในการพัฒนานักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จนก่อให้เกิดกลไกการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย

การสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับชุมชนในการสร้างกระบวนการในการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ซึ่งมีกระบวนการต่างๆ ดังนี้

- อบรมการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นอย่างไร
- อบรมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- อบรม System Thinking
- ลงพื้นที่ อบต. โลกกลางอ.ลำปลายมาศ
- ลงพื้นที่ อบต.หนองเต็ง อ.กระสัง
- เวทีประเมินศักยภาพเพื่อเลือกพื้นที่วิจัยฯ
- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 1 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพชุมชน)
- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 2 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางสังคมของชุมชน)
- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ครั้งที่ 3 (ร่วมเรียนรู้ลักษณะทางเศรษฐกิจในชุมชน)
- อบรมกระบวนการสังเคราะห์ประเด็น

- เวทีค้นหาประเด็น ครั้งที่ 1
- เวทีค้นหาประเด็น ครั้งที่ 2
- เวทีสรุปประเด็น
- การพัฒนาโจทย์วิจัยและการเขียนข้อเสนอวิจัยฯ
- เวทีการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานปีถัดไป
- อบรม Networking การสร้างเครือข่ายทางสังคม
- ลงพื้นที่ทบทวนประเด็นและ เลือกลงพื้นที่เป้าหมาย
- ลงพื้นที่เชิงประเด็น
- อบรม AAR. (After Action Review) ตั้งสติทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา ครั้งที่ 1
- ลงพื้นที่เชิงประเด็น
- อบรม System Mobilization การขับเคลื่อนพลังทางสังคม
- ลงพื้นที่เชิงประเด็น
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน ครั้งที่ 1
- เวทีสรุปผลการดำเนินงาน (นักวิจัย+ชุมชน+ผู้นำ)
- เวทีสังเคราะห์ร่วมกัน ครั้งที่ 2
- การนำเสนอผลงาน
- การเขียนรายงานผลการดำเนินงาน
- การสังเคราะห์ผลการดำเนินงาน
- อบรม การประเมินผลแบบเสริมพลัง
- อบรม AAR. (After Action Review) ตั้งสติทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา ครั้งที่ 2
- ลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลกับชุมชน ครั้งที่ 1
- ลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลกับชุมชน ครั้งที่ 2
- ลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลกับชุมชน ครั้งที่ 3
- อบรมการประเมินทีมงานวิจัย แบบมีส่วนร่วม
- อบรมการประเมินเครือข่าย แบบมีส่วนร่วม
- ลงพื้นที่เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนร่วมกัน 1
- ลงพื้นที่เพื่อหาแนวทางการขับเคลื่อนร่วมกัน 2
- เวทีสรุปประเด็นร่วมกัน
- การเขียนรายงานผลการดำเนินงาน
- การสังเคราะห์ผลการดำเนินงาน
- การนำเสนอผลงาน

5.1.2 การพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย

การพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเป็นการพัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อที่จะต้องการหนุนเสริมให้นักวิจัยเชิงพื้นที่สามารถทำงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่จากคณะกรรมการฝ่ายหนุนเสริมการวิจัย ตามคำสั่งมหาวิทยาลัย เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวาย อาจารย์กนกเกล้า แก้วกล้า อาจารย์จริยาภรณ์ ปิตาทะสังข์ อาจารย์อุทิศ ทาหอม และ อาจารย์ฤทัยภัทร ให้ศิริกุล นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะคอยถ่วงถ่วงโครงการวิจัยและประเมินโครงการวิจัย ให้คำชี้แนะนักวิจัยเชิงพื้นที่ไม่ให้หลงประเด็น ประกอบไปด้วย ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง รศ.ดร.อดุลย์ อภินันท์ รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด ผศ.สงวน สหวงศ์ นายคำเดื่อง ภาษี อาจารย์พิสมัย ประชานันท์ และ ดร.เชาวลิต สิมสวาย

5.1.3 การพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน

การพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน คือการให้นักวิจัยสามารถที่จะพัฒนาโจทย์วิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ และสามารถพัฒนาประเด็นนั้นๆ ให้เกิดประสิทธิผลทำซึ่งต้องได้รับการแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมาแนะนำแนวทางในการพัฒนางานวิจัยให้ตรงตามประเด็นนั้นๆ ทำให้ชุมชนมีการปรับตัวในการดูแลตัวเองทำให้เกิดศักยภาพในการบริหารจัดการตนเอง ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประกอบไปด้วยการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งนักวิจัยต้องมีทักษะในการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งปัจจัยในการบริหารงานวิจัยเชิงพื้นที่ ประกอบไปด้วยการที่นักวิจัยมีความรับผิดชอบในงานวิจัยสามารถที่จะประสานงานติดต่อสื่อสารพูดคุยกับคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้องครบทุกประเด็น และพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนพร้อมนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชุมชนได้อย่างแท้จริง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นกระบวนการในการที่จะพัฒนานักวิจัยในการทำงานวิจัยและบริหารงานวิจัยให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงในพื้นที่เป้าหมายนั้นๆ

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่จะต้องมีการจัดการนักวิจัยเชิงพื้นที่ กล่าวคือ การเตรียมคนเพื่อดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งจะมีนักวิจัย 2 กลุ่ม คือนักวิจัย ที่อาจเป็นอาจารย์ นักวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความรู้ทางการวิจัย และนักวิจัยในพื้นที่ (ชาวบ้านในชุมชน) ที่มีความสนใจที่จะดำเนินการให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ทำให้คนในชุมชนได้ประโยชน์ร่วมกัน

และควรสนับสนุนการวิจัย ด้านทรัพยากรบุคคล ควรสร้างและพัฒนาทั้ง นักวิจัยที่มีตำแหน่งอาจารย์และ ตำแหน่งนักวิจัยในพื้นที่ ด้านงบประมาณ เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัย โดยเน้นผลลัพธ์ที่ได้จาก ผลงานวิจัยเป็นหลัก ควรเน้นคุณภาพงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิจัย โดยกำหนดมาตรฐาน คุณภาพงานวิจัยในทุกขั้นตอน ควรให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมหรือใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้ มากขึ้น เช่น การเผยแพร่จากการตีพิมพ์ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา กลิ่นจันทร์, (2549) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการเผยแพร่งานวิจัย และควรมีหน่วยงานหรือ คณะทำงาน จัดการดูแลทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากผลงานวิจัย ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย ควรมี การจัดตั้งหน่วยงานเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่สังคม และด้านความร่วมมือทางวิจัย ควรทำวิจัยแบบคณะวิจัยใน รูปแบบเครือข่ายวิจัย โดยผู้บริหารเครือข่ายวิจัยควรมีคุณสมบัติเป็นทั้งนักบริหาร ผู้ประสานงาน และ นักวิชาการที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่วิจัย และควรให้เครือข่ายวิจัยใช้ทรัพยากรทำวิจัยร่วมกันให้มากที่สุดซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรนภา พรหมมา และคณะ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ งานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขต ภาคเหนือตอนล่าง และเกิดประสิทธิภาพพร้อมทั้งประสิทธิผลในการทำการวิจัย และต้องมีการบริหาร จัดการแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนให้นักวิจัยมีผลงานวิจัยที่สอดคล้องตามเป้าหมายบริบทที่มหาวิทยาลัย กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมภพ จิตภิมย์ศรี และคณะ (2550) ได้ศึกษาโครงการระบบ บริหารงาน วิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยภูมิภาค:กรณีศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยเริ่มจากขั้น ตอนต่างๆ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้น ตอนการวางแผน ขั้นตอนการติดตาม ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่กำหนด และขั้นตอนการให้ผลตอบแทนตามผลงาน อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สรุดา ชัยสุวรรณ, (2552) ที่ได้ทำการศึกษา รูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ ซึ่งกลไกต่างๆ เหล่านี้จะไปส่วนช่วยในการหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่ ให้สามารถทำงานวิจัยได้ อย่างเป็นระบบ และไม่หลงประเด็นที่จะศึกษาสามารถหาข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำผลงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลและพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ที่สามารถดำเนินงานวิจัยได้ อย่างถูกต้องสามารถรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีกระบวนการกับชุมชนในการที่จะหา แนวทางในการพัฒนาโจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ผู้วิจัยต้องเข้าใจบริบทของชุมชนโดยจะต้องพัฒนาทักษะความรู้และวิธีการในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ประกอบในการทำงานวิจัยและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์โดยมีการนำเสนอต่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อที่จะนำมาพัฒนาเป็นนโยบายในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

3. ผลงานวิจัยต้องมีการนำไปบูรณาการเพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โดยอาจจะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อร่วมกันพัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านสังคมในการเพื่อจะทำให้ชุมชนพัฒนาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นักวิจัยต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพงานวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์และสามารถนำงานวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์ได้จริงในพื้นที่นั้นๆ
2. การพัฒนานักวิจัยต้องมีการวางพื้นฐานตั้งแต่แรกเริ่ม โดยมีการบริหารจัดการนักวิจัยให้สามารถเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น และสามารถทำงานได้อย่างไม่หลงประเด็น
3. การพัฒนาประเด็น โจทย์วิจัยต้องให้นักวิจัยมีทักษะในการตั้งโจทย์ที่สามารถนำงานวิจัยไปใช้ได้จริงและมีการบูรณาการงานวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

บรรณานุกรม

กัลยาณี สูงสมบัติ. 2553.

สื่อการสอนวิชา เทคนิคการจัดการสมัยใหม่. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://uhost.rmutp.ac.th/kanlayanee.so/L4/4-2-4.htm>.

ก้าน จันทร์พรหม และคณะ. 2550.

ศึกษาโครงการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย. 2552.

การบริหารและการพัฒนางานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย. เอกสารประกอบการบรรยาย.

กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และคณะ. 2550.

โครงการการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตอบสนองยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการเป็นแหล่งอุตสาหกรรมชุมชน. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

คมพล สุวรรณภู. 2553.

ระบบและกลไกสนับสนุนให้คณาจารย์ประจำทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปี พ.ศ. 2553. รายงานวิจัย เสนอมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จริยา บุญยะประภัศร. 2552 (25 มิถุนายน).

การขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย. ประชาชาติ
ธุรกิจ: 38.จุฬารัตน์ ภูวดล. 2544. การศึกษาความต้องการและแนวทางในการเพิ่มสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจตน์ วัชไชยเรืองศรี. 2545.

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย.

ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์. 2543.

ปรัชญาการบริหารงานวิจัยทางด้านนโยบาย. ค้นวันที่ 21 กันยายน 2553 จาก

<http://www.tdri.or.th/reports/unpublished/resmanag.pdf>. 88

บรรณานุกรม (ต่อ)

ฉัตรนภา พรหมมา และคณะ. 2549.

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่น เขตภาคเหนือตอนล่าง. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ณชนก กำลังเกื้อ. 2541.

ความคาดหวังและการประเมินการดำเนินการจริงของนักวิจัยที่มีต่อการบริหารงานวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทัศนีย์ ปัทมสนธิ. 2549.

การบริหารการติดตามและสนับสนุนการวิจัย. ค้นวันที่ 28 กรกฎาคม 2553 จาก <http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

ชนาวรรณ สุขเกษม. 2549.

การบริหารการจัดการงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

นรินทร์ สิริกุลรัตน์ และคณะ. 2550.

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องนวัตกรรมสถาบันการบริหารงานวิจัยแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

นิรมล เมืองโสม. 2548.

แนวทางการบริหารงานวิจัย ปี 2548. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://dpc6.ddc.moph.go.th/research/files>

บำรุง มีสุข. 2546.

การศึกษาความต้องการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานภาระงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์. 2552. ราชกิจจานุเบกษา. 126, ตอนพิเศษ 32ง: 24-26.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ปรัชญา กิตติพงษ์ถาวร. 2546.

ระบบสนับสนุนการบริหารงานวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์พัชรินทร์ พุชวัฒน์. 2552.

นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 15, 2 (มีนาคม-เมษายน 2552): 377-354.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. 2542.

หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. 2554. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา 2554. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

รัชนี พยุงชนทรัพย์. 2545.

การศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่การเงิน ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โรจน์จรรย์ย์ ด้านสวัสดิ์ และคณะ. 2550.

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: กรณีศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วรภัทร์ ภูเจริญ. 2544.

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.

วิภา แซ่เจี๋ย และคณะ. 2551.

สถานภาพการทำวิจัยและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาล หลังจบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลานครินทร์เวชสาร. 26, 5 (กันยายน-ตุลาคม): 451-458.

วีไลวรรณ วิชาจักษณ์กุล. 2550.

การบริหารจัดการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://dcms.thailis.or.th>

บรรณานุกรม (ต่อ)

พิสมัย ประชานันท์. 2556

พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ กรณีศึกษา ต. โลกกลาง อ. ลำปลายมาศ จ. บุรีรัมย์
ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี และคณะ. 2550.

โครงการระบบบริหารงานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยภูมิภาค: กรณีศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.).

ศรุดา ชัยสุวรรณ. 2552.

รูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก
<http://gotoknow.org/blog/dr-saruda/312324>

ศันสนีย์ อุตมอ่า. 2549.

การบริหารจัดการพัฒนาโจทย์วิจัย. 25 มิถุนายน 2558
จาก <http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

ศิริลักษณ์ ดีไพบูลย์.

ม.ป.ป. การประกันคุณภาพงานวิจัยของ 25 มิถุนายน 2558 จาก
http://www.navy.mi.th/nrdo/jreport/mmaga/maga1_49/p7149.pdf

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2545.

องค์การและการจัดการ. 25 มิถุนายน 2558 2555 จาก
<http://www.kmitnbxmie8.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5354328&Ntype=3>

ศิริจัน ผลพันธิน. 2547.

รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิต. สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2553. ทฤษฎีองค์การและการจัดการ.
25 มิถุนายน 2558 จาก
<http://www.kmitnbxmie8.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5355384&Ntype=3>

สมคิด บางโม. 2546.

องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ อเนกสุข. 2550.

วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. ชลบุรี: กองบริการการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.

สมยศ นาวิการ. 2540.

ทฤษฎีองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สามัคคีสารดอกหญ้า จำกัด (มหาชน).

บรรณานุกรม (ต่อ)

สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2542.

หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สรร กลิ่นวิจิต. 2547.

ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารคุณค่าของตนเอง และบรรยากาศองค์กรกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา 25 มิถุนายน 2558 2554 จาก <http://www.itburapha.com/>

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2551.

การประเมินผลงานการวิจัยในภาพรวมของประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

อัจฉรา กลิ่นจันทร์. 2549.

การบริหารจัดการเผยแพร่งานวิจัย. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

การคิดเชิงบูรณาการ กรุงเทพฯ:ซัคเซส มีเดีย, บจก. 2546

เกษม วัฒนชัย.

วิจัยเพื่อสังคมไทยทศวรรษหน้า...ผ่านสายตา 3 นักวิชาการอาวุโสแห่งยุคสมัยชาวบ้าน. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2552.

ชนาธิป พรกุล.

CAFS : A student – Centered Instructional Model. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543.

นที เทียมศรีจันทร์.

บทสรุปการจัดทำข้อเสนอการวิจัยในเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหาร : ฉบับกระเป๋าก.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2547

ปรีวัตร เขื่อนแก้ว2553.

การจัดการความรู้ด้านการวิจัย อ้างถึงในwww.polpacon7.ru.ac.th/ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2558 <http://gotoknow.org/blog/pariwat/105250>

วรรณิ แกมเกต.

วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551

บรรณานุกรม (ต่อ)

วินิดา เจียรระโน.

การบูรณาการรายวิชาในหลักสูตรการอุดมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 3
เดือนกันยายน - ธันวาคม 2550

วัฒนา ระงับทุกข์.

แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลทีเพรสจำกัด ,2542

สัมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ.

การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2548

สำนักงานวิจัยแห่งชาติ.

การวิจัยการวิจัยแบบบูรณาการ. เอกสารแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ.กรุงเทพฯ:สำนักงานวิจัย
แห่งชาติ, 2549

สุวิทย์ มูลคำและคณะ.

Child center : Storyline method : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ:ที.พี.พริน จำกัด ,2542.

ทิตยา สุวรรณชฎ. (2527).

สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ณัฐพล ชันชโย. (2527).

แนวความคิดและทฤษฎีในการพัฒนาประเทศและการพัฒนาชนบท, ใน การบริหารงานพัฒนา
ชุมชน หน้า 1 – 25 จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2534).

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนา
ชุมชน หน่วยที่ 1-7. หน้า 1-47 (พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยโชทัยธรรมาธิราช.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, และพูนศิริ วัจนะภูมิ. (2534).

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท, ใน เอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับ
การพัฒนาชุมชน หน่วยที่ 1-7. หน้า 1-47 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยโชทัยธรรมาธิ
ราช.

ปกรณ ปรียากร. (2538).

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ใน การบริหารการพัฒนา หน้า 18 – 65. อุทัย เลา
หวิเชียร. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
พระราชวรมุนี, (ประยูรค์ ปยุตโต). (2530).

ทางสายกลางของการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (534).

การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บากกอกบลิ้อก.

สนธยา พลศรี. (2547).

ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2525).

สังคมไทยแนวทางการวิจัยและพัฒนา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุนทรี โคมิน. (2522).

ผลกระทบของการพัฒนาในแง่ของจิตวิทยาสังคม, พัฒนบริหารศาสตร์. 19,
3 (กรกฎาคม 2522) : 374-396.

อัจฉรา โพธิยานนท์. (2539).

การศึกษากับการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวน
สุนันทา.

Cole, Sharon Stewart. 2010.

Reframing Research Administration. Journal of Research Administration. XLI, 1: 11-20.

Rosales, Laura Leal. 2010.

Texas Research Development Fund: Building Institutional Research Capacity at Texas Public
Universities. Journal of Research Administration. XLI, 1: 65-74.

Welker, Mark E. 2006.

A Report on Research Activities at Research Universities. Research Management Review. 15, 1
(Winter/ Spring): 1-11.

<https://www.gotoknow.org/posts/487490>

http://www.ex-mba.buu.ac.th/Research%202556/Research_Bangsaen/PM-11/53710715/05_ch24.pdf

<https://www.gotoknow.org/posts/458173>

บุคคลานุกรม

เจริญ สุขวิบูรณ์. (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง).

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2558.

ประสพ บวรรัตนกุล. (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองเต็ง).

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2558.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูล

ภาคผนวก ข
แบบสำรวจพื้นที่

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๗ / ๐๙๓

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอข้อมูลเพื่อการวิจัยในการสำรวจเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเต็ง

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ เพื่อทำงานวิจัยในการรวบรวมข้อมูลเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง โดยมีการออกสำรวจหมู่บ้านต่างๆ รวมถึงสถานที่ราชการที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเพื่อขอข้อมูลมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัย

ในการนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลจากหน่วยงานของท่านเพื่อนำมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย)

หัวหน้าโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร. ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๓๐๑ , ๐๘๐ ๑๖๖ ๗๘๒๐ (นายสุชุม พุดชอบ)

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๗ / ๐๙๒

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอข้อมูลเพื่อการวิจัยในการสำรวจเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลหนองเต็ง

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ เพื่อทำงานวิจัยในการรวบรวมข้อมูลเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็ง โดยมีการออกสำรวจหมู่บ้านต่างๆ รวมถึงสถานที่ราชการที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเต็งเพื่อขอข้อมูลมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัย

ในการนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลจากหน่วยงานของท่านเพื่อนำมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย)

หัวหน้าโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร. ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๓๐๑ , ๐๘๐ ๑๖๖ ๗๘๒๐ (นายสุชุม พุดชอบ)

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๗ / ๑๔๒

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอข้อมูลเพื่อการวิจัยในการพัฒนาเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ เพื่อทำงานวิจัยในการพัฒนาเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน โดยมีการออกสำรวจหมู่บ้านต่างๆ รวมถึงสถานที่ราชการที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเพื่อขอข้อมูลมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัย

ในการนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลจากหน่วยงานของท่านเพื่อนำมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย)

หัวหน้าโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร. ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๓๐๑ , ๐๘๐ ๑๖๖ ๗๘๒๐ (นายสุชุม พุดชอบ)

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๗ /๑๔๒

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอข้อมูลเพื่อการวิจัยในการพัฒนาเขตพื้นที่ตำบลโคกกลาง

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกกลาง

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่ เพื่อทำงานวิจัยในการพัฒนาเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางทั้ง ๑๖ หมู่บ้าน โดยมีการออกสำรวจหมู่บ้านต่างๆ รวมถึงสถานที่ราชการที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโคกกลางเพื่อขอข้อมูลมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัย

ในการนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลจากหน่วยงานของท่านเพื่อนำมาประกอบการสำรวจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวลิต สิมสวย)

หัวหน้าโครงการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา

โทร. ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๓๐๑ , ๐๘๐ ๑๖๖ ๗๘๒๐ (นายสุชุม พุดชอบ)

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

การคมนาคม

ถนนเส้นหลัก มีกี่เส้น.....

- เส้นที่ 1 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 2 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

ถนนเส้นรอง มีกี่เส้น.....

- เส้นที่ 1 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 2 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 3 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 4 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 5 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 6 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 7 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร

ประกอบอาชีพอะไร

- มีรถประจำทางหรือไม่ เป็นรถอะไร

วิ่งกี่รอบต่อวัน วิ่งจากไหน ไปไหน ระยะทางเท่าไร

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร

ถนนตัดผ่านหมู่บ้าน/ถนนในซอย / ถนนลูกรัง มีกี่เส้น

- เส้นที่ 1 ชื่อถนนอะไร ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร

- มีการจราจรเป็นอย่างไร

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร

ประกอบอาชีพอะไร

- มีรถประจำทางหรือไม่ เป็นรถอะไร

วิ่งกี่รอบต่อวัน วิ่งจากไหน ไปไหน ระยะทางเท่าไร

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร

เส้นที่ 2 ชื่อถนนอะไร ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 3 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 4 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 5 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 6 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 7 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

- เส้นที่ 8 ชื่อถนนอะไร..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร.....

ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่ ..... เป็นรถอะไร .....

วิ่งกี่รอบต่อวัน ..... วิ่งจากไหน ..... ไปไหน ..... ระยะทางเท่าไร .....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร .....

- เส้นที่ 9 ชื่อถนนอะไร ..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง .....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร .....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร .....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร .....

ประกอบอาชีพอะไร .....

- มีรถประจำทางหรือไม่ ..... เป็นรถอะไร .....

วิ่งกี่รอบต่อวัน ..... วิ่งจากไหน ..... ไปไหน ..... ระยะทางเท่าไร .....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร .....

- เส้นที่ 10 ชื่อถนนอะไร ..... ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง .....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร .....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร .....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร .....

ประกอบอาชีพอะไร .....

- มีรถประจำทางหรือไม่ ..... เป็นรถอะไร .....

วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 11 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 12 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร.....

วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 13 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 14 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 15 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 16 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่.....เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน.....วิ่งจากไหน.....ไปไหน.....ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 17 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 18 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 19 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

- เส้นที่ 20 ชื่อถนนอะไร.....ตัดผ่านหมู่บ้านไหนบ้าง.....

.....

- สภาพโดยทั่วไปของถนน ชำรุด หรือไม่อย่างไร.....

.....

- มีการจราจรเป็นอย่างไร.....

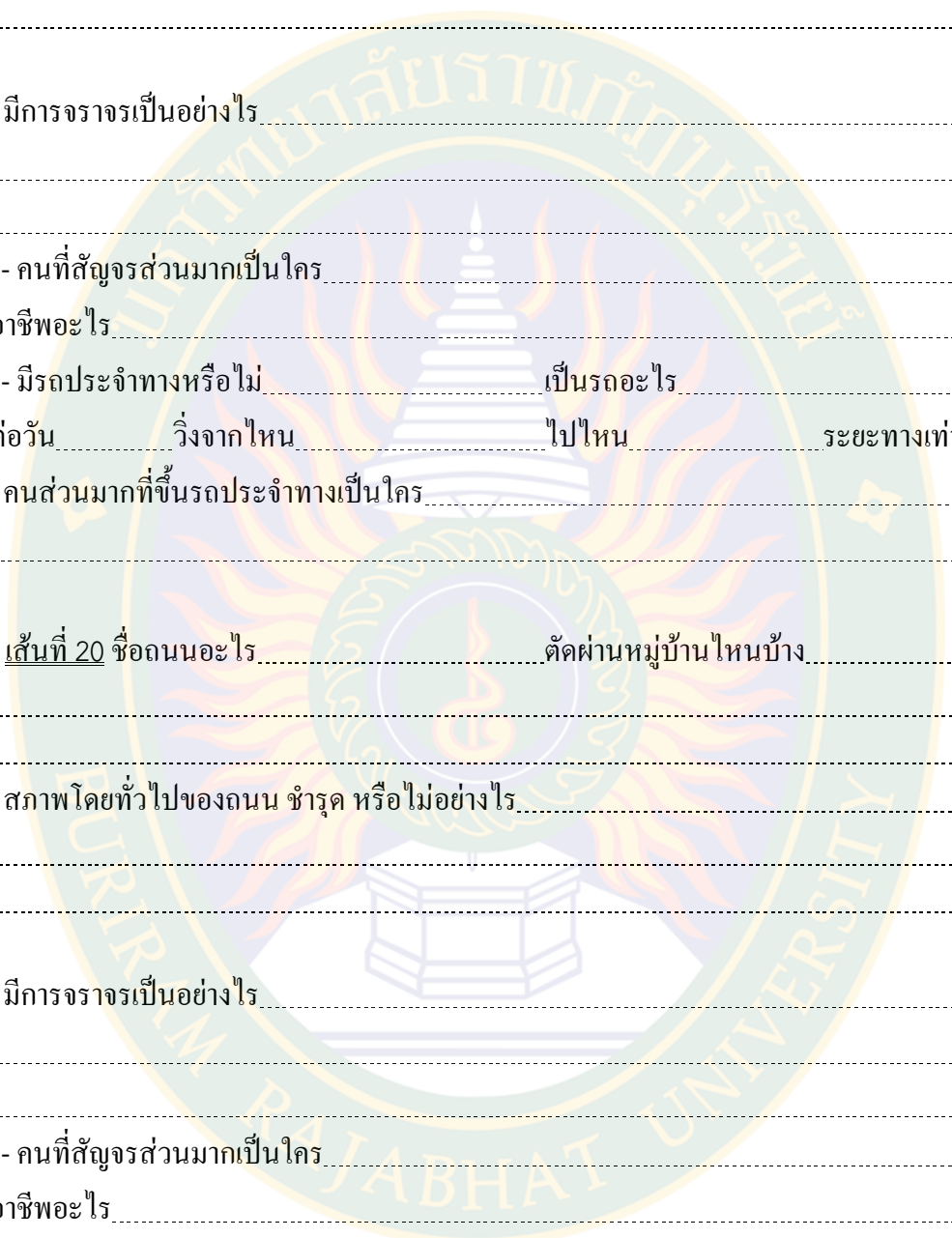
.....

- คนที่สัญจรส่วนมากเป็นใคร
ประกอบอาชีพอะไร.....

- มีรถประจำทางหรือไม่..... เป็นรถอะไร
วิ่งกี่รอบต่อวัน..... วิ่งจากไหน..... ไปไหน..... ระยะทางเท่าไร.....

- คนส่วนมากที่ขึ้นรถประจำทางเป็นใคร.....

.....

การประปา

- มีการประปาที่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ตั้งอยู่ที่.....

- สภาพเป็นอย่างไร.....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร.....

- เอน้ำมาจากไหน.....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่.....สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด.....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง.....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา.....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร.....

แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ที่.....

- สภาพเป็นอย่างไร.....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร.....

- เอน้ำมาจากไหน.....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่.....สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด.....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง.....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา.....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร

แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ที่

- สภาพเป็นอย่างไร

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร

- เอน้ำมาจากไหน

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร

แห่งที่ 4 ตั้งอยู่ที่

- สภาพเป็นอย่างไร

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร

- เอน้ำมาจากไหน

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร

แห่งที่ 5 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 6 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 7 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 8 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 9 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 9 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 10 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 11 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 12 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 13 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 14 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 15 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

แห่งที่ 16 ตั้งอยู่ที่ .....

- สภาพเป็นอย่างไร .....

- ลักษณะการเก็บน้ำเป็นอย่างไร .....

- เอน้ำมาจากไหน .....

- แต่ละปีมีน้ำเพียงพอหรือไม่ ..... สามารถเก็บน้ำได้มากน้อยเพียงใด .....

- ใครได้รับประโยชน์บ้าง .....

- มีครัวเรือนกี่แห่งที่ได้ใช้น้ำประปา .....

- ส่วนที่ไม่ใช้น้ำประปาเป็นเพราะอะไร .....

ไฟฟ้า

- ทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้หรือไม่ .....

ถ้าไม่มีเพราะอะไร .....

- ในแต่ละเดือนครัวเรือนต่างๆมีค่าไฟเฉลี่ยครัวเรือนละกี่บาท .....

- พื้นที่ ที่เป็นจุดเสี่ยง ที่จะเกิดอันตรายที่เกิดจากการใช้รถ ใช้ถนนในยามค่ำคืน หรือจุดเสี่ยงที่จะเป็นการก่อ

อาชญากรรม มีไฟฟ้าส่องสว่างหรือไม่ และมีจุดเสี่ยงกี่แห่ง บริเวณไหนบ้าง .....

- ในพื้นที่มีไฟฟ้าส่องสว่างตามพื้นที่ถนนเพียงพอ หรือไม่.....

การสื่อสาร

- มีร้านอินเทอร์เน็ตที่ร้าน..... ตั้งอยู่บริเวณไหน.....

- มีผู้ใช้ ในแต่ละวัน เฉลี่ยประมาณกี่คนต่อวัน.....

- มีตู้โทรศัพท์สาธารณะกี่ตู้..... ในแต่ละตู้ตั้งอยู่ครบทุกหมู่บ้านหรือไม่ ถ้าไม่ มีหมู่บ้านไหนที่ไม่มี.....

- ในแต่ละหมู่บ้านมีกี่ตู้

หมู่ 1 ..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 2..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 3..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 4..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 5..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 6..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 7..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 8..... เสียกี่ตู้..... ใช้ได้กี่ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 9..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 10..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 11..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 13..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 14..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 15..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

หมู่ 16..... เสียที่ตู้..... ใช้งานได้ตู้..... มีการใช้งานอย่างต่อเนื่องหรือไม่.....

- จำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล มีกี่หมายเลข.....

- มีศูนย์ข้อมูลฉุกเฉินหรือไม่..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

มีหน้าห้องอย่างไร.....

- มี FAX หรือไม่..... กี่แห่ง..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

- มีตู้ไปรษณีย์หรือไม่..... กี่แห่ง..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

- ส่วนมากมีการส่งของผ่านอะไร.....

สภาพแวดล้อม

- น้ำท่วมหรือไม่ในแต่ละปี..... สาเหตุที่น้ำท่วม.....

- ฝนแล้งหรือไม่ในแต่ละปี..... สาเหตุที่ฝนแล้ง.....

- พื้นที่ป่าชุมชนมีกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 อยู่บริเวณไหนสภาพเป็นอย่างไร.....

. ขนาดพื้นที่เท่าไร.....

แห่งที่ 2 อยู่บริเวณไหนสภาพเป็นอย่างไร.....

ขนาดพื้นที่เท่าไร.....

แห่งที่ 3 อยู่บริเวณไหนสภาพเป็นอย่างไร.....

ขนาดพื้นที่เท่าไร.....

แห่งที่ 4 อยู่บริเวณไหนสภาพเป็นอย่างไร.....

ขนาดพื้นที่เท่าไร.....

แห่งที่ 5 อยู่บริเวณไหนสภาพเป็นอย่างไร.....

ขนาดพื้นที่เท่าไร.....

การใช้น้ำ เป็นอย่างไร.....

- มีน้ำเพื่อการเกษตร หรือเลี้ยงสัตว์เพียงพอหรือไม่.....

- แหล่งน้ำดิบสาธารณะมีกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

แห่งที่ 4 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

แห่งที่ 5 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

แห่งที่ 6 ตั้งอยู่ที่.....

ขนาดความจุเท่าไร..... สามารถใช้ได้ตลอดปีหรือไม่.....

- หากน้ำไม่เพียงพอ ประชาชนนำแหล่งน้ำจากไหนอุปโภค บริโภค.....

แห่งที่ 15 ชื่อวัด..... ตั้งอยู่บ้าน..... หมู่ที่.....

เจ้าอาวาสชื่อ..... พระลูกวัดที่รูป.....

แห่งที่ 16 ชื่อวัด..... ตั้งอยู่บ้าน..... หมู่ที่.....

เจ้าอาวาสชื่อ..... พระลูกวัดที่รูป.....

- มีโบสถ์คริสต์หรือไม่..... ชื่อ..... ผู้ดูแลชื่อ.....

- มีมัสยิดหรือไม่..... ชื่อ..... ผู้ดูแลชื่อ.....

- ในทุกวันพระประชาชนเข้าวัดทำบุญ มากน้อยเพียงใด.....

- ส่วนมากประชาชนจะทำบุญวัดไหนมากที่สุด ในเขต อบต. โลกกลาง.....

- ความเชื่อทางด้านพิธีกรรม ไสยศาสตร์ มีหรือไม่.....

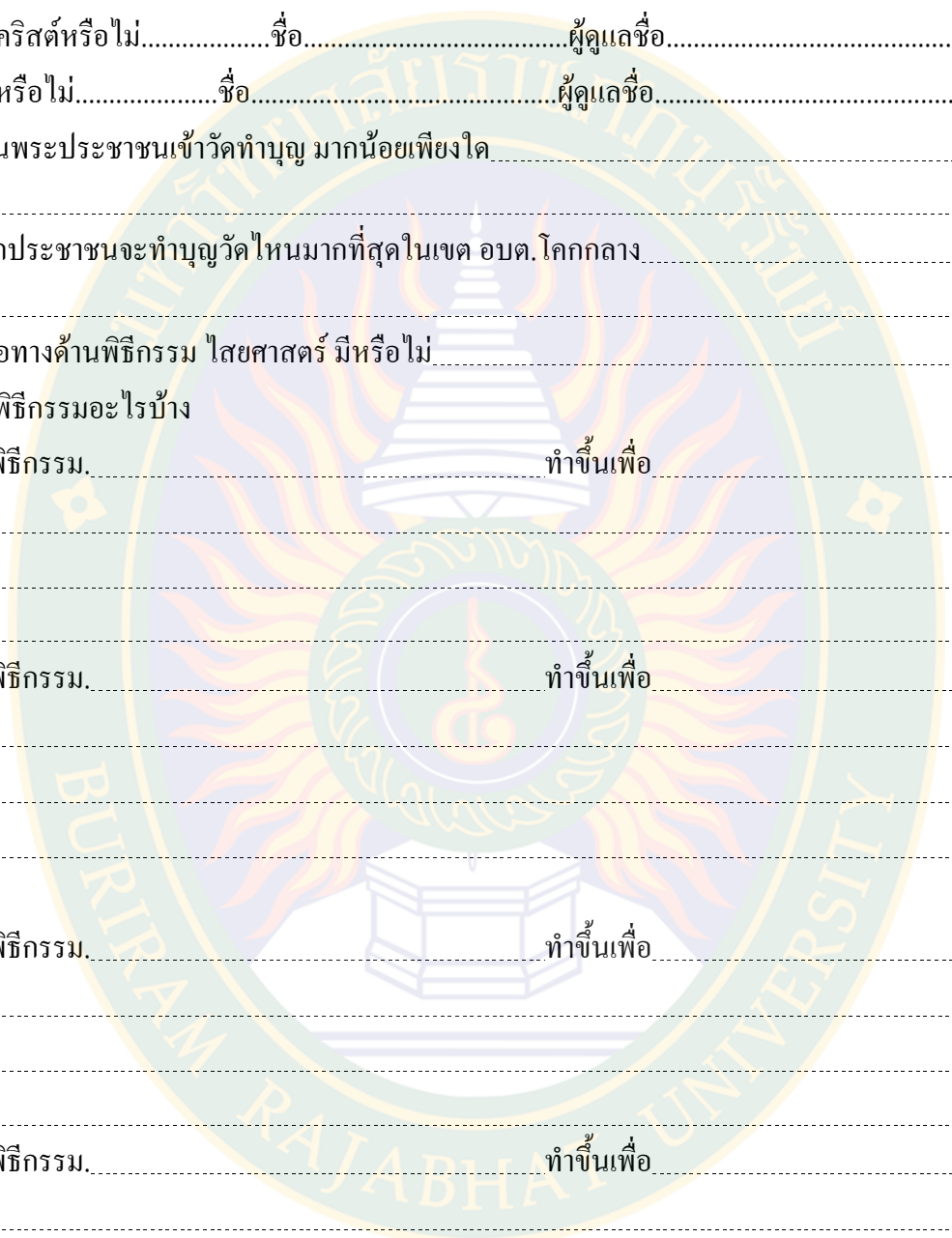
และส่วนมากจะมีพิธีกรรมอะไรบ้าง

พิธีกรรม..... ทำขึ้นเพื่อ.....

พิธีกรรม..... ทำขึ้นเพื่อ.....

พิธีกรรม..... ทำขึ้นเพื่อ.....

พิธีกรรม..... ทำขึ้นเพื่อ.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

พิธีกรรม.....ทำขึ้นเพื่อ.....

.....
.....
.....

วัฒนธรรม

- ภาษา มีภาษาอะไรบ้าง.....
- ส่วนมากคนในชุมชนพูดภาษาอะไรมากที่สุด.....
- การแต่งกาย มีลักษณะการแต่งกายอย่างไรที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชุมชน (ขอรูป).....

.....

อาหาร

- ส่วนมากประชาชนมีลักษณะการกินเป็นอย่างไร(รูปอาหาร).....

.....

- มีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับการกินหรือไม่..... ถ้ามีเป็นอะไร.....

- ความเป็นอยู่ ของประชาชน ลักษณะการสร้างที่พักอาศัยเป็นเช่นไร? บ้านไม้หรือบ้านปูน หรือครึ่งปูนครึ่งไม้
สถาปัตยกรรมเป็นเช่นไร? ในแต่ละหมู่บ้าน (รูปบ้าน/ที่อยู่).....

.....

ประเพณี

ประเพณีที่สำคัญๆของชุมชนมีอะไรบ้าง ประเพณีพื้นบ้านที่มีอยู่มีอะไรบ้าง จัดที่ไหน รายละเอียด ทำไมถึงจัด

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

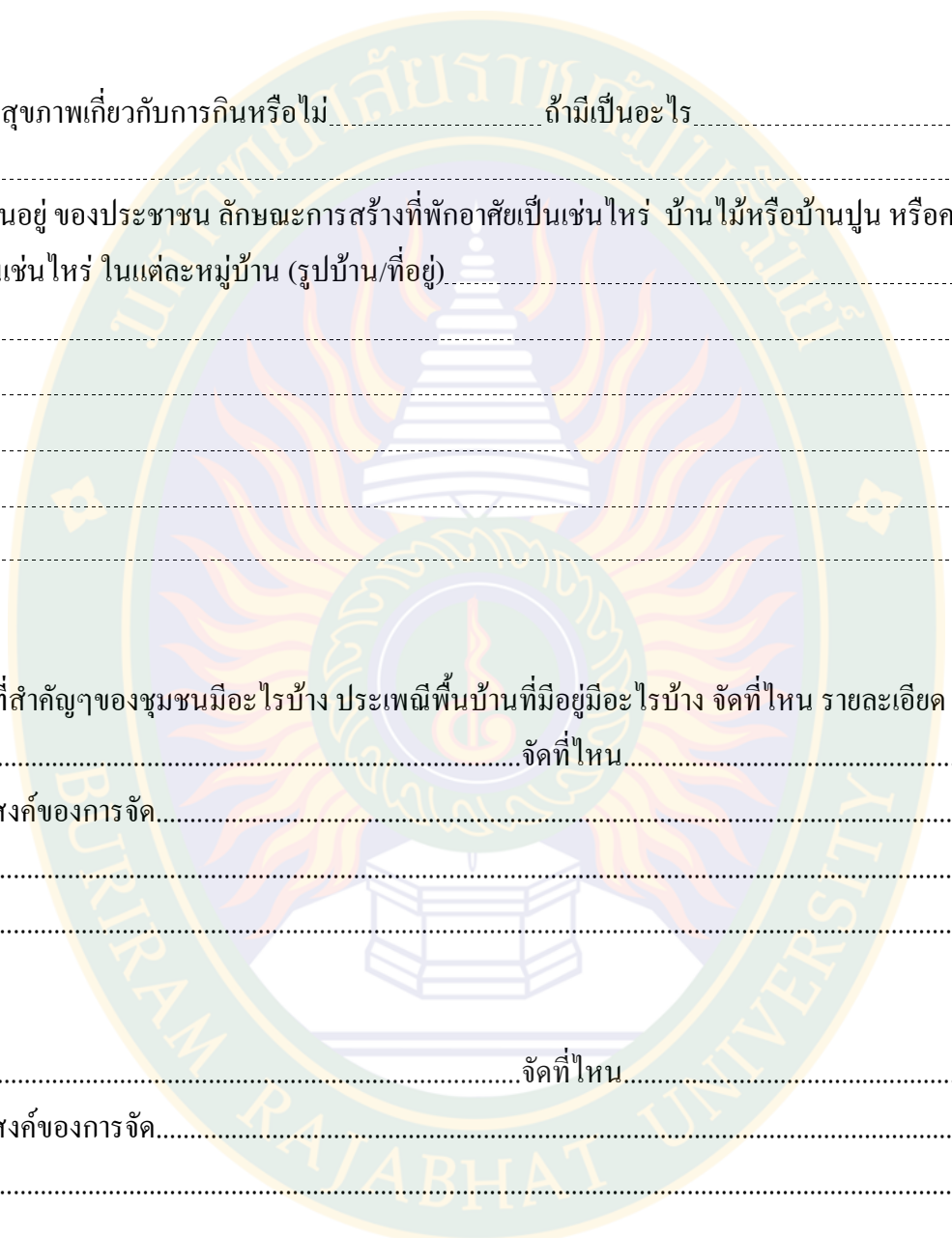
วัตถุประสงค์ของการจัด.....

.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

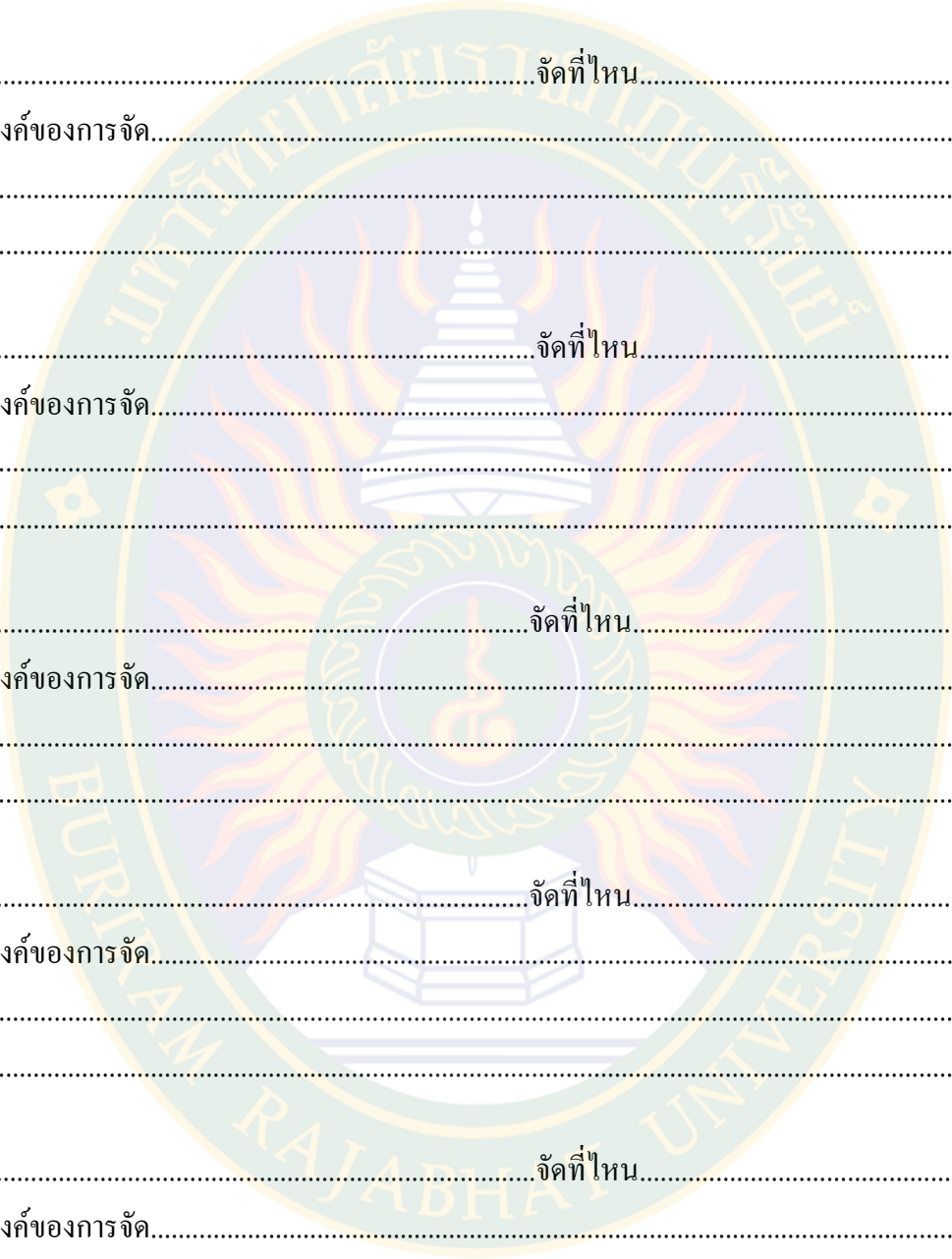
วัตถุประสงค์ของการจัด.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

ประเพณี.....จัดที่ไหน.....

วัตถุประสงค์ของการจัด.....

การศึกษา

- มีโรงเรียนกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ชื่อโรงเรียน..... ตั้งอยู่ที่.....

สังกัด.....เป็น โรงเรียนระดับ.....

- ผู้อำนวยการ ชื่อ.....

- มีข้าราชการครูสอนกี่คน.....ครูอัตราจ้างกี่คน.....พนักงานทั่วไปกี่คน.....

- วิชาที่ใช้ในการสอนการเรียนมีวิชาอะไรบ้างในทั้งใช้ปี

- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....
- ชั้น .....

นักเรียนในแต่ละชั้นปี ปี 2558

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
รวม			

นักเรียนในแต่ละชั้นปี ปี 2558

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
รวม			

- นักเรียนส่วนมากมีพื้นฐานความรู้ จากการเรียนมาน้อยเพียงใด.....

.....

- เด็กพื้นไหนได้รับการศึกษาบ้าง.....

.....

- สภาพของโรงเรียนเป็นอย่างไร (รูปภาพ)

- มีอาคารกี่หลัง.....

- มีองค์ประกอบอะไรอยู่ในโรงเรียนบ้าง เช่น สภาพอาคารโดยทั่วไปเป็นอย่างไร โรงอาหาร แท็งก์น้ำ

.....

- สภาพของโรงเรียนเป็นเช่นไร? เก่า ใหม่ ชำรุด ทรุดโทรม มากน้อยแค่ไหน สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นเช่นไร.....

.....

แห่งที่ 3 ชื่อ โรงเรียน..... ตั้งอยู่ที่.....สังกัด
 .....เป็นโรงเรียนระดับ.....

- ผู้อำนวยการ ชื่อ.....
- มีข้าราชการครูสอนกี่คน.....ครูอัตราจ้างกี่คน.....พนักงานทั่วไปกี่คน.....
- วิชาที่ใช้ในการสอนการเรียนมีวิชาอะไรบ้างในทั้งใช้ปี

ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....

นักเรียนในแต่ละชั้นปี ปี 2558

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
รวม			

นักเรียนในแต่ละชั้นปี ปี 2558

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
รวม			

- นักเรียนส่วนมากมีพื้นฐานความรู้จากการเรียนมาน้อยเพียงใด.....

- เด็กพื้นไหนได้รับการศึกษาบ้าง.....

- สภาพของโรงเรียนเป็นอย่างไร (รูปภาพ)

- มีอาคารกี่หลัง.....

- มีองค์ประกอบอะไรอยู่ในโรงเรียนบ้าง เช่น สภาพอาคารโดยทั่วไปเป็นอย่างไร โรงอาหาร แท็งก์น้ำ.....

- สภาพของโรงเรียนเป็นเช่นไร เก่า ใหม่ ซ้ำรูด ทรุดโทรม มากน้อยแค่ไหน สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นเช่นไร.....

แห่งที่ 5 ชื่อโรงเรียน..... ตั้งอยู่ที่.....

สังกัด..... เป็นโรงเรียนระดับ.....

- ผู้อำนวยการ ชื่อ.....
- มีข้าราชการครูสอนกี่คน.....ครูอัตราจ้างกี่คน.....พนักงานทั่วไปกี่คน.....
- วิชาที่ใช้ในการสอนการเรียนมีวิชาอะไรบ้างในทั้งใช้ปี

ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....
 ชั้น .....

นักเรียนในแต่ละชั้นปี ปี 2558

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
รวม			

- นักเรียนส่วนมากมีพื้นฐานความรู้ จากการเรียนมาน้อยเพียงใด.....

.....
 .....
 .....

- เด็กพื้นไหนได้รับการศึกษาบ้าง.....

- สภาพของโรงเรียนเป็นอย่างไร (รูปภาพ)

- มีอาคารกี่หลัง.....

- มีองค์ประกอบอะไรอยู่ในโรงเรียนบ้าง เช่น สภาพอาคารโดยทั่วไปเป็นอย่างไร โรงอาหาร แท็งก์น้ำ

- สภาพของโรงเรียนเป็นเช่นไร เก่า ใหม่ ชำรุด ทรุดโทรม มากน้อยแค่ไหน สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นเช่นไร.....

สถานที่พักผ่อน

มีอะไรบ้าง สวนสาธารณะกี่แห่ง..... ตั้งอยู่ในพื้นที่ไหนบ้าง.....

ลานกีฬาที่แห่ง..... ตั้งอยู่ที่พื้นที่ไหนบ้าง.....

สถานบันเทิงที่แห่ง.....

.....
แห่งที่ 1 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 2 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 3 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 4 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 5 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

รีสอร์ท โรงแรมที่แห่ง.....

.....
แห่งที่ 1 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 2 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 3 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 4 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

แห่งที่ 5 ชื่อ..... ตั้งอยู่ที่.....

ด้านสุขภาพ

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพมีกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

- ผู้อำนวยการ ชื่อ.....

- มีหมอ มีพยาบาล มีเจ้าหน้าที่กี่คน.....

- ในแต่ละปีมีผู้ป่วยมากน้อยเพียงใด.....

ประชาชนส่วนมากเป็นโรคอะไรในแต่ละปี

ปี									
2555									
2556									
2557									

แห่งที่ 2 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

- ผู้อำนวยการ ชื่อ.....

- มีหมอ มีพยาบาล มีเจ้าหน้าที่กี่คน.....

- ในแต่ละปีมีผู้ป่วยมากน้อยเพียงใด.....

ประชาชนส่วนมากเป็นโรคอะไรในแต่ละปี

ปี									
2555									
2556									
2557									

กลุ่มทางสังคม

- มีกี่กลุ่ม.....

กลุ่มที่ 1 ชื่อ.....

ตั้งอยู่ที่.....

ประธานกลุ่มชื่อ.....

ที่มาของการก่อตั้งกลุ่ม.....

.....

.....

.....

ทำอะไร ขายอะไร วิธีการ

แต่ละปี มีรายได้เท่าไร

มีสมาชิกกี่คน

ปัญหา อุปสรรค ข้อได้เปรียบ จุดเด่น จุดด้อย

กลุ่มที่ 2 ชื่อ

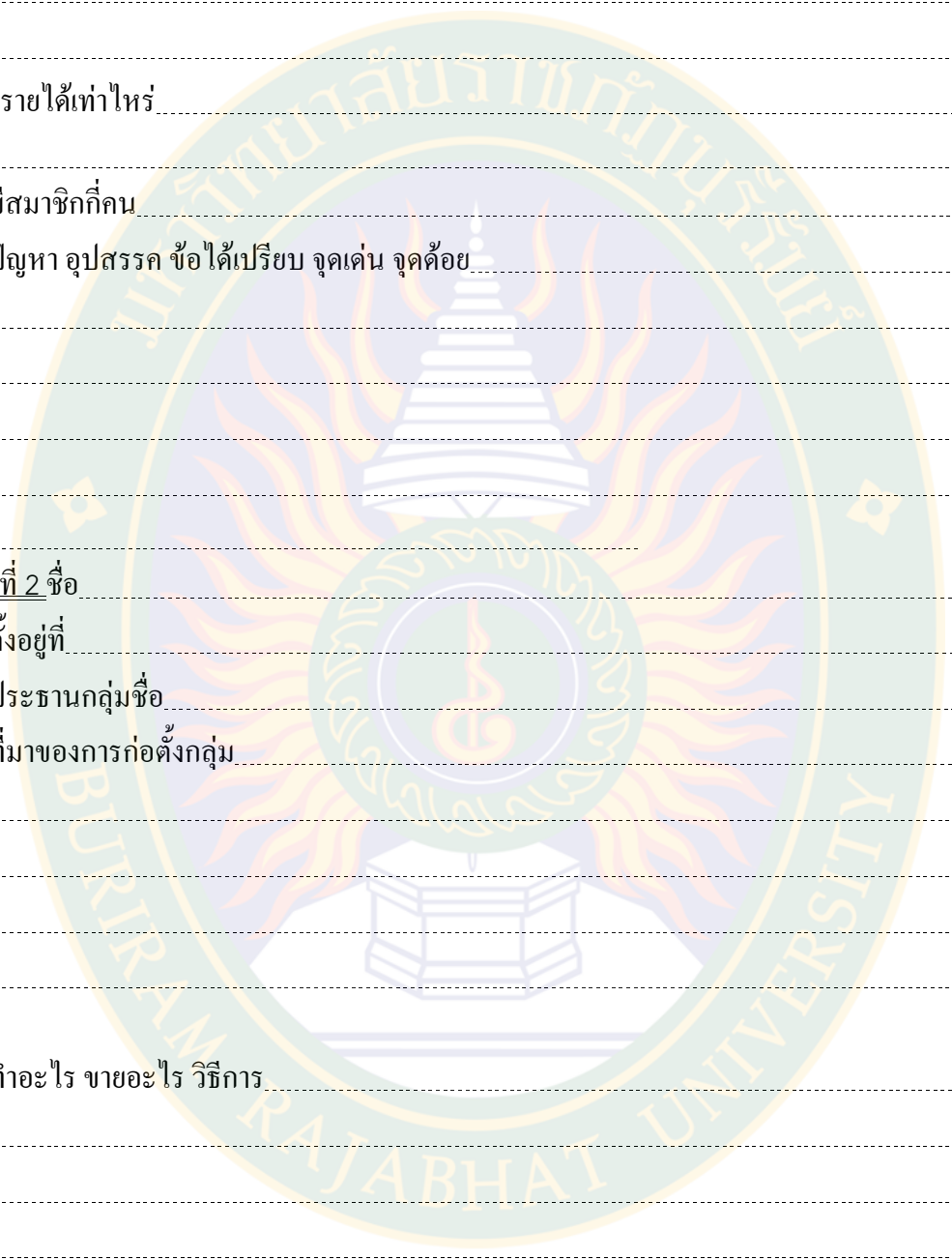
ตั้งอยู่ที่

ประธานกลุ่มชื่อ

ที่มาของการก่อตั้งกลุ่ม

ทำอะไร ขายอะไร วิธีการ

แต่ละปี มีรายได้เท่าไร

มีสมาชิกกี่คน.....

ปัญหา อุปสรรค ข้อได้เปรียบ จุดเด่น จุดด้อย.....

กลุ่มที่ 3 ชื่อ.....

ตั้งอยู่ที่.....

ประธานกลุ่มชื่อ.....

ที่มาของการก่อตั้งกลุ่ม.....

ทำอะไร ขายอะไร วิธีการ.....

แต่ละปี มีรายได้เท่าไร.....

มีสมาชิกกี่คน.....

ปัญหา อุปสรรค ข้อได้เปรียบ จุดเด่น จุดด้อย.....

กลุ่มที่ 4 ชื่อ .....

ตั้งอยู่ที่ .....

ประธานกลุ่มชื่อ .....

ที่มาของการก่อตั้งกลุ่ม .....

ทำอะไร ขายอะไร วิธีการ .....

แต่ละปี มีรายได้เท่าไร .....

มีสมาชิกกี่คน .....

ปัญหา อุปสรรค ข้อได้เปรียบ จุดเด่น จุดด้อย .....

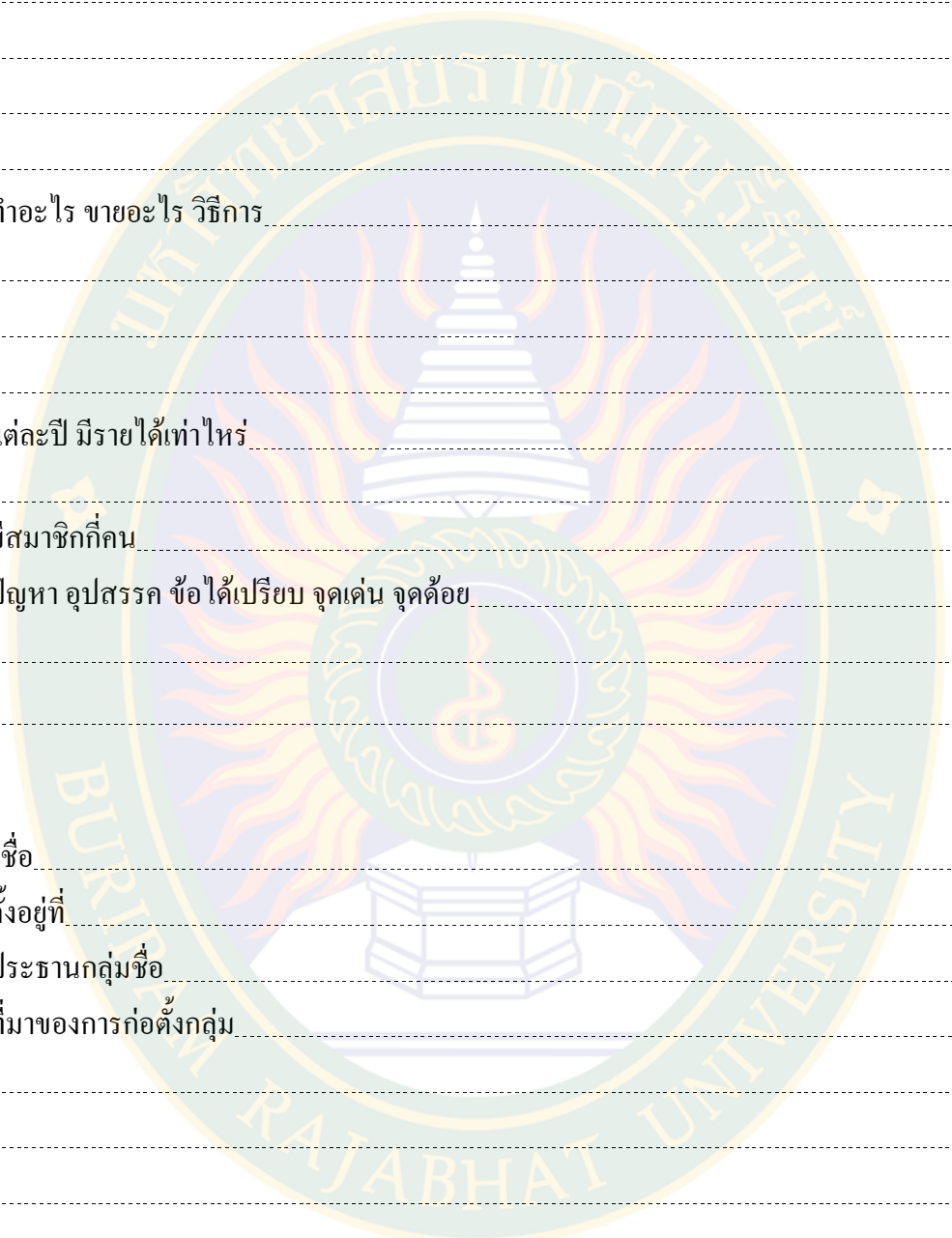
กลุ่มที่ 5 ชื่อ .....

ตั้งอยู่ที่ .....

ประธานกลุ่มชื่อ .....

ที่มาของการก่อตั้งกลุ่ม .....

ทำอะไร ขายอะไร วิธีการ .....

แต่ละปี มีรายได้เท่าไร.....

มีสมาชิกกี่คน.....

ปัญหา อุปสรรค ข้อได้เปรียบ จุดเด่น จุดด้อย.....

ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพ

คนในชุมชนประกอบอาชีพอะไร

- อาชีพหลัก.....
- อาชีพรอง.....
- งานทั่วไป.....

การเกษตรกรรม

- การเพาะปลูก ปลูกอะไรบ้าง .....

รวมแล้วประมาณกี่ไร่.....

ตารางแสดงรายได้ในแต่ละปีของประชากรที่ทำการเพาะปลูก

ปี	ข้าว	อ้อย	ข้าวโพด	ผัก	อื่นๆ
2555					
2556					
2557					
2558					

เฉลี่ยแล้วแต่ละครัวเรือนมีรายได้กี่บาท.....

- การปศุสัตว์ เลี้ยงอะไรบ้าง.....

รวมแล้วทั้งชุมชนมีผู้ทำการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายผลผลิตประมาณกี่ราย.....

ตารางแสดงรายได้ในแต่ละปีของประชากรที่ทำปศุสัตว์

ปี	สุกร	โค	กระบือ	ไก่	เป็ด	อื่นๆ
2555						
2556						
2557						
2558						

เฉลี่ยแล้วแต่ละครัวเรือนมีรายได้กี่บาท.....

การประกอบอาชีพของประชากรในแต่ละคน

อาชีพ	เกษตรกร	รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	รับจ้าง	พ่อบ้าน/แม่บ้าน
จำนวน(ราย)						
รวม						

การพาณิชยกรรมและบริการ

มีอะไรบ้าง

- โรงงานกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ชื่ออะไร..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

ทำอะไร.....

ผู้ประกอบการ ชื่อ.....

แห่งที่ 2 ชื่ออะไร..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

ทำอะไร.....

ผู้ประกอบการ ชื่อ.....

แห่งที่ 3 ชื่ออะไร..... ตั้งอยู่ที่ไหน.....

ทำอะไร.....

ผู้ประกอบการ ชื่อ.....

- ร้านค้ากี่แห่ง..... ขายอะไรเป็นส่วนใหญ่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใครอยู่ในวัยไหน.....

- รีสอร์ท/โรงแรม กี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใคร.....ผู้ประกอบการชื่อ.....

แห่งที่ 2 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใคร.....ผู้ประกอบการชื่อ.....

แห่งที่ 3 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใคร.....ผู้ประกอบการชื่อ.....

แห่งที่ 4 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใคร.....ผู้ประกอบการชื่อ.....

แห่งที่ 5 ชื่อ.....ตั้งอยู่ที่.....

ลูกค้าส่วนมากเป็นใคร.....ผู้ประกอบการชื่อ.....

- โรงสีมีกี่แห่ง.....

แห่งที่ 1 ตั้งอยู่ที่..... ในแต่ละเดือน มีผู้มาใช้บริการมากน้อย

เพียงใด .....และข้าวที่นำมาสี เฉลี่ยแล้วอยู่ที่กี่กระสอบต่อราย.....

แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ที่..... ในแต่ละเดือน มีผู้มาใช้บริการมากน้อย

เพียงใด .....และข้าวที่นำมาสี เฉลี่ยแล้วอยู่ที่กี่กระสอบต่อราย.....

แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ที่..... ในแต่ละเดือน มีผู้มาใช้บริการมากน้อย

เพียงใด .....และข้าวที่นำมาสี เฉลี่ยแล้วอยู่ที่กี่กระสอบต่อราย.....

แห่งที่ 4 ตั้งอยู่ที่..... ในแต่ละเดือน มีผู้มาใช้บริการมากน้อย

เพียงใด .....และข้าวที่นำมาสี เฉลี่ยแล้วอยู่ที่กี่กระสอบต่อราย.....

แห่งที่ 5 ตั้งอยู่ที่..... ในแต่ละเดือน มีผู้มาใช้บริการมากน้อย

เพียงใด .....และข้าวที่นำมาสี เฉลี่ยแล้วอยู่ที่กี่กระสอบต่อราย.....

อื่นๆ.....

.....

รายได้ในแต่ละปีก็บาทต่อปีของพานิชยกรรม

ปี	โรงงาน	ร้านค้า	รีสอร์ท/โรงแรม	โรงสี	อื่นๆ
2555					
2556					
2557					

รายได้ของประชาชน

ประชาชนมีรายได้จากอะไรบ้างก็คน เฉลี่ยรวม

ปี	รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	เกษตรกรรม	ปศุสัตว์	รับจ้างทั่วไป	อื่นๆ/ไม่ได้ทำ
2555							
2556							
2557							

รายจ่ายของประชาชน

- ประชาชนส่วนมากมีรายจ่ายอะไรบ้าง.....
- นำเงินจากไหนมาใช้หนี้.....
- มีหนี้เฉลี่ยเท่าไรต่อครัวเรือน.....
- แต่ละปีชำระหนี้เท่าไร.....

กลไกการพัฒนาวิจัยเชิงพื้นที่
กรณีศึกษา พื้นที่ชุมชน เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
และ ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

A mechanism for development spatial researchers, case study community in
Thambon Nongteng, Kasang District Buriram Province and
community in Thambon Khograng, Lamphaimat District Buriram Province.

สมมาตร ผลเกิด

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้มีคุณภาพสามารถสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบและคล่องตัวสูง โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนด้วยวิธีการสร้างความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายชุมชน คำนวณวิจัยร่วมกัน พัฒนาโจทย์วิจัยโดยลงไปพื้นที่เป้าหมายร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก สกว. ร่วมสังเคราะห์ประเด็นกับพื้นที่เป้าหมายและผู้เชี่ยวชาญจาก สกว. ร่วมวิพากษ์ประเด็นกับชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินงานวิจัย เป็นต้น ผลการดำเนินงาน ทำให้ได้งานวิจัยเชิงพื้นที่ที่คาดว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง และเป็นความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาของชาวบ้านให้สามารถนำไปดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง สร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วย 3 โครงการคือ โครงการยกระดับจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลโคกกลาง อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ โครงการกระบวนการสร้างเสริมสุขภาวะด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านห้วย ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ และโครงการกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนจัดการตนเองบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านเสม็ด ต.หนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์

คำสำคัญ: ระบบสนับสนุน/กลไกหนุนเสริม/งานวิจัยเชิงพื้นที่

ABSTRACT

This research is qualitative research aimed at developing a management system for quality research can support the research area in a systematic and highly maneuverable. The objective of the research is as follows: The researchers developed a process to create a spatial context of the university to support research and development of spatial fit the context of our research universities to develop spatial issues based on their involvement with the community to raise the quality. People living in communities with the means. Created in collaboration with the Office of Research Fund (TRF). The community sort of joint research (academic teams and the locals) to develop our research into the target area, together with experts from TRF. Co-synthesizing it. target area and experts from the Fund. Together critical issues with the locals in the area. Jointly analyze the impact of research on operating results. It has research areas that are expected to be applied to the practical. And the need to address the problems of villagers to put into operation a success, effectively creating change happening in the community have a material consists of three projects: raise awareness for local regeneration. Sustainable forest Kok Lam Plai Mat district center. Buriram province The project supplements the state-building process with the local community, Wa, Nong Teng Krasang Buriram. And project management processes, empowering their communities on natural resources and environment of Nong Teng Ban Samet Krasang Buriram.

Keywords: support/enhancement mechanisms/research area.

การวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นในการแก้ปัญหาจากโจทย์วิจัย พื้นที่จริงในชุมชนท้องถิ่นหรือสังคม อันมีนักวิจัยหลากหลายกลุ่ม เช่น นักวิชาการ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และชาวบ้านในแต่ละกลุ่ม แต่ละชุมชนที่มีปัญหาและมีความต้องการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยไปช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งที่ผ่านมาผลจากการวิจัยเชิงพื้นที่แสดงให้เห็นในหลายพื้นที่ที่หลายชุมชน สามารถแก้ไขปัญหามาได้จริงควบคู่กับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

การศึกษาบริบทชุมชนซึ่งหมายถึงรวมถึง ความเป็นอยู่ อาชีพ รายได้ เศรษฐกิจ การศึกษา ความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ต่างๆ เป็นจุดสำคัญในการวิจัยเชิงพื้นที่ ที่บุคคลภายนอกหรือบุคคลภายในชุมชนเองก็ตาม ต้องคำนึงและร่วมกันค้นหาข้อมูลและวิเคราะห์ความเป็นตัวตนของชุมชน ดังนั้นนักวิจัยทั้งภายในและภายนอกชุมชนจึงต้องมีเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน ซึ่งเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลบริบทชุมชนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ชุมชนมีหลายเครื่องมือที่นักวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งนักวิจัย และคนในชุมชนจะต้องแสวงหาวิธีการสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ในมิติต่างๆและเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนโดยใช้ "การวิจัยเป็นเครื่องมือ" เพื่อการบูรณาการในระดับชุมชนหรือพื้นที่ จึงเป็นแนวทางใหม่ที่เรียกได้ว่าเป็นการทำงานแบบ "ฐานรากขึ้นสู่ข้างบน" อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การสกัดความต้องการอันหลากหลายของชุมชนออกมาเป็นงานในระดับที่คณะทำงานมีศักยภาพเพียงพอที่จะตอบสนองได้เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จขั้นต้น บวกกับการชี้แนะให้ชุมชนตั้งอยู่ในวิถีอันควรนั้นเป็นจุดร่วมระหว่างคณะทำงานที่จะต้องตกลงกับชาวบ้านให้เข้าใจว่า เรามิได้สามารถให้ได้ทุกอย่างดังที่พวกเขาร้องขอ แต่เราจะให้ได้ในสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากชาวชุมชนมาร่วมกันก่อให้เกิด สร้างให้มีขึ้นและรักษาให้ยั่งยืนโดยคนในชุมชนนั่นเอง

การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ คือการบริหารจัดการที่ลงไปทำกระบวนการในพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้มาร่วมแก้ไขปัญหาในเรื่องใหญ่ที่ทุกคนในพื้นที่เห็นว่าต้องแก้ไข และจะสำเร็จได้

ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่ ในลักษณะทำไป ปรับไป เรียนรู้ไป เพื่อพัฒนารูปแบบและกลไกการทำงานที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาได้มีการถอดวิธีการทำงานเป็น 6 ขั้นตอนคือการเตรียมความพร้อม การพัฒนาเครื่องมือและวิทยากร การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล การทำแผนและข้อเสนอภาคประชาชน การบูรณาการแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดการความรู้สู่การขยายผลแต่ละชุมชนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนเหล่านี้ แต่อาจมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความพร้อมและเงื่อนไขบริบทต่างๆของแต่ละชุมชน แม้จะมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นไม่มีความแตกต่างกันมาก เพราะวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนงานนี้คือ การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อจัดทำข้อเสนอภาคประชาชนโดยใช้กระบวนการสำรวจครัวเรือนและเชื่อมโยงข้อเสนอดังกล่าวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ผลการขับเคลื่อนงานของโครงการโดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลครัวเรือนและจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือ ได้นำไปสู่การรับรู้ปัญหาความยากจนในระดับครัวเรือน หมู่บ้าน ตำบล เป็นกระบวนการค้นหาเพื่อ "การรู้จักตัวเอง" และสะท้อนความต้องการของชุมชน ซึ่งมีการเชื่อมโยงไปสู่การทำงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บนฐานการพึ่งตนเอง และเป็นช่องทางใหม่ในการสะท้อนความต้องการอย่างแท้จริงของท้องถิ่น และในการทำงานร่วมกับภาคทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถตอบสนองชุมชนได้ตรงเป้า ซึ่งใช้เวลาเพียง 6-8 เดือนกระบวนการดังกล่าวไม่เพียงทำให้ชุมชน และประชาสังคมตื่นตัวเท่านั้นแต่ได้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจในการทำงานระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนซึ่งนำไปสู่หุ้นส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการต่อไปในอนาคต

พื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ และพื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ดีในด้านการให้ความร่วมมือในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำในระดับหมู่บ้าน ตลอดจนชาวบ้านในพื้นที่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. กระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ควรมีรูปแบบอย่างไร
2. ระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร
3. ประเด็นที่ใช้ในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่สร้างผลกระทบในเชิงบวกอย่างไรต่อชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน

เป้าหมายการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยมีนักวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 6 คน
2. มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 โครงการ

ขอบเขตพื้นที่ ที่ทำการวิจัย

1. พื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. พื้นที่ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 2 ปี

กรอบการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาบริบทของชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการค้นหาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่อันจะนำไปสู่เป้าหมายคือ ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีระบบสนับสนุนนักวิจัยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงพื้นที่ดีขึ้น
2. นักวิจัยเรียนรู้และเข้าใจบริบทของพื้นที่ศึกษาได้อย่างลึกซึ้งทุกประเด็น
3. นักวิจัยเรียนรู้ถึงกระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบบนพื้นฐานชุมชน
4. เกิดประเด็นโจทย์วิจัยที่จะนำไปขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน
5. มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชุมชน

วิธีการวิจัย

1. การวิจัย การศึกษาในครั้งนี้เป็นการใช้กรณีศึกษาโดยมีภาพรวมของการศึกษาดังต่อไปนี้ การสืบค้นข้อมูล การลงพื้นที่จริง การทดลอง การสรุปผล และการอภิปรายผล ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างเข้มข้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การสืบค้นข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลระดับพื้นที่ในภาพรวม โดยการสืบค้นข้อมูลจากภาคเอกสาร ทั้งในระดับปฐมภูมิและระดับทุติยภูมิ สังคมและการเมืองการปกครอง ข้อมูลเชิงสถิติ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นต้น ตลอดจนข้อมูลจากภาคปฏิบัติ ได้แก่ ข้อมูลภาพจากการลงพื้นที่ ข้อมูลจากการสังเกต ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลจากการทำประชุมกลุ่มย่อย ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นต้น

1.2 การลงพื้นที่จริงเพื่อทำการตรวจสอบพื้นที่วิจัยในภาพรวม ว่ามีบริบทที่แตกต่างจากกรอบการศึกษาวิจัยที่ตั้งไว้อย่างไร สำหรับการตรวจสอบพื้นที่วิจัยนั้นจะดำเนินการอยู่ 4 ด้านหลักๆได้แก่ 1) การสำรวจทางด้านสังคม 2) การเก็บแบบสอบถาม 3) การประชุมกลุ่มย่อย 4) การตรวจสอบด้านการเมืองการปกครองและข้อมูลพื้นฐานจากองค์กรท้องถิ่น

1.3 การทดลอง เป็นการใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน การเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยเครื่องมือต่างๆได้แก่ การใช้แผนที่เส้นทางประวัติศาสตร์ชุมชน การใช้ผังเครือญาติ การใช้ปฏิทินวัฒนธรรม การใช้แผนผังความคิด การร่วมสำรวจพื้นที่ด้วยการเดินเท้าบันทึกข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น

1.4 การสรุปผลเป็นการสรุปจากเครื่องมือ ทั้ง 4 รูปแบบได้แก่ 1) ขตารางเซ็คองค้ประกอบของกลุ่ มต่างๆในชุมชนแต่ละกลุ่ ม 2)แบบสอบถาม 3)การสัมภาษณ์เชิงลึก และ 4)การใช้เวทีถอดความรู้

1.5 การอภิปรายผล อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของบริบทสังคมนั้นๆว่าเหตุใดจึงมีปรากฏการณ์ด้านนั้นหรือ บนเงื่อนไขของทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่เทศบาล ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัด บุรีรัมย์ มีประชากรอาศัยอยู่ 12,272 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 9,882 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการหาคำตอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยจะนำข้อมูลทั้งสองด้านมาประกอบเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดความแม่นยำมากยิ่งขึ้น เครื่องมือดังกล่าวประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือในเชิงคุณภาพ เป็นการหาคำตอบด้วยการถอดความรู้จากตัวบุคคล และสภาพที่ปรากฏอยู่จริงในพื้นที่ ได้แก่

1. แผนที่หรือภาพถ่ายทางอากาศ ที่บ่งบอกลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และภาพถ่ายสภาพพื้นที่จริงที่บ่งบอกลักษณะปัจจุบันของพื้นที่

2. แบบสอบถาม เพื่อเป็นการแยกชนิดของรูปแบบเชิงพื้นที่และรูปแบบทางสังคม ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ที่ตั้ง ประชากร ชาติพันธุ์ แบบแผนประเพณี ความเชื่อ เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการใช้เป็นบุคคลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศบาลตำบล เป็นต้น

4. แผนการดำเนินงานระยะสั้น และระยะกลางของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอกกลาง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในเชิงกายภาพ รวมทั้งการดำเนินเวทีถอดความรู้กลุ่มองค์กรต่างๆในชุมชนข้อดีของการดำเนินการเช่นนี้คือการตรวจสอบข้อมูลกันเองในกลุ่ม ที่มีการอภิปรายร่วมกัน ดังนั้นถ้าหากฝ่ายหนึ่งผิดก็จะถูกอีกฝ่ายโต้แย้ง จะทำให้เกิดแง่มุมที่หลากหลายในการใช้เวทีถอดความรู้

5. เอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วค้นพบองค์ความรู้ในเรื่องนี้อย่างไร เป็นต้น

3.2 เครื่องมือในเชิงปริมาณ เป็นการหาคำตอบด้วยการใช้เครื่องมือวัด การใช้ตัวเลขทางสถิติ จากหน่วยงานราชการที่มีการเก็บข้อมูล แปรข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ มาสังเคราะห์ต่อยอดอีกครั้ง ได้แก่

1. แผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ
2. ข้อมูลเชิงสถิติ
3. ขนาดประชากรผู้ใช้น้ำในแต่ละกลุ่ม
4. การใช้ที่ดิน
5. ข้อมูลทางเศรษฐกิจและอื่นๆ

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่มีวิธีการประกอบไปด้วยการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีการตั้งคณะกรรมการโดยประกาศเป็นคำสั่งของมหาวิทยาลัยในการดูแลพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ และร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานรวมทั้งสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการสนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่

ผลการวิจัย

การพัฒนาาระบบและกลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายท้องถิ่น มูลนิธิสถาบันวิจัยท้องถิ่นอีสาน เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์ คณาจารย์ นักวิจัยเชิงพื้นที่และนักวิจัยชาวบ้านในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสังจังหวัดบุรีรัมย์

ด้วยการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ที่สุดในโลก การพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่จึงเป็นก้าวหนึ่งในการพัฒนาด้วยการอาศัยกลไกต่างๆ ดังนี้ เครือข่ายที่มีส่วนในการพัฒนานักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จนก่อให้เกิดกลไกการสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย

สรุปและวิจารณ์ผลการวิจัย

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ เป็นกระบวนการในการที่จะพัฒนานักวิจัยในการทำงานวิจัยและบริหารงานวิจัยให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงในพื้นที่เป้าหมายนั้นๆ

กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่จะต้องมีการจัดการนักวิจัยเชิงพื้นที่ กล่าวคือ การเตรียมคนเพื่อดำเนินงานในพื้นที่ซึ่งจะมีนักวิจัย 2 กลุ่ม คือนักวิจัย ที่อาจเป็นอาจารย์ นักวิชาการ บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านการศึกษา และนักวิจัยในพื้นที่ (ชาวบ้านในชุมชน) ที่มีความสนใจที่จะดำเนินการให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่างๆให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ทำให้คนในชุมชนได้ประโยชน์ร่วมกัน และควรสนับสนุน การวิจัยด้านทรัพยากรบุคคล ควรสร้างและพัฒนาทั้ง นักวิจัยที่มีตำแหน่งอาจารย์และตำแหน่งนักวิจัยในพื้นที่ ด้านงบประมาณ ให้อำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัย โดยเน้นผลลัพธ์ที่ได้จากผลงานวิจัยเป็นหลัก ควรเน้นคุณภาพงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิจัย โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในทุกขั้นตอน ควรให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมหรือใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้มากขึ้น เช่น การเผยแพร่จากการตีพิมพ์ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์ เป็นต้น และควรมีหน่วยงานหรือคณะทำงาน จัดการดูแลทรัพยากรที่สูญหายที่เกิดจากผลงานวิจัย ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่สังคม และด้านความร่วมมือทางวิจัย ควรทำวิจัยแบบคณะวิจัยในรูปแบบเครือข่ายวิจัย โดยผู้บริหารเครือข่ายวิจัยควรมีคุณสมบัติเป็นทั้งนักบริหาร ผู้ประสานงาน และนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่วิจัย และควรให้เครือข่ายวิจัยใช้ทรัพยากรทำวิจัยร่วมกันให้มากที่สุด และเกิดประสิทธิภาพ พร้อมทั้งประสิทธิผลในการทำวิจัย และต้องมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนให้นักวิจัยมีผลงานวิจัยที่สอดคล้องตามเป้าหมายบริบทที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงโดยเริ่มจากขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการติดตาม ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด และขั้นตอนการให้ผลตอบแทนตามผลงาน อย่างเหมาะสมซึ่งกลไกต่างๆ เหล่านี้จะไปส่วนช่วยในการหนุนเสริมนักวิจัยเชิงพื้นที่ ให้สามารถทำงานวิจัยได้อย่างเป็นระบบ และไม่

หลงประเด็นที่จะศึกษาสามารถหาข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลและพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ให้สามารถดำเนินงานวิจัยได้อย่างถูกต้องสามารถรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์โดยมีกระบวนการกับชุมชนในการที่จะหาแนวทางในการพัฒนาโจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. ผู้วิจัยต้องเข้าใจบริบทของชุมชนโดยจะต้องพัฒนาทักษะความรู้และวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ประกอบในการทำงานวิจัยและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์โดยมีการนำเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อที่จะนำมาพัฒนาเป็นนโยบายในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
3. ผลงานวิจัยต้องมีการนำไปบูรณาการเพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนโดยอาจจะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อร่วมกันพัฒนาทั้งด้านวิชาการและด้านสังคมในการเพื่อจะทำให้ชุมชนพัฒนาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นักวิจัยต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพงานวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์และสามารถนำงานวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์ได้จริงในพื้นที่นั้นๆ
2. การพัฒนานักวิจัยต้องมีการวางพื้นฐานตั้งแต่แรกเริ่ม โดยมีการบริหารจัดการนักวิจัยให้สามารถเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น และสามารถทำงานได้อย่างไม่หลงประเด็น
3. การพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยต้องให้นักวิจัยมีทักษะในการตั้งโจทย์ที่สามารถนำงานวิจัยไปใช้ได้จริงและมีการบูรณาการงานวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

บรรณานุกรม

กัลยาณี สูงสมบัติ. 2553.

สื่อการสอนวิชา เทคนิคการจัดการสมัยใหม่. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://uhost.rmutp.ac.th/kanlayanee.so/L4/4-2-4.htm>.

ก้าน จันทร์พรหม และคณะ. 2550.

ศึกษาโครงการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย. 2552.

การบริหารและการพัฒนางานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย. เอกสารประกอบการบรรยาย.

กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ และคณะ. 2550.

โครงการการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโจทย์วิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตอบสนองยุทธศาสตร์จังหวัดด้านการเป็นแหล่งอุตสาหกรรมชุมชน. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

คมพล สุวรรณภู. 2553.

ระบบและกลไกสนับสนุนให้คณาจารย์ประจำทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปี พ.ศ. 2553. รายงานวิจัย เสนอมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จริยา บุญยะประภัศร. 2552 (25 มิถุนายน).

การขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย. ประชาชาติ

ธุรกิจ: 38.จุฬารณณ์ ภูวค. 2544. การศึกษาความต้องการและแนวทางในการเพิ่มสมรรถภาพการ

จัดการเรียนการสอนของครุวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจตน์ วัชไชยเรืองศรี. 2545.

แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย.

ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์. 2543.

ปรัชญาการบริหารงานวิจัยทางด้านนโยบาย. ค้นวันที่ 21 กันยายน 2553 จาก

<http://www.tdri.or.th/reports/unpublished/resmanag.pdf>. 88

ฉัตรนภา พรหมมา และคณะ. 2549.

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และองค์กรท้องถิ่น เขตภาคเหนือตอนล่าง. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ณชนก กำลั้งเกื้อ. 2541.

ความคาดหวังและการประเมินการดำเนินการจริงของนักวิจัยที่มีต่อการบริหารงานวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทัศนีย์ ปัท มสนธิ. 2549.

การบริหารการติดตามและสนับสนุนการวิจัย. ค้นวันที่ 28 กรกฎาคม 2553 จาก

<http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

ธนาวรรณ สุขเกษม. 2549.

การบริหารการจัดการงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.pcru.ac.th/research/>

<modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

นรินทร์ สิริกุลรัตน์ และคณะ. 2550.

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องนวัตกรรมสถาบันการบริหารงานวิจัยแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

นิรมล เมืองโสม. 2548.

แนวทางการบริหารงานวิจัย ปี 2548. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก

<http://dpc6.ddc.moph.go.th/research/files>

บำรุง มีสุข. 2546.

การศึกษาความต้องการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานภาระงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์. 2552. ราชกิจจานุเบกษา. 126, ตอนพิเศษ 32ง: 24-26.

ปรัชญา กิตติพงษ์ถาวร. 2546.

ระบบสนับสนุนการบริหารงานวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พงษ์พัชรินทร์ พุฒวัฒน์. 2552.

นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี. วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 15, 2 (มีนาคม-เมษายน 2552): 377-354. ภาวิตา ธราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. 2542.

หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. 2554. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษา 2554. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. รัชณี พยุงธนทรัพย์. 2545.

การศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่การเงิน ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. โรจน์ฉวีรัตน์ ด่านสวัสดิ์ และคณะ. 2550.

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: กรณีศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). วรภัทร์ ภูเจริญ. 2544.

แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.

วิภา แซ่เซี้ย และคณะ. 2551.

สถานภาพการทำวิจัยและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาล หลังจบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลานครินทร์เวชสาร. 26, 5 (กันยายน-ตุลาคม): 451-458. วิไลวรรณ วิภาจักษ์ณกุล. 2550.

การบริหารจัดการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://dcms.thailis.or.th> พิสมัย ประชานันท์. 2556

พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่ กรณีศึกษา ต.โคกกลาง อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี และคณะ. 2550.

โครงการระบบบริหารงานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยภูมิภาค: กรณีศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. รายงานวิจัย เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). ศรุดา ชัยสุวรรณ. 2552.

รูปแบบการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเอกชน. ค้นวันที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก <http://gotoknow.org/blog/dr-saruda/312324>

ศันสนีย์ อุตมอ่าง. 2549.

การบริหารจัดการพัฒนาวิทยวิจัย. 25 มิถุนายน 2558

จาก <http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

ศิริลักษณ์ ดีไพบูลย์.

ม.ป.ป. การประกันคุณภาพงานวิจัยของ 25 มิถุนายน 2558 จาก

http://www.navy.mi.th/nrdo/jreport/mmaga/maga1_49/p7149.pdf

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2545.

องค์การและการจัดการ. 25 มิถุนายน 2558 2555 จาก

<http://www.kmitnbxmie8.com/index.php?lay=show&ac=article&id=5354328&Ntype=3>

ศิริโรจน์ ผลพันธิน. 2547.

รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2553. ทฤษฎีองค์การและการจัดการ. 25 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.kmitnbxmie8.com/index.php?lay=show&ac=article&id=5355384&Ntype=3>

สมคิด บางโม. 2546.

องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ อเนกสุข. 2550.

วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. ชลบุรี: กองบริการการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.

สมยศ นาวิการ. 2540.

ทฤษฎีองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สามัคคีสารดอกหญ้า จำกัด (มหาชน).

สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2542.

หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สรรร กลิ่นวิจิต. 2547.

ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารคุณค่าของตนเอง และบรรยากาศองค์การกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา 25 มิถุนายน 2558 2554 จาก

<http://www.itburapha.com/>

อัจฉรา กลิ่นจันทร์. 2549.

การบริหารจัดการเผยแพร่งานวิจัย. คำนวณที่ 25 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.pcru.ac.th/research/modules/imod/abstract/abstract49.pdf>

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

การคิดเชิงบูรณาการ กรุงเทพฯ: ซัคเซส มีเดีย, บจก. 2546

กลไกการพัฒนาแก้วิสัยเชิงพื้นที่

กรณีศึกษา : พื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลหนองเต็ง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์
และ พื้นที่ชุมชนตำบลโคกกลาง อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์

สมมาตร ผลเกิด

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยให้มีคุณภาพสามารถสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบมีความคล่องตัวสูง และสามารถนำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง พร้อมทั้งสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัยหลัก

1. เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาแก้วิสัยเชิงพื้นที่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อการ

ยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน

คำถามการวิจัยหลัก

1. กระบวนการพัฒนาแก้วิสัยเชิงพื้นที่ควรจะมีรูปแบบอย่างไร
2. ระบบสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร
3. ประเด็นที่ใส่ใจในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่สร้างผลกระทบในเชิงบวกอย่างไรต่อชุมชน

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาแก้วิสัยเชิงพื้นที่มีวิธีการประกอบไปด้วยการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีการตั้งคณะกรรมการโดยประกาศเป็นคำสั่งของมหาวิทยาลัยในการดูแลพัฒนาแก้วิสัยเชิงพื้นที่ และร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานรวมทั้งสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการสนับสนุนแก้วิสัยเชิงพื้นที่ให้สามารถทำงานวิจัยได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินโครงการวิจัยเชิงพื้นที่เป็นการพัฒนาบริบทของชุมชนเพื่อที่จะต้องการให้ชุมชนมีการปรับตัวในการดูแลชุมชนให้เกิดศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งนักวิจัยต้องมีทักษะในการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ และนักวิจัยต้องพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นักวิจัยต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพงานวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์
2. การพัฒนาแก้วิสัยต้องมีการวางพื้นฐานตั้งแต่แรกเริ่ม โดยมีการบริหารจัดการนักวิจัยให้สามารถเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น และสามารถทำงานได้อย่างไม่หลงประเด็น
3. การพัฒนาประเด็นโจทย์วิจัยต้องให้นักวิจัยมีทักษะในการตั้งโจทย์ที่สามารถนำงานวิจัยไปใช้ได้จริงและมีการ บูรณาการงานวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

รายละเอียดรายงานการเงินทุนอุดหนุนงานวิจัย

โครงการวิจัย กลไกการพัฒนานักวิจัยเชิงพื้นที่กรณีศึกษา พื้นที่ชุมชน เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์และ ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

หัวหน้าโครงการวิจัย รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด

สังกัด สถาบันวิจัยและพัฒนา

สัญญาทุนเลขที่ 85/ 2557

แหล่งทุน/ทุนที่ได้รับ สถาบันวิจัยและพัฒนา

งบประมาณทุนอุดหนุนการวิจัยที่ได้รับการจัดสรร 290,000 บาท

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
หมวดค่าตอบแทน	ค่าวิทยากร	60,000
	ค่าเบี้ยเลี้ยง	55,000
	ค่าเบี้ยประชุม	40,000
ค่าใช้สอย	จ้างเหมารถตู้	20,000
	ค่าอาหาร	40,000
	ค่าที่พัก	23,000
ค่าวัสดุ	จัดทำเอกสาร	20,000
	สื่อสิ่งพิมพ์	20,000
	อุปกรณ์รองรับการประชุม	12,000
	รวม	290,000 (สองแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)

เงินอุดหนุนวิจัยที่ได้รับ

งวดที่ 1 จำนวน 140,000 บาท

งวดที่ 2 จำนวน 100,000 บาท

งวดที่ 3 จำนวน 50,000 บาท

ลงชื่อ.....

(รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด)

หัวหน้าโครงการ

